

POSLOVNI NAČRT
za leto 2013

V Varstveno delovnem centru INCE izvajamo socialno varstveno storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji in institucionalno varstvo oseb z zmerno in težjo motnjo v duševnem razvoju. Tako organiziramo celovito skrb za to populacijo. Glede na izhodišča in smernice ustanovitelja načrtujemo v letu 2013 financiranje dejavnosti v obsegu 103 uporabnikov. V bivalni enoti Naša hiša stanuje 32 oseb z motnjo v duševnem razvoju.

I.1. DOLGOROČNI CILJI

Zavod ima dolgoročno zastavljene naslednje cilje:

- razvijanje sposobnosti v skrbi za samega sebe (skrb za urejen videz, osebno higieno, hranjenje),
- ohranjanje že pridobljenih sposobnosti,
- ohranjanje, pridobivanje in razvijanje socialnih navad (samozagovorništvo, tovarištvo, solidarnost, medsebojna pomoč pri posameznikih in v skupini),
- zdravstvena nega, preventiva v smislu vzgoje o zdravi in dietni prehrani, splošna in specialistična zdravstvena obravnava,
- usmerjanje uporabnikov v smeri smotrne izrabe prostega časa,
- zasledovati cilje vseživljenjskega učenja,
- urejanje in vzdrževanje ožjega in širšega bivalnega okolja,
- biti nosilec razvoja skrbi za uporabnike,
- v povezavi z drugimi subjekti, zadolženimi za skrb za uporabnike, zagotavljati racionalno opravljanje dejavnosti in stalno povečevati kakovost storitev,
- razvijati nove oblike in načine skrbi,
- vsem uporabnikom VDC zagotoviti delo in zaposlitev glede na individualne sposobnosti vsakega posameznika,
- ustvarjanje ustreznih (in različnih) oblik nastanitve za osebe z motnjo v duševnem razvoju.

I. 2. DEJAVNOSTI V LETU 2013 NA NIVOJU CELOTNEGA ZAVODA

V letu 2012 bomo na podlagi letnih pogodb o financiranju poslovali z ustanoviteljem – MDDSZ, Zavodom za zdravstveno varstvo, ZPIZ-om in lokalnimi skupnostmi.

Področja našega delovanja v letu 2013 so: delo z uporabnikom, sodelovanje med strokovnimi delavci in sodelavci, sodelovanje z zakonitimi zastopniki, sodelovanje z zunanjimi strokovnjaki in institucijami, sodelovanje ter podpora pri vključevanju v okolje:

- ✧ poglobljeno strokovno delo z upoštevanjem uporabnika, timsko delo, izvajanje poglobljenega pristopa v načrtovanju in ocenjevanju dela z uporabnikom in za uporabnika, sodelovanje s svojci, zakonitimi zastopniki in zunanjimi institucijami,..
- ✧ permanentno strokovno izobraževanje sodelavcev,
- ✧ strokovna ekskurzija doma in/ali v tujini,

- ▲ navezovanje novih mednarodnih sodelovanj,
- ▲ Dan odprtih vrat,
- ▲ vključevanje uporabnikov v življenje izven VDC INCE,
- ▲ organizacija taborov za uporabnike bivalne enote, ustvarjalnih delavnic in pohodniških taborov,
- ▲ sodelovanje na športnem dnevu na avstrijskem Koroškem,
- ▲ obisk smučarskih poletov v Planici,
- ▲ sodelovanje na mednarodnem srečanju »Mi smo bratje in sestre« v Celovcu,
- ▲ razstave umetniških izdelkov ustvarjalnih delavnic (v domači galeriji in v sodelovanju z galerijami v bližnji okolici (npr. galerija Šenčur, galerija Hostel Celica, KUD France Prešeren, Zavod za turizem Kranj in/ali MDDSZ)
- ▲ sodelovanje uporabnikov na mednarodni izmenjavi izkušenj,
- ▲ sodelovanje z galerijo Hostel Celica Ljubljana,
- ▲ sodelovanje na ABilimpiadi (namenjeni za odrasle z motnjo v duševnem razvoju),
- ▲ sodelovanje na glasbenem tekmovanju v OŠ Rudi Šeligo Maribor,
- ▲ sodelovanje z Društvom Sožitjem Mengeš,
- ▲ organizacija in izvedba delovne prakse za učence OVI OŠPP Roje in Litija,
- ▲ mentorstvo študentom in aktivno sodelovanje s študenti Univerze v Ljubljani (mentorstvo prakse),
- ▲ sodelovanje Srednjo zdravstveno šolo Ljubljana (učna praksa),
- ▲ sodelovanje s SVDCS in ostalimi VDC,
- ▲ sodelovanje z občinami in lokalnimi skupnostmi,
- ▲ novogradnja na Ropretovi 23, Mengeš,
- ▲ selitev v nove prostore na Ropretovi cesti 23 predvidoma konec leta 2013,
- ▲ oblikovanje programa stanovanjske skupine oziroma iskanje primernih rešitev za bivanje odraslih z motnjo v duševnem razvoju.

I. **3. PLANIRANI DNEVI STORITEV v letu 2013**

- ▲ planirani dnevi dnevnega varstva 25.54 dni
- ▲ planirani oskrbni dnevi po vrstah oskrbe institucionalno varstvo
  - socialna 11.680 dni
  - 11.497 dni
- ▲ izvajanje tržne dejavnosti

I. **4. DELOVNI ČAS**

Enoti, INCE Mengeš in INCE ZU, ki izvajata storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji, bosta odprti pet dni v tednu, osem ur dnevno od 7. do 15. ure. V Enoti INCE ZU je zaradi izraženih potreb staršev oziroma skrbnikov dodatno uvedeno dežurstvo do preklica od 6. do 7. ure zjutraj. Bivalna enota INCE Naša hiša bo odprta ob delavnikih šestnajst ur, ob vikendih, praznikih in času kolektivnih dopustov v enotah Mengeš in INCE ZU, štiriindvajset ur.

Letni razpored delovnega časa je v prilogi.

II. NALOGE PO POSAMEZNIH PODROČJIH

II. 1. DELO Z IN ZA UPORABNIKA – STROKOVNO DELO Z UPORABNIKI

Varstveno delovni center INCE ima oblikovano vizijo razvoja, s katero se poskušamo jasnejšo obliko in strategijo pravočasno odzivati na aktualne potrebe odraslih z motnjo v duševnem razvoju v okviru storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji in institucionalnega varstva.

Pri izvajanju storitev spoštujemo strokoven pristop v odnosu z in za uporabnika, v katerem se uporabnik počuti varen, spoštovan in koristen. Upoštevamo individualnost uporabnika, njegove zmožnosti, želje in potrebe, omogočamo ohranjanje in razvijanje njegovih spretnosti, razvijanje občutka pripadnosti ter socialno vključenost.

V letu 2013 bomo kot v preteklih letih usmerjali svoje aktivnosti v smeri skrbi z in za uporabnika:

- ✧ **izvajanje kvalitetnih storitev zaposlitve pod posebnimi pogoji** in njihovo nadgrajevanje (ohranjanje in razvijanje spretnosti, ohranjanje kvalitetnih oblik zaposlitve pod posebnimi pogoji, njihovo razvijanje ter oblikovanje novih oblik in načinov dela, delovno terapevtska obravnava, ..),
- ✧ **iskanje novih oblik zaposlitve pod posebnimi pogoji** (v sodelovanju s kooperanti, lastni programi (umetniške delavnice, lesna delavnica, delavnica ročne izdelave papirja,...)
- ✧ **skrb za starejše uporabnike** (razvijanje in izvajanje programov za starostnike, izobraževanje zaposlenih, ustvarjanje primernih življenjskih pogojev (novogradnja enote Mengeš, katere prostori bodo omogočali nove aktivnosti za starejšo populacijo v manjših skupinah, telesno obolelih, inkontinentnih oseb, prostor za aktiven in ustvarjalen počitek,..),
- ✧ **skrb in izvajanje programov za kvalitetno življenje uporabnikov** (prostočasne in dodatne aktivnosti za uporabnike, izvajanje ustvarjalnih delavnic, skrbi zase, skrb za bivalno ter delovno okolje,..),
- ✧ **skrb za telesni vidik uporabnikov** (izvajanje različnih oblik aktivnosti (trim, telovadba, pohodništvo, telovadba, sprehodi,..) in razvijanje novih oblik telesnih aktivnosti (kolesarjenje, balinanje, zimske športne aktivnosti (smučanje, tek na smučeh, sankanje), fitnes),
- ✧ **socialna vključenost uporabnikov** (neposredno udeležba na prireditvah, organizirane aktivnosti zunaj VDC INCE, organizacija razstav, organizacija dogodkov za skupine izven VDC INCE (šole, vrtci...),
- ✧ **skrb za zdravje uporabnikov** (delavnice, pogovori, neposredna skrb in nega, vključevanje v različne programe vzdrževanja zdravja, skrb za primerno

- prehrano,..),
- ♣ **strokovno delo** (individualno delo z uporabniki, individualna suportivna terapija, delo z manjšimi skupinami, delo s skupino uporabnikov (izobraževanja, sestanki, individualni načrti in evalvacija, socialne delavnice, suportivne skupine, skupina za žalujoče, delovno terapevtska obravnava), strokovna krepitev tima, strokovna usposabljanja in izobraževanja, supervizija, intervizija, Strokovni svet, Komisija za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov, medinstitucionalno sodelovanje, interdisciplinarni timi, sodelovanje z drugimi strokovnimi službami,..)
  - ♣ **delo s svojci in zakonitimi zastopniki** (individualno, sestanki, v okviru načrtovanja dela z uporabnikom, razreševanje stisk in podpora, druženje, skupina za svojce,..)
  - ♣ **nove oblike kreativnega in osebnega vključevanja, osebne predelave in rasti osebne moči, ki so v skladu z razvojno stopnjo uporabnikov in zmožnostjo razumevanja in vključevanja (npr. razne kreativne dejavnosti** (keramika, slika, grafika, glasba z novimi lutkovnimi, gledališkimi in plesnimi dejavnostmi),
  - ♣ itd.

Oblike ter metode dela z in za uporabnika so se v preteklih letih izkazale kot pravilno umeščene, sprejete in koristne pri uporabnikih. So primerno izhodišče za utrjevanje, nadgrajevanje in vzpostavljanje novih. (Podrobnejši opisi so zapisani v Načrtih posameznih enot v nadaljevanju Poslovnega načrta za leto 2013.)

V okviru strokovnega dela z uporabniki v letu 2013 želimo izvesti temeljite **evalvacije in individualnega načrtovanja** za vsakega posameznika (del njih je bil izveden v letu 2012), kjer bomo ponovno vabili svojce in ključne osebe.

Individualni načrti uporabnikov v VDC INCE so ves čas 'živi', v nenehnem preverjanju njegove poti in zastavljenih ciljev, z možnostjo vključevanja sprememb.

Na **področju dela s svojci** bomo v tem letu delo nadgradili s skupino za svojce (z začetkom v mesecu marcu 2013). Mesečno terapevtsko vodeno skupino za svojce bosta vodili strokovni delavki v paru. Svojci oseb z motnjo v duševnem razvoju se v odnosu do svojega otroka in aktualne življenjske situacije srečujejo s težkimi in predvsem drugačnimi čustvenimi in odnosnimi dilemami, napetostmi in odločitvami. Zanje bomo tako organizirali in izvajali **strokovno vodene skupine za svojce** uporabnikov VDC INCE.

V tem letu bo oblikovana **lutkovna skupina** pod vodenjem delovne terapevtke in **gledališka skupina** pod vodenjem režiserja in profesorja na AGRFT v smeri oblikovanja predstave, ki zaradi prostorskih razpoložljivosti in obremenjenosti zavoda s kadrovskimi zadevami ni bila mogoča v preteklem letu.

II. 2. KADROVSKE ZADEVE

V skladu s pogodbo o financiranju dejavnosti v letu 2013 ne načrtujemo novih delovnih mest.

V začetku leta 2013 bomo nadomestili delavko na porodniški odsotnosti. V preteklem letu smo nadomestili zaposlene na delovnih mestih zaradi upokojitve oziroma prekinitve delovnega razmerja.

V letu 2013 bomo delovali v smeri po ohranjanja vseh obstoječih delovnih mest, to je pridobivanje soglasij k pogodbam o zaposlitvi, ki so bile sklenjene za določen čas, in strokovnega razvoja posameznih delavcev in celotnega tima.

II.3. PODROČJE DELA Z ZAPOSLENIMI, IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA ZAPOSLENIH, SKRB ZA DOBRE MEDOSEBNE ODNOSE IN DOBRO DELOVNO KLIMO

V letu 2013 bodo organizirana, izvedena oziroma podprta izobraževanja iz izbora vsebin:

- Zdrava in dietna prehrana,
- Staranje OMDR, gerontologija, demenca,
- Agresivni preboji in soočanje z njimi,
- OMDR in spolnost,
- Osebe z motnjami avtističnega spektra,
- Duševne motnje – razpoloženske motnje,
- Prepoznavanja mejne osebne motnje in kako pristopiti k svetovanju,
- Kodeks etičnih načel,
- Profesionalno delo z uporabniki,
- Zakonodaja na področju izvajanja storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji ter institucionalnega varstva OMDR,
- ožja specialistična področja (psihološka obravnava, delovno terapevtska obravnava),
- zdravstveno področje,
- pedikura,
- Komunikacija,
- Vrednote,
- Izgorelost in stres na delovnem mestu,
- Zakonodaja na področju poslovanja,
- Nega in obrezovanje sadnega drevja,
- Bio vrtnarjenje,
- umetniško ustvarjanje,
- ...
- Varstvo pri delu.

Izobraževanja in delavnice bodo organizirane za celoten kolektiv oziroma individualno.

Organizirane bodo redna supervizijska srečanja za strokovne sodelavce in delavce v

ločenih 4 skupinah.

Organizirano bo nadaljevanje Team buildinga za celoten kolektiv VDC INCE.

II. 4. PREDSTAVITVE V JAVNOSTI IN MEDIJIH

O našem delu in aktivnostih bomo redno obveščali tako strokovno kot laično javnost. To bomo realizirali preko neposrednega obveščanja na naših prireditvah, v okviru dneva odprtih vrat, obveščanju tiskanih in elektronskih medijev o naših dejavnostih, prireditvah in delu nasploh. S tem bomo predstavljali naše delo, obenem pa bomo prispevali k prepoznavnosti oseb z motnjo v duševnem razvoju.

V jesenskih mesecih bomo organizirali aktivnost Dneve odprtih vrat v vseh enotah VDC INCE. Datum bo dogovorjen v okviru Strokovnega sveta in Kolegija VDC INCE.

Nova celostna podoba je bila oblikovana in potrjena v preteklem letu. Izdelana je bila nova internet stran VDC INCE.

V letu 2013 bomo dali v tisk posamezna tiskana gradiva zavoda (vizitke, zloženke, kuverte,.. in uvedli novo obliko dokumentov na podlagi že oblikovane celostne podobe in nove pisave VDC INCE. Internet stran bomo oživel s fotografijami in opisi preteklih in aktualnih dogodkov v VDC INCE, s pomembnimi informacijami javnega značaja in prodajno galerijo enote INCE ZU. Na internetni strani bo imelo prostor tudi kreativno ustvarjanje uporabnikov.

II. 5. INVESTICIJE

Izvajali bomo redna – nujna investicijska vzdrževanja, za kar načrtujemo sredstva v okviru rednih sredstev in presežka iz leta 2012.

V preteklem letu smo dokončali dela v smeri prilagoditve bivalne enote starejšim, obolelim in gibalno oviranim ter popravila in vzdrževanja objekta (sanacija razpok, vgradnja dvigala, požarni sistem, sestrski klic in beljenje). V prihodnje ne načrtujemo večjih vzdrževalnih oziroma gradbenih del v bivalni enoti.

V letu 2013 so predvidene aktivnosti:

- ✦ novogradnja objekta na Ropretovi 23, Mengeš, (MDDSZ) in selitev v nove prostore konec leta 2013,
- ✦ izdelava DIIP za opremo na Ropretovi cesti 23, Mengeš in oddaja na MDDSZ,
- ✦ preureditev vozil za prevoz z uporabniki prilagojeno za prevoz z invalidskimi vozički,
- ✦ zamenjava razdelilnega pulta v bivalni enoti (nevarnost električne prevodnosti),
- ✦ prezračevanje in razkuževanje posteljnih vzmetnic v bivalni enoti,
- ✦ v dogovoru z najemodajalcem enote v Mostah in oceni kraja delovanje

enote INCE ZU ocenili in predvideli možnosti zvočne sanacije prostora glasbene delavnice,

- ♣ iskanje možnosti za stanovanjsko skupino, izdelava DIIP in nadaljnje aktivnosti v smeri odprtja stanovanjske skupine (odvisno od potreb in možnosti).

III. LETNI NAČRTI ENOT

Varstveno delovni center INCE izvaja storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji 103 uporabnikom in storitev institucionalnega varstva 32 uporabnikom iz okoliških občin.

Uporabniki naših storitev so osebe z motnjo v duševnem razvoju. Pri nekaterih uporabnikih VDC INCE je prevladujoča duševna bolezen, v VDC INCE pa so bili vključeni v preteklih letih, ko je zakonodaja to dovoljevala in so dobro vpeti v delo in življenje VDC INCE.

Storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji se izvaja v dveh enotah: v enoti Mengeš in v enoti INCE ZU.

V enoti Mengeš, ki trenutno deluje na nadomestni lokaciji, ker je matična zgradba v izgradnji, zaposlitev pod posebnimi pogoji temelji na kooperantskih delih. Vanjo je vključenih 79 uporabnikov in 15 zaposlenih.

V enoti INCE ZU, ki deluje v Mostah pri Komendi, temelji zaposlitev pod posebnimi pogoji na osnovi umetniških aktivnosti. Vanjo je vključenih 24 uporabnikov in 5 zaposlenih.

Storitev institucionalnega varstva izvajamo v bivalni enoti Naša hiša v Grobljah. V hiši živi 32 uporabnikov, ki so v dopoldanskem času vključeni v storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji v ostalih dveh enotah VDC INCE.

V jutranjih urah se za 6 uporabnikov bivalne enote izvaja prilagojen program za starostnike storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji.

III. 1. DNEVNO VARSTVO – VARSTVO, VODENJE IN ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI

III. 1.1. ENOTA INCE Mengeš

V enoti Mengeš je vključenih 79 oseb s težjo, zmerno in lažjo motnjo v duševnem razvoju. V enoti je 15 zaposlenih.

Enota Mengeš od novembra 2010 deluje na nadomestni lokaciji, Gorenjska cesta 19, Mengeš, ker je matična zgradba enote v izgradnji.

III.1.1.1. ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI

Storitev zaposlitve pod posebnimi pogoji v enoti temelji na kooperantskih delih. V enoti se trudimo, da vsem uporabnikom zagotovimo čim bolj raznovrstno obliko zaposlitve, pri čemer uporabniki ohranjajo pridobljena znanja in razvijajo nove spretnosti.

Storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji poteka v treh delno ločenih delavnicah. V delavnicah 1 in 2, kjer je večina uporabnikov se zaposlitev pod posebnimi pogoji izvaja pretežno na osnovi kooperantskih del. V delavnici 3, v kateri je vključenih devet uporabnikov, se zaposlitev pod posebnimi pogoji izvaja še bolj prilagojeno uporabnikovim zmanjšanim sposobnostim.

Zaposlitev pod posebnimi pogoji uporabnikov v enoti Mengeš je med uporabniki zelo dobro sprejeta, namen delovne zaposlitve pa je večanje pozitivne samopodobe uporabnika, ohranjanje in razvijanje motoričnih spretnosti, razvijanje občutka koristnosti, občutka kolegalnosti in pripadnosti skupini.

Tudi v prihodnje bomo skušali ponuditi uporabniku delo, ki ga bo motiviralo in mu omogočilo ohranjanje pridobljenih znanj. Program dela se izvaja v sodelovanju z uporabnikom, v katerem poskušamo v največji meri slediti njegovim željam.

Program delovne okupacije za osebe z motnjo v duševnem razvoju mora biti v vseh pogledih prilagojen potrebam in sposobnostim uporabnika. To od nas zahteva, da celoten delovni proces prilagodimo v stopnje, v katere se ob primerni motivaciji lahko vključuje vsak uporabnik. Nikakor pa delovna okupacija ni primerljiva z proizvodnjo v »normalnem« delovnem okolju. Da bi še naprej dosegali takšen cilj bomo tudi v prihodnje razdelili vsak delovni postopek na manjše faze, ki ne bodo prezahtevne za uporabnika. Naš cilj ni, da bi vsi uporabniki obvladovali vse stopnje oziroma tehnike delovnega procesa, ampak mu ponuditi tisto delo, ki ga zmore, veseli, mu daje občutek vrednosti in zadovoljstva nad doseženim rezultatom.

Enota VDC INCE Mengeš ima v okviru storitve pod posebnimi pogoji zelo dobro razvit

program zaposlitve pod posebnimi pogoji. Na tem področju sodelujemo s številnimi podjetji, ki nam ponujajo različne vrste del. Predvidevamo, da bomo tudi v prihodnje zadržali izvajana dela. Želimo si, da bi v smeri razširitve ponudbe del primernih za naše uporabniki, sklenili nove poslovna sodelovanja.

Zaposlitev pod posebnimi pogoji bomo tudi v prihodnje izvajali v okviru skrbi za delovno okolje in gospodinjskih del.

Glavne smernice programa delovne zaposlitve bodo:

- ✧ zagotoviti uporabniku primerno delovno zaposlitev,
- ✧ uporabniku nuditi raznovrstno delo in s tem povečati motivacijski element,
- ✧ količina opravljenega dela ne bo merilo uspešnosti opravljenega dela,
- ✧ uporabnika motivirati za aktivno sodelovanje v programu,
- ✧ zadovoljen, kreativen uporabnik.

Program zaposlitve pod posebnimi pogoji se bo s prihodom delovne terapevtke še bolj približal uporabniku. Njene aktivnosti bodo usmerjene v individualno delo z uporabniki, z uporabniki v delovnem okolju, v smeri izboljšanja delovnih procesov, ki bodo glede na prepoznavanje motoričnih ali drugih primanjkljajev spodbujali pravilno držo in razvoj novih spretnosti ter delo v skupinah, ki bodo vsebinsko usmerjene. Omenjeno je opisano v poglavju strokovno delo.

III.1.1.2. VODENJE IN VARSTVO UPORABNIKOV

Na področju vodenja in varstva bomo skušali pri uporabnikih doseči (ohraniti) čim večjo samostojnost na področju skrbi za samega sebe in v vsakdanjem življenju uporabnika.

Na področju vodenja in varstva bomo skušali pri uporabnikih doseči (ohranjati) čim večjo samostojnost na področju skrbi za samega sebe in v vsakdanjem življenju uporabnika.

- ✧ skrb za osebno higieno; uporabniki si pred vsakim obrokom umijejo roke, po končanem obroku si umijejo zobe. Vsi pripomočki (zobna ščetka, zobna pasta in podobno) so jim na voljo v enoti. Uporabnike bomo na skupnih sestankih, na socialnih delavnicah in med samimi dnevnimi aktivnostmi spodbujali k skrbi zase.
- ✧ Prehrana uporabnika; uporabnikom bomo na tem skušali ponuditi raznovrsten in zdrav jedilnik. Poleg kosila uporabnikom dnevno nudimo tudi zajtrk. Jedilnik se ob upoštevanju smernic zdrave prehrane sestavlja v sodelovanju z uporabniki. Opažamo trend povečevanja diet pri uporabnikih. Kvaliteto dietno prehrane bomo dopolnili z znanji zunanjih svetovalcev za dietno prehrano.
- ✧ Pomoč uporabniku; pri oblačenju, osebni higieni, hranjenju,.. je dobro vodeno s strani zaposlenih varuhov in delovnih inštruktorjev. Ob dejstvu, da se uporabniki starajo se s tem posledično večja potreba po vsestranski pomoči uporabniku.

Skrb za uporabnike bomo na tem področju nadgradili z delovno terapevtsko obravnavo.

III. 1.1.3. STROKOVNO DELO

Strokovno delo bo v letu 2013 temeljilo na razvoju samostojnosti uporabnikov in prevzemanja odgovornosti le-teh za svoj razvoj osebne avtonomije. Temeljilo bo na pristopih, ki bodo zagotovile uporabniku, da si pridobi pomembne izkušnje in hkrati zagotovijo, da so njegove želje in potrebe pomembne, saj le na ta način lahko prevzamejo odgovornost za svoje lastno življenje. Posameznik lahko le na ta način razvija svojo edinstvenost, razvija relevantna znanja in pridobiva izkušnje za čim večjo samostojnost in le na ta način uresničuje svoje zastavljene cilje.

Strokovno delo v VDC INCE bo tudi v letošnjem letu temeljilo na individualnem in skupinskem delu z uporabniki, delu s skupinami uporabnikov. Temeljilo bo na timskem delu z direktorico in vodjami posameznih enot, z varuhi/delovnimi inštruktorji, s strokovnimi delavci in v okviru Strokovnega sveta.

Nadaljevalo in krepilo se bo delo in sodelovanje s starši in zakonitimi zastopniki, sodelovanje z zunanjimi institucijami v medinstitucionalnih ter meddisciplinarnih timih.

Strokovno delo bo segalo tudi na druge ravni, kot so izobraževanje: organizacija in izvajanje predavanj za uporabnike, organizacija predavanj za zaposlene, skrb za poklicni in strokovni razvoj strokovnih delavcev in sodelavcev.

Posebna pozornost bo namenjena urejanju dokumentacije in strokovnih zapisov ter pripravi individualnih načrtov za uporabnike.

Krepilo in razvijalo se bo strokovno delo, ki sega na področje Komisije za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov.

III. 1.1.3.1. INDIVIDUALNO DELO Z UPORABNIKI

Tako kot v preteklosti bo tudi v prihodnje individualna obravnava nujni in temeljni način izvajanja suportivne obravnave, kjer posameznik izrazi in razrešuje stiske in dileme, izrazi svoja pričakovanja, hotenja, želje. Individualna obravnava se bo izvajala z namenom izvajanja oblik svetovanja in pomoči uporabniku, z namenom razbremenitve napetosti, pogovora, z namenom pohvale uporabnika in učenja samopohvale.

Pri metodah in tehnikah dela v individualni obravnavi se uporabljajo načela, ki so določena v Standardih in normativih socialnovarstvenih storitev. Vodi jih nosilka strokovnega dela v enoti, psihologinja.

Individualna obravnava je pri določenih uporabnikih določena z individualnim načrtom, na podlagi potrebe, ki se ugotovi na seji Strokovnega sveta ali zaradi zaznanih akutnih

situacij. Vsak uporabnik ima možnost individualne obravnave, za kar se dogovori s strokovnim delavcem. Individualno obravnavo za določenega uporabnika poleg strokovnega delavca lahko predlaga tudi varuh/delovni inštruktor. Za individualno obravnavo je določen termin (dneva v tednu). Prednost določenega termina je v tem, da se tudi uporabniki lahko pripravijo na pogovor, izpostavijo stisko in sami načrtujejo ter sodelujejo pri reševanju svoje težave, dileme.

V letu 2013 se bo pri individualnem delu z uporabniki krepil prispevek delovno-terapevtska stroke. Namen omenjenega individualnega dela je preko različnih namenskih in smiselnih aktivnosti vplivati na čim bolj samostojno in kvalitetno življenje uporabnika na vseh področjih njegovega delovanja: prosti čas, dnevne aktivnosti, skrb zase in delo. Proces vključuje ocenjevanje posameznikov, komponent izvajanja aktivnosti, načrtovanje aktivnosti, ki bi smiselno in namensko vplivale na vzdrževanje ali izboljšanje posameznikove komponente izvedbe in evalvacija ciljev.

Poteka tudi individualno delo z uporabniki skozi likovno izražanje. Individualna likovna terapija je namenjena uporabnikom z namenom nadomestne komunikacije skozi barvno izražanje svojih notranjih čustev, razpoloženja, svojih osebnostnih značilnosti. Podporna likovna terapija je pri uporabnikih določena z individualnim načrtom ali na Strokovnem svetu. Namen omenjene terapije je komuniciranje med uporabnikom in terapevtom preko likovnega ustvarjanja, pripovedovanje o svojih doživetjih in podoživljanje svojih čustev skozi umetniški proces. Omenjene aktivnosti vodi delovna terapevtka.

III. 1.1.3.2. STROKOVNO DELO S SKUPINAMI UPORABNIKOV

V letu 2013 bomo izvajali programe dela s skupinami uporabnikov, ki bodo zajeli različne delavnice, ustvarjalne aktivnosti, učenje in osveščanje glede različnih tem (osebna higiena, skrb za zdravje, zdrava prehrana, učenje razreševanja konfliktov, medosebni odnosi, komunikacija v skupini, strpnost do drugačnih, pomoč pri integraciji v skupino, itd.), organizacijo izobraževanj z zunanjimi predavatelji, sprostitveno-izobraževalne aktivnosti (izleti, planinski pohodi, organizacija piknika za uporabnike, udeležba na kiparskih, gledaliških, kino predstavah, itd.), potopisna predavanja, ki jih bomo pripravili za uporabnike ali v sodelovanju z njimi, športne aktivnosti za uporabnike, delo s skupino starostnikov. Posebno pozornost bomo še naprej namenjali spodbujanju fizične aktivnosti naših uporabnikov in aktivnemu preživljanju odmorov. V letu 2013 se bo krepila delovno-terapevtska stroke. Namen delovne terapije v VDC INCE je z ustrezno izbranimi in apliciranimi aktivnostmi ohranjati, razvijati, nadomestiti ali izboljšati psihofizične sposobnosti uporabnika, ki so potrebne za izvedbo smiselne in namenske aktivnosti. Uporabljen bo pristop, usmerjen na klienta, ki poudarja posameznikovo svobodno izbiro, sodelovanje med uporabnikom in skupinskim habilitatorjem in aktivno vključevanje uporabnika v proces odločanja.

SOCIALNE DELAVNICE

Socialne delavnice se bodo izvajale 1 krat tedensko, na določen dan v tednu. Termin bo

stalen. Skupina se bo oblikovala glede na aktualne potrebe posameznikov, v skladu z individualnimi načrti, glede na prepoznane potrebe po sprostivni, učenju, razreševanju konfliktov, osveščanju uporabnikov, ki jih bodo prepoznali strokovni delavci, varuhi/delovni inštruktorji. Delavnice so odprtega tipa, skupina sodelujočih se oblikuje sproti, glede na opisane pogoje. Vodi jih strokovna delavka, psihologinja.

USTVARJALNE AKTIVNOSTI

Ustvarjalne aktivnosti so v enoti Mengeš, kjer prevladuje predvsem kooperantsko delo, eden izmed načinov izražanja ustvarjalnosti, inovativnosti in razvoj le-teh. Posamezniki na ta način lahko izrazijo svojo ustvarjalnost, se dokažejo še v drugih spretnostih, se potrdijo, razvijajo dobro samopodobo, pokažejo svoje potencialne spretnosti in talente. V letu 2013 bodo potekale ustvarjalne aktivnosti, ki se bodo navezovala na posamezni letni čas ter obeležje svetovnih dni (npr. Svetovni dan duševnega zdravja, človekovih pravic, Zemlje, itd.) Vodil jih bo strokovni delavec, lahko tudi varuh/delovni inštruktor.

PREDAVANJA O TEMA H IN POGOVOR V SKUPINI

Skupinski habilitatorji bomo v letu 2013 okrepili predavanja in pogovore ter delavnice z namenom preventivnega delovanja, učenja, reševanja aktualnih problemov, ki se tičejo celotne skupine, z namenom krepitve medosebnih odnosov, učenja komunikacijskih spretnosti, sprostivne. Poudarek bo tudi na pogovorih glede osebne higijene v smislu osveščanja in opozarjanja na pomembnost te teme.

DELO S STAROSTNIKI IN SKUPINAMI STAROSTNIKOV

Zakonodaja ne predvideva zgornje meje starosti naših uporabnikov, zato so prilagoditve zgolj na nivoju zavoda. Skupina starostnikov prihaja v dnevno varstvo ob kasnejši uri, s čemer jim ponudimo možnost bolj umirjene priprave na začetek delovnega dne ter manjših delovnih obremenitev tekom dneva. Zaradi staranja in zmanjšanih fizičnih in psihičnih zmoglosti ter zdravstvenih težav skupine starostnikov bodo v letu 2013 potekale posebej prilagojene aktivnosti ter prilagojeno delo za omenjeno skupino starostnikov (npr. manj sedečega dela, več odmorov, itd.). Prilagoditve aktivnosti dnevnega varstva za skupino starostnikov so namenjene predvsem njihovim specifičnim potrebam in značilnostim in temeljijo na večji potrebi po počitku in sproščujočih dejavnostih ter upoštevanju njihovih interesov. Poudarek je na individualiziranih oblikah dela s starostniki ter njihovih pobudah oz. trenutnem počutju. Program dela s starostniki bo izvajala delovna inštruktorica ob strokovni podpori strokovne delavke.

SKUPINA ZA ŽALUJOČE UPORABNIKE (novost)

V VDC INCE starost uporabnikov in njihovih svojcev žal prinaša uporabnikom pomembne izgube bližnjih ključnih oseb. V preteklem letu smo pri treh uporabnikih zasledili znake žalovanja in opuščanje osebne moči, ki izhaja iz prilagajanja novi situaciji življenja brez zanj pomembne osebe.

V VDC INCE smo zato predvideli strokovno vodeno skupino žalujočih uporabnikov, ki jo

bosta vodili varuhinji s specialnimi znanji ob strokovni podpori, edukaciji in vodenju strokovne delavke in direktorice. Zaposleni sta v fazi priprave na vodenje omenjene skupine.

Pri delu z žalujočimi vključujemo zaposlenega v enoti, ki je posamezniku blizu in se zmore naravnati na njegovo potrebo predelovanja psiholoških vsebin, ki sežejo v čas, ko je bila oseba blizu in v novi situaciji. Tu nosi pomembno vredno vlogo katerikoli zaposleni, ki lahko posameznemu uporabniku nudi suport v tem času, ob strokovnem vodenju strokovne delavke in direktorice.

SKUPNI SESTANKI Z VSEMI UPORABNIKI

Sestanek vodi vodja enote in potekajo vsak prvi in tretji četrtek v mesecu. Na sestankih uporabnike seznanimo z informacijami pomembnimi za delo enote. Uporabniki dobijo priložnost, da izrazijo svoje pohvale, kritike ali povedo svoje mnenje o zadevah, ki so se/jim zgodile v enoti.

III. 1.1.3.3. DELOVNO-TERAPEVTSKA OBRAVNAVA

V letu 2013 se bo v VDC INCE nadaljevalo individualno in skupinsko delovno-terapevtsko delo. V omejeno strokovno delo bodo poglobljeno zajeti uporabniki enote INCE Mengeš, prav tako pa tudi bivalne enote Naša hiša, kjer se bodo iskale različne adaptacije za omogočanje čim kvalitetnejšega in samostojnejšega izvajanja aktivnosti. Priporočila delovnega terapevta, ki bodo nastala po intervjuju z uporabnikom, ocenjevalnimi instrumenti in opazovanju, bodo posredovana varuhom z namenom apliciranja delovno-terapevtskih ciljev v popoldansko življenje uporabnikov v bivalni enoti. Po procesu stroke delovne terapije bodo vodeni tudi uporabniki enote INCE ZU, s katerimi bodo izdelane obravnave, izpostavljene težave in načrtani cilji, katerim bodo sledili uporabniki ob pomoči delovnih inštruktorjev in varuhov. Proces bo vključeval ocenjevanje posameznikovih komponent izvajanja aktivnosti, načrtovanje aktivnosti, ki bi smiselno in namensko vplivale na vzdrževanje ali izboljšanje posameznikovih komponent izvedbe in evalvacije ciljev.

III.1.1.3.3.1. SKUPINSKE DELOVNO-TERAPEVTSKE AKTIVNOSTI

ZDRAVSTVENE URICE

Kot v prejšnjem letu bo namen delavnice skupinsko spoznavanje različnih tem iz področja zdravja. Cilj skupine bo ozaveščanje uporabnikov o pomenu zdravja in spoznavanje različnih aktivnosti, ki pripomorejo k boljšemu počutju. Na vsaki delavnici bomo obravnavali eno temo. Po prebrani literaturi, ki jo pripravi skupinska habilitatorka in skupnemu pogovoru, bomo izdelali plakat s pomembnejšimi informacijami. Na vsakih približno pet delavnic bi se skupina dobila z namenom, da vse že izdelane plakate ponovno pregledamo. Vloga skupinske habilitatorke je, da skupini ponudi varen in zaupen prostor. Uporabnikom bodo predlagani nasveti za zdravo življenje, preventivo in

ukrepe ob boleznih. Poudarek bo na higieni telesa, uravnovešeni prehrani in higieni kašlja. Enkrat mesečno bomo tudi spoznavali različne načine sprostitvenih tehnik, kjer se bomo posluževali umetnostnih aktivnosti dramske igre vlog, pantomime, gibalnih improvizacij, mišičnega sproščanja, izražanja čustev skozi plesne gibe, itd. Skupine bo štela do 8 udeležencev. Člani bodo določeni glede na interes in potrebe. Vodila jo bo delovna terapevtka.

AKTIVNOSTI ZA ROKE IN HRBTENICO

Gibanje je dejavnost, ki jo človek potrebuje in hrepeni po njej v vseh življenjskih obdobjih. Predstavlja način uresničevanja lastnih potreb in želja, obliko uveljavljanja in prostora osebnega ustvarjanja. Namen telovadbe je poskrbeti za zdrav duh v zdravem telesu: povečati obseg giba, mišično moč, izboljšati metabolizem, napolniti telo z energijo za ves dan, izboljšati ravnotežje in koordinacijo gibov, povečati fizično vzdržljivost in sprostiti vse dele telesa. Delavnica bo izvedena enkrat tedensko, na določen dan v tednu in bo namenjena vsem, ki so radi fizično aktivni in bi radi naredili še nekaj v smeri boljšega fizičnega počutja. Namen delavnice je, da se ob vodenih gibalnih aktivnostih osredotočimo na mišice hrbta in rok. Delavnica bo namenjena uporabnikom, ki imajo prenizek ali previsok mišični tonus, imajo bolečine v rokah in v hrbtenici ali želijo izvajati aktivnosti preventivno zaradi narave dela. Vodila jo bo delovna terapevtka.

UČENJE ZA ŽIVLJENJE

Delavnica *Učenje za življenje* je strukturirana enkrat tedensko po eno uro, termin bo stalen. Nadaljevali bomo z isto strukturo srečanja kot lansko leto, še vedno prisotni: pet uporabnikov iz tretje delavnice, varuhinja s specialnimi znanji in delovna terapevtka. Namen je skozi ritualne aktivnosti osvojiti aktivnosti dnevnega ritma: preobleči se, preobuti, popiti sok, se pozdraviti, vzpostaviti kontakt. Vodili bosta varuhinja s specialnimi znanji in delovna terapevtka.

ŽENSKÉ URICE

Sodelovanje v skupini, kjer se udeleženci medsebojno spodbujajo, ima pozitiven vpliv na vsakega posameznika. Udeležencu skupine pomaga, da imajo tudi ostali člani skupine enake ali iste probleme in dejstvo, da v skupini niso nikoli sami s svojo zaskrbljenostjo. Veliko zadovoljstvo prinaša posamezniku dejstvo, da lahko v skupini izpove svoje travme in pove na glas svoje skrbi, ostali člani pa mu pri tem svetujejo in povejo svoje izkušnje z določeno temo. Participacija v skupinski terapiji pomeni za udeleženca zadovoljstvo, če je skupina stimulatívna, zanimiva, ga vodi v kontakt z različnimi ljudmi in v spoznavanje različnih osebnosti. V spodbujajoči se atmosferi ostalih udeležencev se posamezniku skozi izvajanje različnih aktivnosti viša njegova samozavest, da se preizkusi v nečem novem, v novem vedenju ali mišljenju.

Delavnica *Ženske urice* bo tudi v letu 2013 potekala v smislu pogovornih srečanj enkrat tedensko. Na srečanjih bo redno prisotnih osem udeleženk, iste kot do sedaj, novih udeleženk se v prihodnjem letu še ne bo sprejemalo, saj se v skupini v prvotnem

namenu osredotočamo na vzpostavljajanje občutka varnosti in zaupanja. Ravno zato so v uvodu uglasjevanja - aktivnosti namenjene vzpostavljanju zaupnosti. Namen delavnice je poudariti ženstvenost uporabnic skozi različne aktivnosti. Delavnica se bo ustvarjala v zaupnem okolje, kjer se bo spodbujalo medsebojno sprejemanje, poslušanje, spodbujanje, reševanje težav in razčiščevanje dilem. Načrtovane so teme, katere bodo udeleženske same izpostavljale, ciljno pa bodo usmerjene k zavedanju ženske vloge, k edukaciji, iskanju različnih mnenj in razčiščevanju različnih dilem. Načrtovani so tudi ogledi kratkih filmov, ogledi fotografij udeleženk po njihovi volji, učenje kozmetičnih nasvetov ličenja in listanje modnih revij.

LUTKOVNA DELAVNICA (novost)

Nova redna skupinska delovno-terapevtska obravnava, ki se bo začela z letom 2013 je *Lutkovna delavnica*. Omenjena delavnica združuje različne dramske aktivnosti igre vlog, pantomime, dramske improvizacije in lutkovne aktivnosti. Namen delavnice je skozi organiziran proces ustvariti lutkovno predstavo s katero bi uporabniki nastopili pred občinstvom. Cilj delavnice izhaja iz želja uporabnikov, ki so jih izrazili na delavnici *Zdravstvene urice*. Struktura delavnice bo prilagojena potrebam in željam uporabnikov. Poglavitne aktivnosti lutkovne delavnice bi bile: spoznavanje dramskega medija, izvajanje dramskih aktivnosti igre vlog, dramsko ustvarjanje zgodbe, izdelovanje lutk za lutkovno predstavo v INCE ZU, treniranje predstave v Naši hiši ter nastopi v VDC INCE in v drugih institucijah (npr.: otroški vrtec, različni domovi za starejše občane, Center Zarja, Društvo Sonček, Združenje Šent).

OBČASNE SKUPINSKE DELOVNO-TERAPEVTSKE AKTIVNOSTI

IZHOD Z NAMENOM

V letu 2013 bodo načrtovani različni izhodi z namenom sproščanja, ohranjanja fizične kondicije, izvajanja različnih športnih aktivnosti v naravi, druženju in zabavi.

LIKOVNO USTVARJANJE

Tudi v letu 2013 bodo izvajane občasne likovne aktivnosti ustvarjanja v skupini z namenom komunikacije preko likovnega ustvarjanja, izražanja preko barv, pogovora v skupini o občutjih, raziskovanje različnih likovnih tehnikah in spoznavanje različnih metod.

GOSPODINJSKE AKTIVNOSTI

V letu 2013 bodo v enoti INCE Mengeš še vedno izvajane gospodinjske aktivnosti, katere bodo uporabniki izvajane ob spremstvu in spodbudi delovnega inštruktorja. Delovni terapevt bo na tem mestu skrbel za kvalitetno izvedbo, učenje in trening.

IZDELAVA LESENIH DELOVNO-TERAPEVTSKIH PRIPOMOČKOV

Tudi v letu 2013 bo potekal program izdelave lesenih delovno-terapevtskih pripomočkov. Načrtovani bodo novi pripomočki, ki bodo smiselno načrtovani za izboljšanje prijemov rok. Pripomočke bodo s pomočjo delovnega inštruktorja izdelovali uporabniki, katerim bo omenjena aktivnost predstavljala izziv in zadovoljstvo. Uporaba pripomočkov bo namenjena uporabnikom, katerim je ocenjevalni instrument SODA izpostavil težave na področju prijema rok, obravnava bo potekala individualno.

III. 1.1.3.3.2. INDIVIDUALNE DELOVNO-TERAPEVTSKE AKTIVNOSTI

TRENING HOJE

V individualno obravnavo treninga hoje sta bila v letu 2012 vključena dva uporabnika. Cilji so predstavljali: vzdrževanje kontinuirane obravnave enkrat tedensko, motivacija s pomočjo različnih gibalnih pripomočkov z namenom izboljšanja samostojne hoje (povečati fizično moč nog, stimulirati podplate z masažno žogico, izboljšati občutek za ravnotežje, povečati obseg gibljivosti nog), pripraviti serijo aktivnosti, ki bi jih lahko uporabnik izvajal samostojno doma ali ob spremstvu delovnih inštruktorjev v dnevni enoti, odpraviti strah pred samostojno hojo, spodbuditi motivacijo do sprehodov in posledično zmanjšati telesno težo ter pridobiti samozavest. V letu 2013 bodo izvajani individualni treningi hoje z dvema uporabnikoma, po potrebi tudi z novimi udeleženci.

AKTIVNOSTI ZA IZBOLJŠANJE FINE MOTORIKE ROK

Med opazovanjem uporabnikov med delom in iz pogovorov (pol-strukturiran delovno-terapevtski intervju in ocenjevalne lestvice COPM) so občasno izpostavljeni problemi pri izvajanju različnih aktivnosti zaradi zmanjšane fine motorike rok, prav tako nekateri uporabniki nimajo razvitega prijema rok (prijeti predmet, dvigniti predmet, držati predmet, spustiti predmet). Namen delavnice je, da se ob vodenih aktivnostih s pomočjo različnih pripomočkov osredotočimo na fino motoriko rok in na boljše izvajanje različnih prijemov (pincetni prijem – prijem z blazinicami palca in kazalca, soročne aktivnosti – izvajanje aktivnosti z obema rokama naenkrat, prenos predmetov preko medialne linije, grafomotorika - ki zahteva sodelovanje majhnih mišic ter usklajeno delovanje oči in rok, povečati obseg giba mišič ramenskega obroča in ramenskega, komolčnega ter zapestnega sklepa, spodbujati usklajeno gibanje rok, povečati mišično moč rok).

Aktivnosti za izboljšanje fine motorike rok in prijema rok bomo izvajali preko različnih materialov: gline in plastelina (gnetenje in izdelovanje) ter s pomočjo delovno-terapevtskih pripomočkov, ki bodo namensko izdelane v enoti Mengeš.

INDIVIDUALNA LIKOVNA AKTIVNOST

Barve imajo za človeka veliko pomenov ter funkcij, v temelju pa se povezujejo s čustvi. Z barvami izrazimo tudi svoja notranja čustvena stanja, razpoloženje, lahko celo svoje osebne značilnosti, skratka, barve govorijo in so pomemben medij komunikacije.

Likovna aktivnost simbolizira notranji svet posameznika, izražajoč zavedno in nezavedno. Končni izdelek oziroma kakovost izdelka ni tako pomembna kot sam proces ustvarjanja. Človek z barvami izraža svoje emocije, stanja, potrebe, socialni položaj, moralne vrednote, ne nazadnje osebnost. Osebe s težjo motnjo v razvoju se govora običajno ne morejo naučiti, zato pri njih iščemo načine nadomestne komunikacije. Ta je nujna za povečanje kvalitete življenja in izboljšanje njihove samopodobe. Eden iz med načinov nadomestne komunikacije je tudi govorica barv. V letu 2013 bodo izvajanje individualne likovne aktivnosti.

III. 1.1.3.3. NAČRTOVANE NOVE AKTIVNOSTI DELOVNO - TERAPEVTSKE OBRAVNAVE

MEDGENERACIJSKO DRUŽENJE (novost)

Uporabniki so sami izpostavili željo po druženju z otroci v vrtcu. Veliko bi jim pomenilo druženje z otroci v smislu igranja družabnih aktivnosti in druženja na splošno. Take aktivnosti bi jih spominjale na otroštvo in bi sledile ciljem medgeneracijskega druženja, ki so: sodelovanje in povezovanje, učenje in pretok življenjskih izkušenj, spoznavanje in sprejemanje raznolikosti posameznika, zблиžanje in razumevanje. Na isti način bi se načrtovalo tudi druženje s starostniki, npr.: v domu za starejše občane. Cilj takega druženja bi bilo spoznavanje komponent starosti. Na kongresu delovne terapije so bili predstavljeni izsledki raziskave o staranju oseb z motnjo v duševnem razvoju in sicer je bil izpostavljen problem, da odrasle osebe z motnjo v duševnem razvoju ne poznajo lastnosti starostnega obdobja. Omenjeni posamezniki bi le te spoznali preko druženja. Druženje se načrtuje tudi v smislu povezanosti z lokalno skupnostjo, kar bi uporabnikom nudilo občutek sprejetosti v okolju. Pri tem se bo izbiralo posameznike, katerim to pomeni smiselno aktivnost. Sodelovanje se načrtuje tudi z drugimi institucijami v smislu spoznavanje drugih uporabnikov, predvideva se obisk združenja Šent in društva Sonček.

PROJEKT PREHRANA – DIETA (novost)

Skupinski habilitatorji želimo v letu 2013 okrepiti znanje iz področja diete. Projekt dieta bi bil ustvarjen z namenom pogovora glede uravnovešene prehrane v smislu osveščanja in opozarjanja na pomembnost te teme. Skupaj s tremi uporabniki bi bilo v procesu delovne terapije pripravljena predstavitev diete. Teme bi bile: hipolipemična, redukcijska, sladkorna, brezglutenska, dieta za protin in za žolc.

Vsak uporabnik, ki bi sodeloval v projektni skupini, bi predstavil eno dieto. To bi bila tista, ki jo najbolj pozna ali se jo celo poslužuje v vsakdanjem življenju.

TERAPIJA Z OGLEDALOM (novost)

Terapija z ogledalom je novejša metoda, s katero sem bila seznanjena na Kongresu delovne terapije. Predstavljena je bila študija primera omenjene terapije pri osebi z levostransko hemiparezo. Dokazano je bilo, da soročno izvajanje aktivnosti in

opazovanje zdrave roke med izvajanjem v ogledalnem odsevu, pripomore k boljši rehabilitaciji paretične roke: boljša fina motorika, večja gibljivost, izboljšani prijemi, boljše občutenje, vpliv na normalizacijo mišičnega tonusa, na spretnosti in funkcijske sposobnosti. Terapija z ogledalom bo tako v letu 2013 aplicirana v individualno terapevtsko obravnavo učenja hoja in pri aktivnostih za izboljšanje prijema in fine motorike rok, tudi po potrebi.

TERAPIJA Z VIDEO KAMERO (novost)

Terapija z video kamero se uporablja pri različnih gibalnih aktivnosti, npr.: pri egostrukturalnem načinu gibalno-plesne obravnave, ko po plesnem improviziranem izražanju, posameznik dva dni kasneje pogleda video posnetek svojega gibanja. Namen le tega je sprejemanje svoje zunanje podobe, višanje samozavesti, osredotočenost na lastno telo. V letu 2013 je predvidena terapija z video kamero v delavnici *Učenje za življenje*, v *Lutkarski delavnici* in po potrebi.

UVAJANJE NOVIH DRUŽABNIH IGER (novost)

V VDC INCE se v okviru delovno-terapevtske obravnave načrtuje uvajanje novih družabnih iger, na tem mestu se predvideva sodelovanje z univ. dipl. gledališkim režiserjem, specializantom dramske terapije Gregorjem Hrovatinom, ki je samostojno ustvaril družabne igre, kjer se uporablja igralno ploščo, kocko in figure različnih barv. Po opažanjih pristočasnih aktivnosti, v katerih sodelujejo uporabniki VDC INCE, se opaža, da so v ospredju najbolj (in skoraj edino) *Človek ne jezi se* in igra s kartami *Enka*. Učenje novih družabnih iger bi uporabnikom ponudilo možnost novega izkustva in od njih pričakovalo določeno stopnjo koncentracije, sodelovanja in pripravljenosti za učenje, kar igranje že poznanih iger od njih ne zahteva. Eden od pglavitnih namenov učenja novih družabnih iger pa bi predstavljal tudi izsledek raziskave Gregorja Hrovatina, ki bi isto družabno igro uvajal med različnimi skupinami ljudi.

III. 1.1.3.3.4. DELOVNO-TERAPEVTSKA OCENJEVANJA

V sklopu delovno-terapevtske obravnave v VDC INCE so bili in bodo tudi v letu 2013 uporabljeni naslednji delovno-terapevtski pripomočki za ocenjevanje in spremljanje:

Sodelovanje pri aktivnostih delovne terapije

Uporaba tabele *Sodelovanje pri aktivnostih delovne terapije*, kjer beležim na katerih delovno-terapevtskih aktivnosti uporabnik sodeluje, datum in kakšen je bil odnos uporabnika do aktivnosti: točen, pripravljen, odklonilen, samostojen, motiviran, ali je potreboval dodatna verbalna navodila, demonstracijo in vzpodbudo. Tabela služi za hiter vpogled v uporabnikovo sodelovanje pri aktivnostih delovne terapije, natančnejše analize njegovega vedenja, sodelovanja in odnosa pa so zapisane pod evalvacijo vsake delavnice ali individualne obravnave.

Usmerjen (pol)strukturiran intervju in ocenjevanje skozi aktivnost

Intervju je bil izveden v letu 2012 z vsakim uporabnikom, različno glede na sposobnosti sporazumevanja, komunikacije: strukturiran ali pol-strukturiran. Skozi intervju so se pridobile informacije uporabnika o njegovem okupacijskem profilu (kje živi, s kom), vzorcih izvajanja (vloge, navade, rutine), komponente izvajanja (dnevne aktivnosti, delo in prosti čas). O spretnosti izvedbe je bilo po samooceni najprej vprašan posameznik sam, nato pa tudi dopolnjeno skozi analizo izvedbe (motorične spretnosti: koordinacija, moč, napor, energija, položaj drže, gibanje; procesne: energija, uporaba znanja, čas organizacije, organizacija prostora in predmetov in prilagajanje; komunikacijske in interakcijske spretnosti: fizičnost, izmenjava informacij in odnosi). Glede na potrebe in želje je z uporabnik skupaj z delovnim terapevtom izpostavil kratkoročne in dolgoročne cilje. V letu 2013 bodo intervjuji izvajani z namenom sprotnega preverjanja takrat izpostavljenih ciljev.

Kanadski test ocenjevanja problemov okupacije - COPM

Kanadski test ocenjevanja problemov okupacije je bil izveden z nekaterimi uporabniki v letu 2012. Pogoj za sodelovanje je sposobnost štetja in razumevanje podajanja ocen od 1 do 10. Skozi ocenjevalni test uporabnik skupaj z delovnim terapevtom identificira probleme izvedbe okupacije na področju skrbi za samega sebe, produktivnosti in prostega časa. Izpostavljenim problemom izvajanja okupacije nato uporabnik oceni pomembnost, izvedbo in zadovoljstvo z oceno vrednosti od 1 do 10. Na podlagi tega se napiše cilje, ki se jih preverja po procesu vključevanja v individualno ali/in skupinsko obravnavo. V letu 2013 bo COPM uporabljen za tiste uporabnike, ki niso bili z njim ocenjeni v letu 2012.

Lestvica funkcionalne neodvisnosti – FIM

Lestvica FIM pripomore k ocenjevanju dnevnih aktivnosti. Vse aktivnosti zajete v lestvici (18 aktivnosti) uporabnik skupaj z delovnim terapevtom skozi pogovor in opazovanje oceni od 1 do 7, kjer 1 označuje vrednost, ko sta za izvedbo aktivnosti potrebna dva pomočnika, vse aktivnosti namestitve in pripravo ocenjujemo od 2 do 5, odvisno od tega kolikšno stopnjo pomoči potrebuje. S 6 ocenimo aktivnosti, kjer potrebuje minimalno pomoč, s 7 pa kjer aktivnost izvede popolnoma samostojno, varno in kvalitetno. V letu 2013 bo FIM uporabljen za tiste uporabnike, ki niso bili z njim ocenjeni v letu 2012.

Test risanja ure

Test risanja ure ocenjuje: pisanje arabskih števil od 1 do 12, pravilni vrstni red števil, delo brez obračanja papirja, pravilna postavitve števil, vse številke znotraj oboda, oba kazalca, ciljne minute na nek logičen način nakazane, pravilno velikostno merjenje kazalcev, brez nepotrebnih oznak, itd. S tem se ocenjuje poznavanje ure, pravilno risanje, zaporedje, smiselnost predstave in poznavanje števil. V letu 2013 bo *Test risanja ure* uporabljen za tiste uporabnike, ki niso bili z njim ocenjeni v letu 2012.

Interna ocenjevalna lestvica

Omenjena ocenjevalna lestvica je bila izdelana iz strani delovnega terapevta z namenom analize napredka uporabnikov, ki so vključeni v delavnico *Učenje za življenje* za tretjo skupino. Z lestvico so bili ocenjeni na začetku izvajanja omenjene delavnice. V samo ocenjevalno lestvico so bile vključene aktivnosti, komponente, katere se trenira med samo delavnico, npr.: dvigne skodelico z eno roke ne da bi vsebino polil, odloži skodelico na mizo ne da bi vsebino polil, signalizira neugodno počutje, samostojno umije roke, sleče si haljo, obleče si haljo, sezuje čevlje, obuče čevlje, odpne in zapne gumbe, vrže žogo iz sedečega položaja, ujame žogo, tleska s prsti, razume zaporedje dogajanja, zna pokazati kje ima oči, nos, usta. V letu 2013 bodo uporabniki, ki sodelujejo v delavnici *Učenje za življenje* ponovno ocenjeni z namenom vpogleda v omenjene aktivnosti, ali je prišlo do spremembe.

SODA

Sequenital Occupational Dexterity Assesment ali *Standardiziran test dnevnih aktivnosti* je namenjen preizkusu zmožnosti rok, predvsem je namenjen kot zanesljiv in veljaven instrument k taktni ročni preiskavi v artritisu. Ocenjevalca predstavlja delovni terapevt, ki uporabnika opazuje pri izvedbi določenih spretnosti na področju dnevnih aktivnosti. V testu uporabnik izvede 12 nalog (pisanje stavka, pobiranje kuverte, odvijanje zamaška zobne paste, iztis zobne paste na zobno ščetko, rokovanje z žlico in nožem, zapenjanje gumbov na srajci, nalivanje vode v kozarec, itd.), po vsaki je vprašan ali je bila naloga zanj težka ali ne in ali je ta naloga boleča ali ne v tem trenutku. Namen tega testa je ugotoviti ali je uporabnik zmožen izvesti nalogo.

Na novo uvedeni ocenjevalni instrumenti v letu 2013 bodo:

Samopodoba

V letu 2013 bo uporabljen kot nov ocenjevalni instrument *Samopodoba*. Ocenjevalno lestvico udeleženci izpolnijo samostojno na začetku leta (v začetku procesa vključitve v obravnavo) in na koncu leta (z namenom evalvacije). Namen je ugotoviti, ali se je samoocena skozi proces srečanj spremenila.

Vprašalnik o zadovoljstvu v prostem času

V letu 2013 bo v obravnavi uporabnika uporabljen tudi *Vprašalnik o zadovoljstvu v prostem času*. Vprašalnik vključuje 24 trditev. Posameznik oceni veljavnost vsake trditve s številčno skalo od 1 do 5. Cilj *Vprašalnika o zadovoljstvu v prostem času* je ugotoviti zadovoljstvo uporabnika pri posameznih kategorijah pristočasnih aktivnostih. Delovni terapevt vključenim v raziskavo razloži vprašalnik. Sklop potreb, ki je ocenjen z največjim številom, predstavlja tisto področje, kjer klient dosega največje zadovoljstvo. Sklopi potreb predstavlja zadovoljstvo na psihološkem, izobraževalnem področju, zadovoljstvo z aktivnostmi na socialnem področju, v aktivnostih za sprostitvev, v fizioloških aktivnostih in v aktivnostih za doživljanje lepote. V omenjen ocenjevalni

instrument bodo vključeni udeleženci skupinskih delovno-terapevtskih delavnic in po potrebi. Test bodo uporabniki reševali na začetku leta in ponovno v zaključku leta. Namen je raziskovati na katerem področju prostega časa so najbolj aktivni, kje potrebujejo več usmerjanja in kaj si želijo. Prav tako pa preveriti ali se je skozi leto v procesu skupinske obravnave kaj spremenilo.

Occupational questionnaire (vprašalnik o strukturi dneva)

Omenjen ocenjevalni instrument bo v letu 2013 posredovan uporabnikom, kateri izpostavijo potrebo po strukturiranosti dneva in tistim pri katerih je pomembno za obravnavo, kako si uporabnik strukturira dan, z namenom vpogleda v njegove dnevne aktivnosti skrbi zase, prostega časa in dela. *Vprašalnik o strukturi dneva* zajema tabelo ur (od jutra do večera), kjer uporabnik zapiše katere aktivnosti izvaja v tisti uri, nato vsako aktivnost oceni z: kam aktivnost uvršča: med delo, dnevne aktivnosti, prosti čas ali počitek, kako izvaja aktivnost, kaj mu pomeni aktivnost in v kolikšni meri uživa v aktivnosti.

III. 1.1.3.4. REDNA TELESNA AKTIVNOST

V enoti Mengeš se zavedamo velikega pomena telesne aktivnosti za zdravje in dobro počutje naši uporabnikov. V letu 2012 bomo ohranili in po možnosti še razširili ponudbo dodatnih aktivnosti. Poleg že ustaljenih aktivnosti na tem področju, skupina 'trimček' in telovadbe, ki ju bomo izvajali enkrat tedensko tudi v tem letu, ter sprehodov, bomo uvedli novosti, ki smo jih načrtovali že v preteklem letu in jih predvsem zaradi načela postopnosti, kadrovskih sprememb ter tudi finančnih potreb še nismo vzpostavili.

TRIM SKUPINA

Tudi v letu 2013 bomo nadaljevali s Trim skupino.

Velikost skupine: Skupino sestavlja osem uporabnikov. Vodja in odgovorni za skupino je strokovni delavec/sodelavec enote Mengeš.

Aktivnosti skupine: potekajo in bodo potekale tudi naprej enkrat tedensko ob ponedeljkih, posamezna aktivnost pa časovno traja 1 uro. Urnik skupine je vsak ponedeljek od 10:30 do 11:30.

Kje: aktivnosti bodo večinoma potekale na Trim stezi v Mengšu (hrib Gobavica), ki je sestavljena iz 22 postaj. Vaje si sledijo od ogrevalno raztezni, krepilnih in sprostitvenih. Uporabniku tovrstna telesna aktivnost ponuja razbremenitev in sprostitvev v naravi, izboljša psihofizično kondicijo, ter krepi medsebojno sodelovanje in prijateljske vezi.

Aktivnosti skupine bodo torej potekale večinoma na Trim stezi, v zimskem času pa bomo organizirali sprehode v bližnji okolici.

REDNA TEDENSKA TELOVADBA

bo potekalo kot do sedaj ob četrkih od 12:30 do 13:00. V skupino je vključenih 15 uporabnikov. S pomočjo gibanja lahko uporabniki izboljšajo prav tiste značilnosti, ki jih

najbolj potrebujejo: motivacijo, koncentracijo, sproščanje napetosti, socializacijo, samozaupanje in samozavest. Telovadbo bo potekala v garderobnih prostorih, pod strokovnim nadzorom zaposlene strokovne sodelavke.

PLANINSKI KROŽEK (posodobitev, razširitev aktivnosti)

Velikost skupine bo od 5 do 8 uporabnikov. V skupino bodo vključeni uporabnike z boljšo psihofizično kondicijo, kot tudi tiste z zmanjšanimi sposobnostmi. Za slednje načrtujemo lažje pohode.

Aktivnosti planinskega krožka bodo potekale enkrat mesečno, v letu 2013 načrtujemo 10 pohodov.

Mesec/datum	Cilj pohoda
Januar/25.1.2013	Mengeška koča
Februar/15.2.	Kamniški grad
Marec/15.3.	Sv. Katarina pri Ljubljani
April/12.4.	Sv. Primož nad Kamnikom
Maj/10.5.	Pohod okoli žice (Ljubljana)
September/13.9.	Vršič - Sleme
Oktober/11.10.	Sv. Jakob nad Predvorom
November/8.11.	Osovnik
December/14.12	Mengeška koča

Za skupino bosta odgovorna dva zaposlena iz enote Mengeš. V kolikor bo pohod zahteven (Kamniško sedlo, Vršič-Sleme) bosta pohod vodila dva zaposlena. Planinski krožek je začel z delovanjem v letu 2012.

V primeru večjega interesa se bo število udeležencev pohoda povečalo, pridružila pa se jim bo skupinska habilitatorka odgovorna za telesno dejavnost.

V preteklem letu smo ugotovili, da uporabniki za zahtevnejše planinske pohode nimajo primerne obutve, niti oblačil. Uporabnikom tu ne moremo oz. zelo težko finančno pomagamo, lahko pa njih in njihove zakonite zastopnike ozaveščamo v tem, kako pomembna je primerna planinska oprema in jih prosimo za podporo.

Na zaključnem srečanju ali novoletni zabavi v decembru se bodo vsem udeležencem podelila simbolična priznanja.

Namen planinskih pohodov enkrat mesečno je nenadomestljiv proces krepitve telesne kondicije, občutka lastnega uspeha in medsebojnih odnosov. Tam smo lahko naravni, spontani, skupaj premagujemo razne težave, pomagamo drug drugemu, si posvečamo čas in pozornost. Učimo se biti prijatelji.

KOLESARSKI KROŽEK (novost)

Velikost skupine: 4 do 5 uporabnikov. Člane skupine bi menjavali na način, da bi vsak uporabnik, ki zna peljati kolo dobil priložnost vključitve v skupino. Aktivnosti skupine bi

prilagajali glede na letni čas in primerno vreme.

Aktivnosti bodo potekale pod vodstvom zaposlenega v enoti Mengeš. Vožnja s kolesom je za osebe s posebnimi potrebami, kamor sodijo naši uporabniki, zahtevnejša fizična aktivnost. Vožnja s kolesom zahteva večjo sposobnost obvladovanja ravnotežja in koordinacije telesnih gibov. Ker ima večina naših uporabnikov zmanjšane motorične sposobnosti, bo kolesarska skupina namenjena sprva tistim uporabnikom, ki že obvladujejo vožnjo s kolesom.

Potrebni pripomočki: moško in ženski kolo, mogoče vsega skupaj dve ženski in dva moška kolesa. Skupina bi se formirala le v primeru, da nam uspe pridobiti kolesa. Aktivnosti skupine bi potekale dvakrat mesečno. Vožnja bi časovno trajala do 1 ure. Vključili bi izključno uporabnike, ki že imajo znanje za vožnjo s kolesom. V kolikor bi obstajal interes, bi lahko organizirali tečaje učenja vožnje s kolesom, vendar bi to zaenkrat pustil kot možnost in ne kot cilj kolesarskega krožka.

Cilj/namen kolesarske skupine je omogočiti – ponuditi uporabniku aktivno preživljanje časa, ki ga preživi v dnevnem varstvu, razbremenitev in sprostitvev, ohranjanje pridobljenih znanj ter spodbujanje zdravega načina življenja.

SPREHODI V NARAVI

Velikost skupine do 15 uporabnikov.

Aktivnosti bi potekale vsak teden na določen dan. Odgovornost za skupino prevzame zaposleni v enoti Mengeš (spremljevalec skupine). Število spremljevalcev je odvisno od velikosti in »sestave« skupine. Sprehodi v enoti Mengeš že potekajo, vendar niso vedno natančno umeščeni v sam delovni urnik enote. Pomemben ostaja vidik, da se omenjeno aktivnost 'uporabi', ko zanjo obstaja aktualna potreba v skupini ali pri posameznih uporabnikih.

Cilj/namen skupine je omogočiti vsem uporabnikom, da preživijo del dneva na svežem zraku, zlasti pa skupina omogoča uporabnikom z zmanjšanimi sposobnostmi, da aktivno preživijo del dneva. Sprehodi so idealen način za sprostitvev, razbremenitev notranje napetosti in krepitev prijateljskih vezi med uporabniki.

ZIMSKI ŠPORTI (SMUČANJE, TEK NA SMUČEH IN SANKANJE)

SMUČANJE (novost)

V letu 2013 po daljšem premoru ponovno načrtujemo aktivnosti na snegu. V preteklosti so se naši uporabniki že udeleževali smučarskih tekmovanj v okviru Specialne olimpijade (tek na smučeh, smučanje). Želimo si, da bi bilo tako ponovno v prihodnje.

Velikost skupine bo 4 do 6 uporabnikov, ki že imajo osnovna znanja smučanja.

Smučanje zahteva opremo, ki ga VDC INCE ne zmore pokrivati. Mogoče lahko poskusimo z donacijami rabljene opreme. Najprej bomo v skupino povabili tiste posameznike, ki opremo imajo. Prepoznali smo namreč interes pri uporabnikih, da bi se aktivnosti smučanja udeležili v krogu prijateljev v VDC INCE in bi jim lahko to izkušnjo omogočili ob spremstvu zaposlenega z dobrim znanjem in veščinami smučanja. Načrtujemo dva smučarska izleta na smučišče v Planici in na Pokljuki. Smučišči nista

zahtevni in povsem primerni za naše uporabnike. Aktivnosti bi vodila dva zaposlena. Predvidevamo, da bi imeli eno smučanje konec februarja in v marca, odvisno od snežnih razmer.

Predvideni stroški: nakup smučarske vozovnice. Skušali bomo priskrbeti cenovno ugodne vozovnice.

TEK NA SMUČEH (novost)

Kje: Nordijski center Preska pri Medvodah, ki se nahaja dokaj blizu enote VDC INCE Mengeš. V skupino bodo vključeni uporabniki, ki jih ta zimska športna panoga zanima.

Potrebna oprema: opremo (čevlji, smuči, palice) si bomo sposodili v enoti VDC INCE Naša hiša.

Velikost skupine: do štirje uporabniki, ki jih bo vodil en spremljevalec.

Razpored aktivnosti: načrtujemo, da bi mesecu februarju ali marcu izvedli po en smučarsko-tekaški dan.

SANKANJE (novost)

Velikost skupine bo do 6 uporabnikov z enim spremljevalcem.

Kje: sankališča v bližnji okolici.

Kdaj: januar, februar, marec odvisno od snežnih razmer.

Potrebna oprema: opremo (sanke) si bomo sposodili v VDC INCE Naša hiša.

BALINANJE (novost)

Baliranje je moštvena športna igra, ki je ena najbolj razširjenih iger s krogli na svetu. Ne zahteva posebne fizične pripravljenosti, pravila so enostavna, zato jo lahko igrajo vsi, tudi osebe z motnjo v duševnem razvoju. Baliranje je zelo primerno za rekreacijo in razvedrilo, v svetu pa je priznano tudi kot tekmovalni šport.

V kolikor se nam bo z Balinarsko sekcijo Mengeš uspelo dogovoriti za brezplačno uporabo steze in krogel, bomo v letu 2013 začeli z rekreativnim balinanjem na njihovi stezi v središču Mengša. Baliranje bo potekalo rekreativno, v dopoldanskem času, 1x tedensko, med 9. in 11.30 uro, v trajanju 1,5 ure. Ker steza ni pokrita, se bo aktivnost prilagajala primernemu vremenu.

Oblikovale se bodo skupine s po 6-8 igralcev (2 ekipi), ki se bodo menjavali, glede na interes in pogostnost udeležbe. Ker igra ni zahtevna, se bodo aktivnosti lahko udeleževali skoraj vsi uporabniki, ki bodo to želeli.

Potrebni pripomočki: krogle, balinček, merilna palica (v kolikor dobimo v uporabo samo stezo).

Namen/cilji baliranja: razbremenitev in sprostitvev, druženje izven delovnega mesta, krepitev timskega duha, krepitev prijateljskih vezi v skupini, izraziti veselje ob lastnih dosežkih in dosežkih prijateljev, razvijanje spodbudnega odnosa okolice do oseb z motnjami v duševnem razvoju.

Cilji, pogojeni z aktivnostjo: razumevanje in upoštevanje pravil igre, sodelovanje z »nasprotniki«, priznanje dosežkov drugih igralcev.

S selitvijo na domačo novo lokacijo, bo razpoložljiva balin steza.

FITNES (novost)

Vadba v fitnesu spada v področje športne rekreacije v bivalnem okolju in je ena najbolj razširjenih športnih aktivnosti v današnjem času. Fitnes pomeni zdravje, dobro počutje in telesno pripravljenost, ki nam koristi v vsakodnevnem življenju, izboljša kakovost in tudi trajanje življenja. Želimo si, da se bomo zmogli dogovoriti za brezplačne obiske fitnesa v dopoldanskem času v Wellness centru Harmonija v Mengšu. In sicer 1x tedensko, v trajanju 1 ure, med 9.in 11.30. Obiski fitnesa bi bili v manjših skupinah uporabnikov (4 – 6), različnih fizičnih zmožnosti in telesne kondicije.

Potrebni pripomočki: športna oblačila (hlače, majica) in obutev (čisto športno obuvalo), brisača, bidon za pijačo. Možnost prevoza ob slabem vremenu ali lokaciji v Domžalah.

Namen/cilji fitnesa: sproščanje napetosti, razbremenitev in sprostitvev, pridobivanje zaupanja v sposobnosti posameznika, zavedanje lastnega telesa in svojih gibalnih sposobnosti, prilagajanje gibalnih zahtev sposobnostim posameznika, vključevanje v okolje in spodbujanje komunikacije, druženje na drugačen način.

Cilji, pogojeni s samo vrsto aktivnosti: povečanje vzdržljivosti, okrepitev imunskega sistema, ohranjanje in povečevanje gibčnosti, izboljšanje koordinacije gibov, okrepitev kardiovaskularnega sistema in okrepitev dihalnega sistema.

S selitvijo na domačo novo lokacijo bodo razpoložljive fitnes naprave v manjši telovadnici.

ŠPORTNI PIKNIK

Izkušnja iz leta 2012, ko smo pripravili prvi tovrstni piknik je bila zelo pozitivna, zato tudi za leto 2013 načrtujemo organizacijo športnega piknika.

Piknik bomo organizirali na športnem igrišču Topole, ki se nahaja v neposredni bližini enote Mengeš (cca 500 m oddaljeno od enote). Piknik bo namenjen vsem uporabnikov enote Varstveno delovnega centra INCE Mengeš.

Aktivnosti na pikniku: organizirane bodo igre z žogo (košarka, nogomet, odbojka), igranje badmintona, balinanje, organizirane bodo razne družabne igre primerne za vse uporabnike.

Kdaj: predviden termin piknika je 24.5. 2013.

Namen: druženje med uporabniki in zaposlenimi, preživljanje časa v naravi. Bližina uporabnikov obeh enot dnevnega varstva.

III. 1.1.3.5. PREDVIDENE DODATNE AKTIVNOSTI V ENOTI MENGEŠ

ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJ IN PREDAVANJ ZA VSE UPORABNIKE

V VDC INCE bomo z namenom skrbi za vseživljenjsko učenje uporabnikov in skrbi za njihovo zdravje povabili zunanje strokovnjake, ki bodo poskušali na uporabnikom razumljiv način predstaviti določeno temo. V letu 2013 bomo povabili strokovnjaka za

šport, kjer nam bodo predstavili pomembnost gibanja in skrbi za svoje telo ter ohranjanja fizične kondicije. Predavanje bomo nadgradili s športnimi aktivnostmi, kjer bodo uporabniki teoretično znanje lahko združili s praktičnimi izkušnjami. Načrtovano je predavanje o zdravi prehrani. Povabili bomo tudi predstavnike varnosti v cestnem prometu z namenom preventive in ozaveščanja uporabnikov o varni hoji.

DELAVNICA ROČNE IZDELAVE PAPIRJA

V letu 2013 bo potekala delavnica ročnih spretnosti, ki jo izvaja delovna inštruktorica in na kateri uporabniki ročno izdelujejo papir. Delavnica je namenjena popestritvi aktivnosti, sproščanju in druženju uporabnikov, osvajanju novih tehnik umetniškega izražanja. Sodeluje 6 uporabnikov, skupina je stalna in poteka 1x tedensko ob točno določenem dnevu in uri.

POTOPISNA PREDAVANJA

Pri organizaciji potopisnih predavanj bomo sodelovali z lokalno skupnostjo – študenti in starostniki – popotniki. Predavanja bodo pripravili tudi zaposleni, posebej pa bomo spodbujali uporabnike, da ob pomoči zaposlenih pripravijo tudi svoja potopisna predavanja in vtise. Tovrstna predavanja so pomembna s stališča zagotavljanja prijetnih aktivnosti in hkrati učenja in spoznavanja drugih dežel, vseživljenjskega učenja.

Januar: Obisk kino predstave ali gledališke predstave, sankanje v bližnji okolici.

Februar: poslikava obraza in pustni ples, obisk prireditve v okviru Prešernovega kulturnega praznika (npr. gledališka predstava, kino predstava, razstava, ogled muzeja, ipd.).

Marec: ogled smučarskih skokov v Planici, udeležba na zimsko športnem dnevu v kraju Poden na Avstrijskem Koroškem (uprabniki se pomerijo v alpskem smučanju, teku na smučeh ali se udeležijo pohoda v naravi).

April: obeležje Svetovnega dne Zemlje z ekološko – čistilno akcijo v bližnji okolici, tečaj nordijske hoje.

Maj: obisk Arboretuma Volčji potok, nabiranje sezonskih rastlin z izdelavo herbarija ter razstavo, športni piknik na prostem.

Junij: enodnevni skupni izlet z vsemu uporabniki vključenimi v VDC INCE, likovno ustvarjanje v naravi, obisk živalskega vrta.

September: delavnica sproščanja v naravi, obisk muzeja Bistra.

Oktober: nabiranje kostanja in Kostanjev piknik, obeležje Svetovnega dne duševnega zdravja,

November: obisk kino predstave ali gledališke predstave.

December: delavnica izdelovanja prazničnih okraskov, ogled praznično okrašene Ljubljane, novoletna zabava in podelitev jubilejnih nagrad za 10, 20 in 30 letno vključenost v VDC INCE, obeležje Svetovnega dneva invalidov.

Poleg teh predvidenih aktivnosti se načrtujejo tudi krajši izleti po bližnjih občinah, poučne ekskurzije za uporabnike (obisk čebelarja, mojstra izdelovanja domačih obrti, ogledi mestnih znamenitosti in razstav, ipd.).

III. 1.1.3.6. STROKOVNO DELO Z ZAPOSLENIMI

III. 1.1.3.6.1. TIMSKO DELO MED STROKOVNIMI DELAVCI V ENOTI IN MED VARUHI/DELOVNIMI INŠTRUKTORJI

V letu 2013 bodo dnevno potekali kratki sestanki z namenom izmenjave informacij med strokovnimi delavci, načrtovanja in razreševanja dilem pri delu z uporabniki. Sestanki so kratki in potekajo ob koncu delovnega dne, po potrebi pa tudi izredno. Timsko delo z varuhi/delovnimi inštruktorji in strokovnimi delavci bo potekalo v več oblikah in nivojih - timski sestanki se skličejo ob zaznanih problemih in stiskah uporabnikov, zaradi pridobivanja informacij in izmenjave le-teh, ali zaradi usmerjanja zaposlenih pri delu z uporabniki.

Tedensko bo potekal pregled opažanj z namenom ugotavljanja zaznanih posebnosti pri uporabniku, pregled ciljev in doseganja le teh, evalvacija in postavljanje novih priporočil – ciljev za posameznega uporabnika. Pri opažanjih sodelujeta strokovni delavec in varuh/delovni inštruktor. Opažanja glede uporabnikov bodo 3x tedensko zapisali varuhi/delovni inštruktorji za uporabnike, ki jih imajo v skupini, v pripravljene obrazce. Pregled opažanj pa bodo opravili skupaj s strokovnim delavcem in hkrati evalvirali cilje, ki so zastavljeni v individualnem načrtu uporabnika.

V letu 2013 bodo potekali tudi timski sestanki ter sodelovanje zaposlenih ob evalvaciji in pripravi individualiziranih načrtov za posameznega uporabnika.

Potekala bodo tudi mesečna srečanja zaposlenih, odgovornih za zdravstveni del, s strokovno delavko glede problematike razdeljevanja zdravil, obveščanja ter zdravstvene problematike.

STROKOVNA SREČANJA ZA VSE ZAPOSLENE

Sestanki s strokovno vsebino bodo potekali enkrat tedensko, kjer bomo izpostavili strokovno temo, dilemo, vizijo, izkušnjo o kateri se bomo skupaj strokovni delavci in varuhi/inštruktorji pogovarjali. Teme pogovora bodo opremljene s strokovnimi izhodišči. Tovrstna srečanja bo vodila skupinska habilitatorka in predstavljajo strokovno dopolnjevanje in izpopolnjevanje zaposlenih ter možnosti izobraževanja zaposlenih ter iskanja skupnih izhodišč pri delu z uporabniki.

REDNI TEDENSKI SESTANKI Z VODJO ENOTE

Sestanki z vodjo enoto bodo potekali enkrat tedensko ob sredah od 12:30 do 13:30. Na sestanku vodja zaposlenim poda informacije iz kolegija VDC INCE. Zaposleni imajo možnost nasloviti vprašanja na direktorico, vodjo enote oziroma kolegij.

III. 1.1.3.6.2. SODELOVANJE S STROKOVNIMI ORGANI ZAVODA

SODELOVANJE NA STROKOVNEM SVETU

V letu 2013 bomo člani Strokovnega sveta, kot vsa leta doslej in kot nam nalaga zakon sodelovali na Strokovnem svetu vsakih 14 dni, v točno določenem terminu. Na Strokovnem svetu bomo kontinuirano predstavili strokovno delo v enoti, na podlagi konkretnih primerov bomo izpostavljali dileme, s katerimi se srečujemo in jih reševali s pomočjo multidisciplinarnega tima.

SODELOVANJE S STROKOVNO VODJO ZAVODA – DIREKTORICO

Dobro sodelovanje z direktorico, kot strokovno vodjo zavoda, bomo v letu 2013 okrepili z rednim in sprotnim obveščanjem, z namenom krepitve strokovnega mnenja, usmeritve in razbremenitve – intervizije.

SODELOVANJE NA SESTANKIH NOSILCEV STROKOVNEGA DELA

Sodelovanje na sestankih nosilcev strokovnega dela bo v letu 2013 pomembno iz vidika razvijanja, načrtovanja in razvoja strokovnega dela ter strokovne usmeritve zavoda, tudi v specifičnih nalogah. V preteklih letih smo na ta način razvijali protokol ukrepanja ob nasilnem vedenju, v tem letu pa med drugimi temami, nameravamo razvijati in iskati možnosti za osveščanje in pogovor o spolnosti in spolnem vedenju oseb z motnjo v duševnem razvoju.

SUPERVIZIJA

V letu 2013 je bila v VDC INCE za vse strokovne delavce organizirana Supervizija, ki jo vodi izkušena psihiatrinja. Supervizija za strokovne delavce pomeni, da preko lastnih izkušenj prihajamo do novih strokovnih in osebnih spoznanj, da integriramo praktične izkušnje s teoretičnim znanjem in izgrajujemo svojo strokovno identiteto. Supervizija je proces, v katerem se supervizant uči in razmišlja, zato je nujna in potrebna tudi v letu 2013. Strokovni delavci se je bomo udeleževali 1 krat mesečno. Termini supervizije so v naprej določeni po programu in sicer vsak prvi četrtek v mesecu.

III. 1.1.3.6.3. SODELOVANJE S STARŠI/SKRBNIKI/REJNIKI

Tudi v letu 2013 bomo še naprej krepili sodelovanje s starši/skrbniki/rejniki uporabnikov z namenom kakovostnega strokovnega dela ter celostne obravnave uporabnika.

V letu 2013 bo potekalo intenzivno sodelovanje s starši/rejniki/skrbniki pri pripravi in predstavitvi individualiziranega načrta za posamezne uporabnike.

Tako kot poprejšnja leta bomo tudi v letu 2013 izpeljali dve srečanja s starši oz. zakonitimi zastopniki uporabnikov oz. rejniki – v spomladanskem in jesenskem obdobju,

razvijali pa bomo tudi neformalne oblike druženja s starši/skrbniki/rejniki.

V letu 2013 načrtujemo tudi podporno skupino za starše/skrbnike/rejnike v sodelovanju z enoto INCE ZU. Predvidena so mesečnima srečanja, na katerih bi obravnavali različne teme, s katerimi se ukvarjajo starši/skrbniki/rejniki uporabnikov.

III. 1.1.3.6.4. SODELOVANJE Z ZUNANJIMI USTANOVAMI

V letu 2013 bomo nadaljevali s krepitvijo in spodbujanjem sodelovanja z različnimi zunanjimi ustanovami, ki so pomembne za kvalitetno delo z uporabniki naših storitev.

Predvidevamo sodelovanje s Centri za socialno delo, zdravstvenimi in psihiatričnimi ustanovami z namenom izmenjave informacij, reševanja kompleksne problematike, svetovanja. V primeru agresivnega vedenja posameznikov ali nujnih zdravstvenih težav bomo sodelovali tudi z nujno medicinsko pomočjo v Domžalah ter policijsko postajo v Domžalah.

V letu 2012 bomo krepili sodelovanje z drugimi sorodnimi ustanovami: VDC-ji (npr. VDC Tončke Hočevar, Center Zarja, Društvo Sonček, Združenje Šent, itd.), z namenom sodelovanja, spodbujanja socialnih stikov med uporabniki in izmenjave izkušenj in primerov dobre prakse.

Še naprej bomo sodelovali z O.Š. Roje ter Srednjo zdravstveno šolo Ljubljana ter društvom Sožitje.

V okviru dramskih aktivnosti, ki jih vodi strokovna delavka, načrtujemo tudi sodelovanje z okoliškimi vrtci ter osnovnimi šolami.

III. 1.1.3.6.5 IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH

Predvidevamo:

- ♣ udeležbo zaposlenih na programih izobraževanja, ki jih določi Strokovni svet VDC INCE, direktorica zavoda ali izhajajo iz lastne pobude,
- ♣ redna tedenska strokovna srečanja,
- ♣ udeležbo zaposlenih na strokovni ekskurziji,
- ♣ supervizijo strokovnih delavcev v okviru supervizije strokovnih delavcev VDC INCE,
- ♣ supervizijo za strokovne sodelavce v enoti.

III. 1.2. ENOTA INCE ZU

Varstveno delovni center INCE, enota INCE ZU izvaja storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji, namenjene odraslim osebam z motnjami v duševnem razvoju. V naši enoti se trudimo našim uporabnikom zagotavljati takšne oblike dela, s katerimi ohranjajo pridobljena znanja in razvijajo nove sposobnosti, predvsem pa jim skušamo omogočiti razvijanje individualnosti in uspešno vključevanje v širše okolje in družbeno skupnost.

V enoto INCE ZU je vključenih 24 uporabnikov, ki so razdeljeni v tri delovne skupine, ki izvajajo različne oblike zaposlitve pod posebnimi pogoji, Skupine vodijo strokovni sodelavci. Kiparsko delavnico vodi delovna inštruktorica, slikarska delavnica poteka pod vodenjem delovne inštruktorice in varuhinje specialnih znanj. Glasbeno delavnico, v kateri je osnovna dejavnost program pomožnih del in glasba kot sprostitvena dejavnost, vodi varuh. Strokovno delo v enoti vodi skupinska habilitatorka, ki izvaja neposredno delo z uporabniki in zaposlenimi, je tudi vodja enote, ki poleg strokovnega dela skrbi še za organizacijsko področje delovanja enote. Vsakodnevna prisotnost strokovnih sodelavcev in skupinske habilitatorke omogoča stalnost in varnost pri uporabnikih.

Poleg strokovnega dela bomo tudi v letu 2013 iskali primerne usmeritve in načine pri promoviranju dela naših uporabnikov. Smo na poti, ko moramo opraviti naslednje korake v smeri pri združevanju področij umetnosti in trženja izdelkov naših uporabnikov. V preteklih letih smo to poskušali z razstavami v ožji in širši lokalni skupnosti, vendar moramo stopiti še dlje v teh nalogah. Če upoštevamo vse pomembne strokovne pristope in razmišljanja o tem, da spodbujamo uporabnike na področju umetnosti, njihovem čustvenem izražanju in upoštevamo njihovo željo po ustvarjanju, moramo biti čim bolj uspešni tudi pri trženju njihovih izdelkov. Nujni so določeni koraki v prihodnje, da bomo bolj prepoznavni in tako še naprej omogočamo uporabnikom samopotrjevanje in uveljavljanje, krepimo njihovo kreativnost, domišljijo in željo po ustvarjanju.

Še vedno iščemo načine, kako se odpreti širšemu okolju, da prepozna naše delo in tržiti izdelke naših uporabnikov, ki so unikatni, uporabni in lepi.

III. 1.2.1. ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI

Osnovni cilj našega dela z odraslimi osebami z motnjo v duševnem razvoju je zagotavljanje najbolj primerne zaposlitve pod posebnimi pogoji za vsakega posameznika posebej. Pozorni bomo na to, da je podpora, ki jim jo nudimo, organizirana v takem smislu, da jim omogoča čim več priložnosti za ohranjanje njihovih sposobnosti in spretnosti in za razvoj novih, ki izhajajo iz njihovih interesov in spreminjajočih se potreb. Trudili se bomo, da bodo omogočene možnosti izbire na tistih področjih, kjer bomo spremembe lahko izpeljali.

Umetniško izražanje v enoti VDC INCE ZU še vedno temelji na načelih Art Brut umetnosti. Za posameznike, ki ne zmorejo trenutno ali več slediti temu konceptu, nudimo bolj strukturiran in voden program umetniškega ustvarjanja, prilagojen njihovim zmanjšanim sposobnostim oziroma razvoju novih znanj in kvalitetnemu življenju.

Uporabnikom bomo omogočali premestitve v drugo delavnico, menjave delovnih okolij in različnih aktivnosti, morebiten krajši čas prisotnosti in posebne oblike vodenja in varstva.

Za uporabnike enote še vedno ostaja pomemben tudi del vključenosti v skrbi za svoje delovno okolje, za čisto in urejeno enoto, in s tem razvijanje in ohranjanje oblik skrbi zase.

Dejavnosti v enoti INCE ZU bomo še vedno usmerjali tudi v ohranjanje in povečevanje prepoznavnosti na slikarskem področju, kiparskem in glasbenem področju v slovenskem prostoru in tujini.

V letu 2012 je bila v enoti INCE ZU rdeča nit dejavnosti, Kulturna dediščina Slovenije. S to tematiko bomo nadaljevali v leto 2013, saj je zelo blizu uporabnikom, vendar jo bomo poglobili na določenih področjih. Nekatere teme niso bile raziskane in bomo to naredili v prihajajočem obdobju.

Neraziskana so ostala še področja lončarstva, medicarstva, pletarstvo, rezbarstvo, ročno pletilstvo, slarnikarstvo, svečarstvo, tkalstvo in podobno. Rokodelstvo je bilo in je še danes razvito bolj na podeželju, kjer so bile dane naravne možnosti za pridobivanje materialov (les, glina, volna, slama....). O rokodelstvu smo uporabnike v manjšem delu seznanjali že lansko leto.

Namen storitve zaposlitev pod posebnimi pogoji v letošnjem letu bo poleg doseganja osnovnih ciljev, spoznavanje slovenskih ljudskih običajev, znanj, veščin, spretnosti, poklicev in navad ob kmečkih opravilih, tudi spoznavanje raznolikosti pokrajin v glasbi, plesu, besedi in spoznavanje likovnih motivov.

Vse tri delavnice (slikarska, keramična in glasbena) bodo čez leto usmerjene v spoznavanje naštetih vsebin. Delo v delavnicah se bo prepletalo, nova znanja in informacije bodo dosegla vsakega uporabnika.

Cilji, ki jih bomo poskušali doseči so:

- ♣ ohranjanje pridobljenih znanj pri uporabniku in dopolniti oz. nadgraditi že pridobljeno v smislu iskanja rešitve njemu najljubše in najbližje tehnike v okviru njegovih sposobnosti,
- ♣ spodbujanje k vztrajnosti,
- ♣ razvijanje kreativnosti,
- ♣ razvijanje večje samostojnosti pri ustvarjalnih in delovnih procesih,
- ♣ izboljšanje samopodobe uporabnikov,
- ♣ umeščanje in prepoznavnost dela naših uporabnikov z organiziranjem razstav njihovih izdelkov v domačem in tujem okolju,
- ♣ ohranjanje in obujanje znanj o ljudskih običajih, rekih, znanjih, veščinah in spoznavanje z rokodelskimi poklici,
- ♣ približanju naravi in njenem spoštovanju,
- ♣ spoznavanje z motivi ljudske likovne, glasbene in kiparske umetnosti,
- ♣ seznanjanje s kulturno podobo Slovenije in raznolikosti slovenskih pokrajin.

Uporabniki v enoti INCE ZU so razdeljeni v tri skupine, ki izvajajo različne oblike

zaposlitve v okviru slikarske, kiparske in glasbene delavnice ter izvajanje programa pomožnih del. Skupine niso dokončne, kar uporabnikom omogoča prehajanje iz ene v drugo dejavnost, ko ugotovljamo, da je to za posameznika primerno. Dejavnosti se med seboj prepletajo, tudi uporabniki svoja znanja in izkušnje medsebojno izmenjujejo s pomočjo različnih aktivnosti, ki potekajo v enoti.

Posamezne dejavnosti so vezane na letni čas, določeno obdobje v letu, nekatere dejavnosti potekajo celo leto.

DEJAVNOSTI V INCE ZU, KI BODO POTEKALE VSE LETO

- ♣ sprehodi v naravo, ustvarjanje v naravi,
- ♣ izvajanje folklorne dejavnosti in družabne dejavnosti v programu prostovoljnega dela, dejavnost poteka vsak petek , po eno uro
- ♣ risanje ob glasbi (na določeno temo) in ustvarjanje ob poslušanju ljudskih pesmi,
- ♣ pregledovanje knjig, gledanje filmov in dokumentarcev o ljudskih običajih in umetnosti,
- ♣ pogovori o različnih temah v umetnosti,
- ♣ spoznavanje s kulturno dediščino
- ♣ oblikovanje keramičnih luči in mozaikov za novo zgradbo enote Mengeš,
- ♣ poudarek na preudarnem, varčnem ravnanju z materialom in spoštovanju le tega (predelava),
- ♣ ohranjanje znanja pri posamezniku in pridobivanje novega glede na sposobnost posameznega uporabnika,
- ♣ enota INCE ZU v celoti sodeluje pri pripravi in organizaciji razstav in dogodkov ki predstavljajo ustvarjalno delo uporabnika,
- ♣ ustvarjalna delavnica s starši in s skrbniki,
- ♣ ustvarjalna delavnica za zaposlene v VDC INCE,
- ♣ iskati možnosti za pridobivanje novih razstavnih prostorov.

POTEK DEJAVNOSTI V ENOTI INCE ZU PO MESECIH

Delavnice so med seboj pri dejavnostih povezane in zato se delo prepleta. Lahko rečemo, da imajo vsi uporabniki, ne glede na to v katero delavnico so vključeni možnost preizkusiti se in pridobiti znanja na vse področjih. Usmerjeni smo na to, da vsaj dve dejavnosti mesečno potekata za vse delavnice in na ta način se možnost pridobivanja novih znanj in veščin razširi na vse uporabnike v enoti.

JANUAR

- pregled obdobj, ki smo jih obravnavali lani,
- iskanje novih motivov za voščilnice (rojstni dnevi zaposlenih),
- spoznavanje tradicije in folklore kolin,
- ogled jaslíc izdelanih iz različnih materialov,

- ogled in predstavitev Koželjeve domačije,
- prikaz pripravljanja kolin na tradicionalen način (ogled in pokušina),
- priprava materiala za ponovno uporabo – poudarek na varčnosti in preudarnosti z materialom,
- razvoj tehnike motiva »ptiček« glede na posameznikovo sposobnost,
- iskanje razstavnega prostora za kiparsko razstavo.

FEBRUAR

- izdelovanje voščilnic za valentinovo, sestavljanje verza, branje pesmi,
- udeležba Kurentovanja na Ptuju v okviru pustnega rajanja (delavnice Art craft) , 4.2.2013,
- izdelava pustnih mask, okraševanje enote,
- praznovanje slovenskega kulturnega praznika,
- izdelovanje glasbenih inštrumentov iz odpadnega materiala ob glasbi – tolkala,
- sprehodi v naravo; iskanje rešitev v naravnem materialu za postavitev razstave in pri dekoraciji aranžiranja daril,
- nadaljevanje teme preteklih dveh let »Sklenimo črto«,
- snovanje motiva za izdelavo mozaika in lestenca na novem objektu VDC INCE.

MAREC

- slikanje voščilnic za materinski dan,
- organizacija kulturnega programa ob slikarski razstavi,
- delavnica z naslovom Gregorijevo – izdelava lučk in ladjic v enoti
- spuščanje lučk na Križkem bajerju na povabilo TD Komenda, 11.3.2013
- slikarska razstava ob Dnevu downovega sindroma, 21.3.2013
- ljudski običaji – *vremenski pregovori*,
- mesečna delavnica na temo *Ljudski običaji*,
- pričetek izdelavo mozaika in lestenca na novem objektu VDC INCE,
- ogled vliivanja zvonov v livarni,
- Dan odprtih vrat.

APRIL

- velikonočno ustvarjanje,
- velikonočni običaji – v okviru ljudskih običajev predstavitev velikonočne kuhinje,
- mesečna delavnica Ljudski običaji: prikaz izdelave velikonočne butarice na Budnarjevi domačiji v Palovčah,
- priprava okraskov za okrasitev razstavnega prostora ob prazniku Velika noč,
- slikanje starih oblačil po pokrajinah,
- izdelava mozaika in lestenca na novem objektu VDC INCE,
- nabiranje materiala na Veliki planini.

MAJ

- kresovanje/ upodabljanje ognja in pomen ognja, njegova simbolika,
- ogled Moderne galerije na dan odprtih vrat,
- jurjevanje; ustvarjanje v naravi, risanje metamorfoze lista, dreves,
- ljudski običaji – *vremenski pogovori* – vsakodnevni polurni pogovori na temo vremenskih pregovorov vezanih na godovnika,
- mesečna delavnica na temo *vremenskih pregovorov*,
- iskanje materiala v naravi, ki bi ga uporabili pri samem ustvarjanju in spoznavanje z možnostmi uporabe naravnih barv pri poslikavi izdelkov,
- iskanje novih možnosti za razširitev socialne mreže,
- ogled muzejev in drugih kulturnih ustanov v okviru dnevov odprtih vrat,
- izdelava mozaika in lestenca na novem objektu VDC INCE.

JUNIJ

- okrogla miza na temo ohranjanja narave,
- obravnava obdobja: *land art* umetnost,
- upodabljanje narave in iskanje rešitev kot dekoracijo v naravi,
- ljudski običaji – vsakodnevni polurni pogovori na temo vremenskih pregovorov vezanih na godovnika,

- mesečna delavnica na temo *rokodelstva in ogled rokodelske delavnice*,
- izdelava mozaika in lestenca na novem objektu VDC INCE,
- tabor nabiranja cvetic za čaj, spoznavanje njegovih učinkovin; sušenje in shranjevanje čaja (predlagana lokacija - Menina planina).
- Zaključni glasbeni koncert za svojce in zakonite zastopnike

JULIJ

- sprehodi v naravo – iskanje možnosti, kako naravni material še drugače vključiti v samo dekoracijo,
- literarne delavnice-branje ljudskih povesti,
- ustvarjanje v naravi,
- zaključni piknik – združena predstavitev polletnega dela posameznih delavnic, pogovori, evalvacija, izmenjava izkušenj, mnenj, predlogi za nadaljnje delo,
- izdelava mozaika in lestenca na novem objektu VDC INCE.

AVGUST

- izbiranje motiva za novoletne voščilnice,
- slikanje vtisov poletja,
- Velika planina – nabiranje materiala za razstavo,
- Ustvarjalni tabor v Dobrni,
- nabiranje materiala, sprehodi,
- snovanje teme in priprava glinenih izdelkov za postavitev razstave na Koželjevi domačiji,
- ljudski običaji- delo na polju.

SEPTEMBER

- priprava in obdelava dekorativnih materialov na novoletno božični čas,
- ljudski običaji - delo na kmetiji.
- udeležba na Mihaelovem sejmu v Mengšu,
- sprehodi, nabiranje dekorativnega materiala,
- priprava izdelkov kiparjev za postavitev razstave na Koželjevi domačiji,

- idejno snovanje za rešitev postavitve kiparske razstave,
- izdelovanje glinene dekoracije za okrasitev prostora v novoletnem času.

OKTOBER

- priprava materiala, tehnik za novoletne voščilnice,
- poslikava novoletnega papirja, vrečk za zavijanje,
- priprava in izdelava dekorativnih materiala iz gline za božično novoletni čas,
- iskanje rešitve za novoletne okraske in priprava le teh,
- izdelava novoletnih okraskov,
- enotedenska delavnica na temo noč čarovnic (izdelava čarovnic, buč – lučke),
- praznovanje praznika Noč čarovnic – izrezovanje buč,
- priprava na kiparsko razstavo (zasnova postavitve, izdelki, prostor).

NOVEMBER

- izdelovanje novoletnih voščilnic,
- izdelava novoletnih okraskov,
- priprava novoletnega materiala za novoletno okraševanje prostora,
- postavitve razstave kiparjev na Koželjevi domačiji, 22.11.2013,
- priprave na božično – novoletni čas – dekoriranje prostorov,
- Ljudski običaji- Martinovanje –jedi ob praznovanju Martinovega.

DECEMBER

- prikaz dela v enoti za lokalno skupnost,
- slikarska razstava (lokacija še procesu iskanja),
- razstava jaslic v Kranjskih rovih,,
- pogovor o praznovanju novega leta pri nas in po svetu,
- mesečna delavnica: kulinarika v času božiča nekoč in danes
- zaključevanje izdelovanja novoletnih voščilnic,
- novoletna okrasitev.

- priprava novoletnih darilc,
- Božično-novoletni koncert za uporabnike in zaposlene VDC INCE
- božično – novoletne dejavnosti.

SODELOVANJE V PROJEKTIH DOMA IN V TUJINI (MEDNARODNO SODELOVANJE)

V letu 2013 bomo usmerjeni v sodelovanje z domačimi in tujimi institucijami in ustvarjalci. Razširitve mreže sodelovanja je pomembna za večjo učinkovitost našega dela, za motiviranost uporabnikov in za prepoznavnost naših izdelkov. V letu 2012 so se odprle možnosti za sodelovanje tako doma kot tudi v tujini. Nekaj načrtov se je uresničilo, nekatere bi želeli uresničiti v letu 2013.

V letu 2013 si želimo sodelovanja z Galerijo Hostel Celica v Ljubljani ter z njihovimi slikarskimi in glasbenimi ustvarjalci. V letu 2012 smo poslali tudi nekaj prošenj za razstavne prostore, da bi lahko organizirali razstavne dogodke v letu 2013 in na ta način uresničevali tudi načrt prodaje. Odgovore še čakamo. Sodelovanje gre tudi v smeri povezovanja z različnimi trgovskimi in turističnimi dejavnostmi kjer vidimo možnost razširitve prodaje naših izdelkov. S svojimi izdelki se bomo morda lahko predstavili tudi v Kranjskih rovih.

III. 1.2.1.1. KIPARSKA DELAVNICA

V kiparski delavnici uporabnike spodbujamo k lastnemu izražanju ob upoštevanju zakonitosti, kako se dela z glino. Izrazno sredstvo ostaja glina, različnih barv in struktur. Uporabniki bodo oblikovali skulpture, uporabne izdelke in drugo. Poudarek bo tudi v letošnjem letu na izdelovanju skled z različnimi motivi

Usmerjali jih bomo v skrb za čisto delovno površino, kar je predpogoj za samo delo z glino. Vsak posameznik bo skrbel za pospravljanje in pripravo orodja (gobica, voda gladilka, modelirka), ki mu bo tisti dan v pomoč pri samem ustvarjanju z glino. Cilj dela z uporabniki bo pri vsakem posamezniku ugotoviti, koliko učenja zmore, ga naučiti malenkost več kako lahko izboljša kvaliteto posameznega izdelka (debelina, robovi, enakomernost, čistost). Pred začetkom delovnega dne, se bomo pogovarjali o samih materialih, s katerimi ustvarjajo, z lastnostmi materiala, barv, glazur.

Pozornost bo usmerjena v vsakega uporabnika posebej. Glede na njegovo delo, željo in na potrebe, ki se bodo pojavljale sproti, se bo z vsakim posameznikom poiskalo tehnike in zmožnosti, ki jih sam lahko izpelje, tudi s pomočjo delovne inštruktorice.

Na drugi strani gre za vez z naravo. Glina je naravni material, ki ga pridobivamo iz narave. Vse delo bo vezano na naravo. Tako izdelki, kot dekoracija. Cilj dela v kiparski delavnici je seznanjanje uporabnikov s povezanostjo človeka z naravo. Postavljati vprašanja kaj mu daje, kako jo sprejemati. Poleg ustvarjalnega dela v kiparski delavnici želimo uporabnike tudi naučiti preudarno, varčno ravnati z materialom in glino spoštovati kot bogat dar narave.

Vsi polizdelki, ki počijo ali kako drugače ne dopolnjujejo končnega izdelka, gredo nazaj v predelavo, za kar poskrbimo skupaj z uporabniki. Glino shranimo v večjih posodah, namočimo in pregnetemo za ponovno uporabo. To je zelo pomemben del procesa celotnega ustvarjanja. Delovna površina in pripomočki so čisti pred in po ustvarjanju. Posledica nečiste površine je mešanje suhe in mehke glinice, kar povzroči, da polizdelek počni. Vse je pomemben del celotnega procesa vezanega na ustvarjanje v kiparski delavnici.

Delo v delavnici bo potekalo na naslednji način:

- ⤴ skupinski pogovor(obravnavali bomo aktualne teme, teme o kiparstvu, odnos do kiparskega dela in spoštovanju),
- ⤴ individualno delo s posameznikom (s posameznikom predelati nalogo in cilj tekočega dne v okviru njegovih zmožnosti),
- ⤴ priprava delovne površine (materiala, skrb za čisto delovno površino),
- ⤴ praktično delo (glede na sposobnosti posameznega uporabnika).

Že v letu 2012 smo si želeli svoje oblikovalske zmožnostmi bomo v kiparski delavnici tudi na peko raznih dobrot, ki izhajajo iz ljudskega izročila ob posameznih praznikih. Zato še enkrat v letni načrt uvrščamo željo po nakupu mini pečice.

Uporabnike kiparske delavnice bomo poskušali popeljati na prireditve vezane na ljudske običaje.

III. 1.2.1.2. SLIKARSKA DELAVNICA

V letu 2013 se bomo s slikarskega praktičnega vidika lotili že osvojenih tehnik (mešanje akrilnih barv in niansiranje, oglje, sepia, tuš itd., ter kombinacije), dnevno ustvarjanje bomo nadaljevali s krajšimi pogovori o slikarstvu in njegovi problematiki, ki bodo deloma povezani z zgodovino umetnosti in likovno teorijo, nato pa bomo teorijo spremenili v praktično delo ter eksperimentiranje.

Način dela ostaja enak kot v lanskem letu saj se je pokazal kot zelo učinkovit; ideje bomo prikazali hkrati skupini ter vsakemu posamezniku posebej, glede na zanimanje, želje ter dosedanje delo. Vsakemu posamezniku se bo dnevno posvečalo sproti, pozornost bo hkrati razpršena ter določen čas osredotočena zgolj na posameznika, da se v sliki ali risbi lahko razvije na samosvoj način (pozorni bomo na to, kar je njegova značilnost). Pri večjih slikah se delo natančneje spremlja, pomaga dokončati, sicer pa vsak izdelek posameznik dokonča sam, skozi ta občutek ohrani svojo avtonomijo.

Uporabnike bomo usmerili k razmišljajočemu ter intuitivnemu delu. Torej, pred uporabo materiala se bodo vnaprej soočili s tem, kaj želijo narediti, zaradi funkcionalnosti ter kvalitetnejšega dela.

Uporabnike bomo usmerjali k samostojnemu razvijanju slike s čim manj posredovanja, torej, sami se bodo morali naučiti pripraviti material ter delovne razmere, ker bodo tako manj odvisni od drugih in okolice oz. samostojnejši.

V letošnjem letu ostaja vsebina, ki smo se jo lotili v lanskem letu. Ukvarjali se bomo s prepoznavanjem ljudske umetnosti. Spoznavali bomo ljudske običaje, etnološko dediščino in slovenske kulturne dogodke.

Še naprej bomo z uporabniki imeli pogovore o slikah, izpopolnjevali posameznikov lastni slog, upoštevali bomo, kar se je izkazalo učinkovito že v lanskem letu, in sicer razvijanje različnih tehnik in znanj na podlagi pregledovanja umetnin skozi čas.

V letošnjem letu se bomo usmerili v natančnejše spoznavanje grafične tehnike. Poskušali jo bomo prenesti na različne materiale in v različne namene.

Beseda grafika je grškega izvora in pomeni pisati ali vrezovati. Pri grafiki z različnimi po-

stopki izdelamo grafično ploščo oz. matrico, ki jo nato odtiskujemo. Poznamo visoki, globoki in ploski tisk. Uporabnikom bi za začetek ponudili tehniko visokega tiska, kjer na tiskarsko podlago odtiskujemo vzdignjene dele matrice. Začeli bi z izrezovanjem linoleja, nato pa bi postopoma uvedli še druge materiale z različnimi profili in rastri, ter tako razširili možnosti za kolažiranje in ustvarjanje. Izhodiščna tehnika bi bila enobarvni linorez (obrezni linorez in beli rez), ki kot osnovna tehnika nudi največje polje eksperimentiranja z risbo. Z izrezovanjem risbe v matrico nastanejo negativna in pozitivnih polja na katera bi nato začeli vpeljevati še barvni tisk, to pomeni barvni linorez in montažni linorez. Pri barvnem linorezu se tiskanje različnih barv odtiskuje z eno matrico oz. z več nepremičnih matric, medtem ko pri montažnem linorezu, posamezne dele matrice sestavimo in s tem zopet odpremo nešteto možnosti prostorske in barvne kompozicije. Osvojeno tehniko linoreza bi nato začeli nadgrajevati z različnimi tehnikami visokega tiska kot je tisk s pritrjeno šablono (iz različnih materialov izrežemo šablone ter jih pritrdimo na podlago in tako izdelamo matrico), tisk s premično šablono (postopek je podoben slednjemu le da dele šablone ne pritrdimo ampak jih lahko poljubno premikamo po podlagi in s tem ustvarimo vsakič znova novo kompozicijo), kolažni tisk (kjer bi kot matrico začeli vpeljevati nove materiale, na primer: čipko, juto, valovito lepenko... materiale z različnimi rastri, se pravi odtiskujemo različne vzorce), visoka kolagrafija (kjer s pomočjo lepila za les ustvarimo risbo ter jo nato tiskamo) ter tisk s šablonami (šablone iz narave, kot so drevesni listi, različno cvetje,... poljubno postavimo na matrico in tiskamo kot negativ). Osnovni material matrice bi bil linolej, nato pa bi vpeljali še različne profilirane lepenke in kartone, čipke, juto, brusilni papir,... Za začetek bi matrice tiskali na papir v tehniki visokega tiska nato pa bi določene matrice prenesli v tehniko ploskega tiska in začeli tiskati na tekstil oziroma majice v tehniki sitotiska.

Kot motiv za grafike bi z uporabniki začeli z reprodukcijami znanih slik ter grafik v različnih tehnikah znanih slikarjev, ki bi jih nato prenesli v tehniko visokega tiska in seveda razvijali naprej z možnostmi in željami posameznega uporabnika. Motivi bi bili tihožitja, portreti, krajine,... različnih umetnikov iz različnih obdobj (renesansa, kubizem, modernizem,...) prilagojeni željam in možnostim uporabnikov.

Uporabnikom bomo torej tudi v prihodnje omogočili preizkušanje njihovih sposobnosti v različnih risarskih, slikarskih tehnikah in veščinah, ki bodo uporabnikom omogočale samostojnejše delo ter realizacijo umetniškega izdelka, ki ga bodo zastavili sami - tako jim bomo skušali dati večjo možnost, da bodo zmožni ustvariti celovito umetnino, ki so si jo zamislili in o njej razmišljali na svoj način, že prej, med iskanjem navdiha in predhodno interpretacijo njim vidnega sveta.

Z vidika sodobne umetnosti bomo ustvarjali slike, kjer uporabnike ne bomo obremenjevali s pravili, ampak bodo lahko slikali na večje površine in večja platna; v ustvarjanje bomo vnesli sproščenost in se odmaknili od vnaprejšnje vrednostne sodbe. Lotili se bomo različnih projektov, v katerih bodo nastopale vsebine, ki se bodo v mesečnih intervalih spreminjale, in se hkrati navezovale na osrednji smisel letošnjega delovnega načrta.

Delo v delavnici bo potekalo na naslednji način:

- ▲ skupinski pogovor - prikaz idej celotni skupini,

- ⤴ pogovor s posameznikom glede na zanimanje, želje, predelava vsebinske oziroma tehničnega znanja slikarskega ustvarjanja,
- ⤴ praktično delo pri čemer se spodbuja uporabo literature in razvijanje samosvojega načina slikanja.

III. 1.2.1.3. GLASBENA DELAVNICA

Glasbena delavnica bo potekala usmerjeno dvakrat tedensko in sicer ob torkih in četrtnih. Na podlagi izkušenj smo prišli do spoznanj, da zaradi različnih dejavnikov uporabniki glasbeno dejavnost ne morejo izvajati tekom dopoldneva, zato se bo glasbena dejavnost izvajala usmerjeno po kosilu, ko uporabniki končajo z dnevnimi opravili v enoti, ki so vezana na vzdrževanje enote, čiščenje in podobna opravila. Uporabniki so v dopoldanskem času vključeni v ostali dve delavnici.

Načrtujemo spoznavanje tradicije posameznih pokrajin v Sloveniji. Pokrajine bomo obravnavali v povezavi s kulturnimi prazniki, običaji in tudi glede na to kakšne možnosti pridobivanja različnega gradiva, materialov, prezentacijskih sredstev bomo imeli.

Za gradivo, material in sredstva, pomoč ter sodelovanje bomo zaprosili različne institucije ožje in širše lokalne skupnosti, na primer:

Slovenski etnološki muzej, knjižnice, OŠ Mengeš, Folklorna skupina Svoboda- Mengeš, različne založbe, Tehniški muzej Slovenije, RTV Slovenija, Galerija Hostel Celica.

V glasbeni delavnici bomo v okviru sprostitev dejavnosti nadaljevali z aktivnostmi glasbene skupine Veseljaki in skupine uporabnikov, ki igra na Orffov inštrumentarij ter mešanega pevskega zbora INCE ZU. Razširili bomo repertoar skladb. Veliko veselja in pozitivne energije nam je v lanskem letu prinesla diatonična harmonika, ki smo si jo sposodili, ob kateri so uporabniki velikokrat zapeli in zaplesali. Želimo si, da bi lahko v letošnjem letu imeli možnost nakupa harmonike.

Vodene aktivnosti, ki bodo potekale ob torkih. Usmerjene bodo v spoznavanje slovenske kulturne dediščine kot kje bilo načrtovano že v preteklem letu.

Aktivnosti, ki bodo potekale ob torkih

- Spoznavanje novih napevov in ljudske pesmi in narečja slovenskih pokrajin (dokumentarni filmi, zvočni posnetki)

Aktivnosti, ki bodo potekale ob četrtnih:

- prepevanje že znanih pesmi, igranje na inštrumente iz Orffovega inštrumentarija,

Strokovni tim enote INCE ZU ugotavlja, da so uporabniki, vključeni v glasbeno delavnico, včasih malo zapostavljeni v primerjavi z uporabniki slikarske in kiparske delavnice. Sodelujejo pri pripravah na razstave, vendar nimajo enakih možnosti predstaviti svoje delo in naučene sposobnosti in veščine ožji javnosti na tak način kot uporabniki, ki lahko na razstavah predstavijo kiparske in slikarske izdelke. Zato se je porodila odločitev, da glasbena delavnica predstavi svoje znanje in osvojene veščine na krajšem koncertu, ki bo namenjen drugim uporabnikom VDC INCE, svojcem in zakonitim zastopnikom.

Realizirali bosta dva koncerta. Prvi se bo odvil kot srečanje svojcev in zakonitih

zastopnikov pred kolektivnim dopustom, drugi koncert bo Božično novoletni koncert namenjen uporabnikom in zaposlenim VDC INCE .

III. 1.2.1.4. PROGRAM POMOŽNIH DEL - SKRB ZA UREJANJE OKOLJA

Skrb za urejanje okolice

Uporabniki se ne zmorejo vsakodnevno ukvarjati z glasbo, zato bodo imeli tudi letos uporabniki v tej skupini dnevne naloge na področju čiščenja, urejanja notranjosti in okolice enote. Po potrebi bomo dnevne zadolžitve prilagodili uporabniku, njegovim potrebam ter razvijanju posameznikovih sposobnosti.

Uporabniki imajo za vsak delovni dan točno določen urnik del, ki jih opravljajo. Tako je njihovo delo sestavljeno iz rutinskih opravil in vseh drugih, ki se dnevno pokažejo kot potrebna, aktualna ali nova. Uporabnikom takšna oblika dela poleg same zaposlitve omogoča tudi krepitev na področju sprejemanja novih odgovornost.

Dnevna opravila, ki jih izvajajo uporabniki:

- ▲ razkuževanje/dezinficiranje kljuk, stikal, pip, oprijemal na ograjah,
- ▲ pometanje stopnišč in vseh hodnikov,
- ▲ pomoč pri pospravljanju miz po obrokih,
- ▲ zaklepanje in odklepanje garderobe,
- ▲ skrb za urejeno okolico enote,
- ▲ skrb za urejenost kotlovnice in kurilnice,
- ▲ pomoč pri opravljanju in samostojno opravljanje različnih hišnih opravil,
- ▲ skrb za glasbene inštrumente in prostor, kjer se izvaja glasbena delavnica,
- ▲ skrb za urejenost prostora za čistila in druge pripomočke,
- ▲ dnevno sesanje jedilnice,
- ▲ pometanje obeh zunanjih stopnišč in spodnjega balkona,
- ▲ praznjenje košev v vseh prostorih po enoti,
- ▲ čiščenje miz, stolov in klopi v jedilnici – po zajtrku in kosilu,
- ▲ prenos torbe z zdravili iz Naše hiše in nazaj,
- ▲ pomivanje posode,
- ▲ zlaganje posode v pomivalni stroj in zagon pomivalnega stroja,
- ▲ čiščenje kuhinjskega pulta,
- ▲ upravljanje z mikrovalovno pečico,
- ▲ kuhanje kave in čaja za uporabnike,
- ▲ pometanje in pomivanje tal v kuhinji,
- ▲ razdeljevanje kosila,
- ▲ razdeljevanje prtičkov in jedilnega pribora za kosilo in zajtrk,
- ▲ spuščanje rolet in ugašanje luči po zaključku delovnega dne.

Občasna opravila, ki jih izvajajo uporabniki:

- ▲ obešanje in zlaganje opranega perila,
- ▲ likanje,
- ▲ fotokopiranje,
- ▲ menjava toaletnega papirja in papirja za brisanje rok v avtomatih,
- ▲ zalivanje rož (sezonsko),

- ✧ skrb za vrtno in ostalo orodje,
- ✧ čiščenje hladilnika – 2x tedensko,
- ✧ čiščenje stenskega regala – 1x tedensko.

III. 1.2.2. VARSTVO IN VODENJE

Kakovost življenja oseb z motnjo v duševnem razvoju se pokaže v dnevni situacijah, v vsebinah in oblikah življenja. Vsakemu mora biti zagotovljen nivo učnih in vzgojnih vsebin vseživljenjskega učenja, da pri normalnem zdravstvenem telesnem stanju zagotavlja ohranjanje pridobljenih znanj, spretnosti in navad. Pri tem morajo biti osebe z motnjo stalno vodene in spremljane s strani strokovnega delavca.

Vsakdo mora svoje vrednote in prednosti iskati tam, kjer jih realno lahko.

Sposobnosti ljudi so različne, vsak človek ima pri tem meje in se praviloma trudi, da meje postavlja čim višje. Meje sposobnosti osebam z motnjo v duševnem razvoju postavljamo drugi. Najti pravo mero za vsako osebo z motnjo v duševnem razvoju pa je ena najpomembnejših nalog v procesu oblikovanja njihovega življenja.

Pri vodenju je pomembna pomoč pri reševanju osebnih in socialnih stisk. Uporabniki se srečujejo s številnimi spremembami, ki jih prinese že sam telesni razvoj. So neopremljeni, zato jim je potrebno prisluhniti. V delo se uvaja vsebine medsebojnih odnosov na nivoju prijateljstva, ljubezni, odnosi s starši. Pomembne so tudi vsebine, ki jih seznanjajo z njihovimi pravicami.

Na vseh področjih izvajanja storitve varstva in vodenja uporabnikov bomo poskušali razviti čim večjo samostojnost uporabnikov v sodelovanju s starši, svojci in zakonitimi zastopniki:

- ✧ Skrb za sebe in osebno higieno: uporabnike bomo še naprej spodbujali k bolj rednemu umivanju in razkuževanju rok, še posebej pa pred obroki, ob kihanju, kašljanju in brisanju nosu. Strokovni delavci bomo v sodelovanju z vodjo zdravstvene nege v bivalni enoti pripravili izobraževanja za uporabnike, in sicer glede na aktualne potrebe oz. dogajanje v enoti, okolici in svetu. O skrbi zase se bomo s posameznim uporabnikom in njegovimi starši oz. skrbniki pogovarjali na individualnem sestanku oz. preko telefonskega pogovora. Področje skrbi zase in osebna higiena bomo po potrebi obravnavali v okviru socialnih delavnic, suportivne skupine in sestankov z uporabniki ter praktično preverili znanje uporabnikov oz. jih naučili zahtevano.
- ✧ Prehrana: uporabnikom bomo zagotavljali njim najbolj primerno prehrano, jih usmerjali in poučevali o zdravi prehrani ter sledili zahtevam zdravstvenega osebja.
- ✧ Telesna aktivnost: še naprej bomo skrbeli za telesno pripravljenost uporabnikov z rednimi dnevnimi sprehodi in telovadbo.
- ✧ Sprehodi in telovadba bodo prilagojeni zmožnostim in željam uporabnikov. V tem letu bomo verjetno največ pozornosti usmerjali k motivaciji nekaterih uporabnikov

za telesno aktivnost, še predvsem tistih, za katere smo predlagali obravnavo v okviru individualnega načrta na tem področju. O telesni aktivnosti se bomo s posameznim uporabnikom in njegovimi starši, svojci oz. Zakonitimi zastopniki pogovarjali na individualnih sestankih, osebno ali po telefonu. Pomembnost telesne aktivnosti bomo po potrebi obravnavali v okviru socialnih delavnic, suportivnih skupin in organizacijskih sestankov z uporabniki. V okviru enote bomo organizirali krajše ali daljše pohode v naravo, pa tudi druge športne aktivnosti. Pri organizaciji športnih aktivnosti se bomo občasno povezali tudi z drugo enoto dnevnega centra. Vse aktivnosti bomo pripravljali tako, da se bodo vanje lahko vključevali vsi uporabniki in pri tem upoštevali njihove telesne sposobnosti in pripravljenost.

- ✦ Vseživljenjsko učenje: pri uporabnikih bomo poskušali ohraniti pridobljeno znanje in sposobnosti ter učenje novih veščin na področjih: skrb za okolico, opravljanje gospodinjskih del in čiščenje prostorov v enoti, primerno vedenje, branje, pisanje, računalniško znanje, usposabljanje uporabnikov za ločevanje odpadkov ter druga znanja glede na interese in potrebe uporabnikov.
- ✦ Aktivno vključevanje v okolje: negovali bomo dobre medsosedske odnose in poskušali v čim večji meri sodelovati z drugimi zavodi, občinami, posamezniki, galerijami.
- ✦ Vzdrževanje in razvoj socialnih stikov uporabnikov: spodbujali bomo reševanje konfliktov med uporabniki, prijateljsko ozračje v delavnicah, vzdrževanje in učenje socialnih veščin v okviru socialnih delavnic, suportivne skupine, sestankov z uporabniki, zaposlitve v delavnicah ter skupinskih in individualnih pogovorov z uporabniki.
- ✦ Še naprej bomo skrbeli za varstvo pri prihodih in odhodih uporabnikov ter zagotavljali spremstvo pri prevozi uporabnikov.

III.1.2.3. STROKOVNO DELO Z UPORABNIKI

Strokovno delo v enoti INCE ZU izvaja strokovna delavka.

V procesu strokovnega dela uporabnik s podporo strokovne delavke in strokovnih sodelavcev krepí svojo moč že v sami storitvi zaposlitev pod posebnimi pogoji, ko se izvaja proces ohranjanja že pridobljenih znanj in osvajanja novih navad, znanj in delovnih spretnosti. S strokovnim pristopom mora zaposleni podpreti prepoznavanje lastnih virov moči, jih podpreti in neučinkovite vzorce obvladovanja problemov razorožiti, spremeniti.

INDIVIDUALNO DELO Z UPORABNIKI

Uporabnikom bo omogočena strokovna preventiva, podpora in svetovanje v obliki individualnih in skupinskih pogovorov.

Na ravni medosebnega funkcioniranja bomo težili k čim večji samostojnosti

uporabnikov, pri ohranjanju in vzpostavljanju dobrih medosebnih odnosov med njimi, k aktivnemu socialnemu vključevanju in k doživljanju prijetnih dogodkov in čustev. Individualne in skupinske pogovore z uporabniki bomo izvajali skupinska habilitatorka v sodelovanju z varuhoma oz. delovnimi inštruktoricama.

Individualna obravnava je oblika neposrednega dela s katerim se razrešuje stiske uporabnikov. Individualni pogovori so pomembni pri izgradnji lastne vrednosti in razreševanju agresivnih vedenj.

Skupinska habilitatorka bo imela vnaprej predvidena srečanja z uporabniki, ki potrebujejo redno individualno obravnavo glede na Individualne načrte. V individualne pogovore se bo vključevalo čim večje število uporabnikov mesečno. Na ta način se bo zagotovilo možnost preverjanja psihofizičnega počutja pri vsakem posamezniku in sprotno razreševanje morebitnih stisk.

S posameznikom pregledujemo in iščemo možnosti za izvajanje aktivnosti, načrtovanje prostega časa, možnosti za večje zadovoljstvo pri vključevanju v skupino, krepimo občutek varnosti, samospoštovanja in koristnosti.

SKUPINSKO DELO Z UPORABNIKI

Uporabnike bomo o novostih in dogajanju še naprej obveščali na tedenskih organizacijskih sestankih, ki bodo ob sredah ob 12. uri. Sprejemali bomo tudi njihove predloge in mnenja glede zaposlitve in drugega dogajanja v enoti. Uporabniki bodo imeli možnost še naprej vlagati pisne pripombe, pritožbe in pohvale, ki jih bomo obravnavali na timskih sestankih z varuhoma oz. delovnimi inštruktoricama, na sestankih z uporabniki in po potrebi na sestankih Strokovnega sveta oz. Kolegija.

Potekale bodo tudi skupinske obravnave v manjših skupinah, ki se formirajo po potrebi glede na specifične situacije in dogodke.

Glede na to, da se viša starostna struktura uporabnikov tudi v enoti INCE ZU, bomo sledili potrebam po oblikovanju programa za starejše uporabnike, ki v enoti Mengeš in v bivalni enoti že uspešno poteka. V dnevni enoti je že nekaj oseb, ki so stare 50 let ali več. Pri njih se že kažejo starostni vplivi (zmanjšane sposobnosti zaznavanja, upad motivacije in energije, upad intelektualnih sposobnosti, bolj izrazite negativne osebne lastnosti).

SOCIALNE DELAVNICE

Socialne igre so posebno razvite ustvarjalne tehnike, ki se izvajajo v obliki skupinskega dela in po metodi izkustvenega učenja. Vključujejo različne oblike izražanja. Imajo interakcijski in komunikacijski pomen. To so tehnike, ki pomagajo, da se spoznavamo med seboj. S socialnimi igrami spodbujamo tudi umetniško ustvarjalnost, ki jo izvajamo v zaposlitvi pod posebnimi pogoji. Razvijanje ustvarjalnosti v socialnih delavnicah pa pomeni, da dojamemo predmete v novih odnosih in na izviren način, da vidimo nove probleme tam kjer jih na videz ni.

Najpogostejše izražanje je verbalno, vključujemo tudi likovno, glasbeno in gibalno.

Socialne delavnice, ki jih vodi skupinska habilitatorka, bodo potekale enkrat tedensko, termin in trajanje sta točno določena, udeležujejo pa se jih vsi uporabniki, delovni

inštruktorici in varuha. Uporabniki so socialne delavnice dobro sprejemajo, zato posebne motivacije za udeležbo ne potrebujejo. Njihova motivacija je tako visoka, da sami opozarjajo skupinsko habilitatorko ob petkih, da so po kosilu na vrsti socialne delavnice. Teme socialnih delavnic bodo: zabavne igre, sproščanje, igra vlog, učenje socialnih spretnosti, asertivnost, komunikacija, preprečevanje in obvladovanje konfliktov, skrb za osebno higieno, telesna aktivnost, razumevanje navodil, spodbujanje iniciativnosti in kreativnosti, socialno povezovanje, spodbujanje dobrih medosebnih odnosov, vaje za urjenje sposobnosti slikovnega predstavljanja, nebesedna komunikacija, povečevanje samostojnosti, krepitev zaupanja v skupini, izražanje čustev, krepitev samopodobe in samospoštovanja, pozitivno doživljanje, poslušanje in razumevanje souporabnikov, sprejemanje in dajanje pohval, opažanje razlik in podobnosti, učenje bontona, pogovori o dogajanju v enoti. Pogosto se v delavnice vključi aktualne praznike, posebne dni v letu. O njih se pogovarjamo in razpravljamo. Socialne delavnice so pomoč pri socialni krepitvi saj prispevajo v zaupanje sposobnosti vsakega uporabnika, da se samoaktualizira, sprejema sebe. Preko socialnih delavnic se izkazuje tudi spoštovanje uporabnikovih ciljev načrtov, želja, odpovedujemo se predsodkom strokovnega delavca in našim rešitvam problema in se usmerjamo na posameznika in njegovo prihodnost.

SUPPORTIVNA SKUPINA

V letu 2012 so se po menjavi strokovnega kadra ponovno pričele uvajati suportivne skupine in uporabniki se jih z veseljem udeležujejo. V letu 2013 se ohranjata dve skupini. Udeleženci v skupini so stalni in izbrani glede na njihovo potrebo po sodelovanju v tovrstni obliki pomoči. Vsaka ima srečanje vsak drug teden ob točno določenem terminu in je zaprtega tipa. V obeh skupinah bo še naprej potekal pogovor o aktualnem dogajanju v dnevnem in institucionalnem varstvu, kaj se dogaja okoli nas in v svetu. Pogovorili se bomo in razreševali morebitne konflikte, medsebojno sodelovali, podajali odzive in mnenja. Cilji skupin bodo sodelovanje, izmenjava mnenj, razreševanje konfliktov in stisk, spodbujanje k pogovoru, motiviranje za delo in druge aktivnosti, prijetno doživljanje, učenje socialnih spretnosti, poslušanje in razumevanje souporabnikov.

PROGRAM PROSTOVOLJNEGA DELA

Kot novost smo pričeli z izvajanjem prostovoljnega dela. Do sedaj se je program začel izvajati v bivalni enoti in v umetniški enoti.

Prostovoljno delo se bo izvajalo na nivoju celotnega VDC INCE Mengeš. Pripravljen je podrobnejši načrt Programa prostovoljnega dela. Prostovoljno delo se bo izvajalo v skladu c cilji in aktivnostmi VDC INCE Mengeš. V program se bo vključevalo tudi strokovne delavce in sodelavce. Ciljna skupina so vsi uporabniki, ki bodo potrebovali dodatno pomoč zunanjih sodelavcev. Prostovoljci bodo opravljali sprostivne dejavnosti, pomoč strokovnim delavcem in sodelavcem, spremstvo na različnih dejavnostih, pomoč v delavnici.

Pred pričetkom vključitve prostovoljca v institucijo se bo z vsakim posameznikom sklenilo Dogovor o sodelovanju s katerim se obe stranki zavežeta k spoštovanju določb in členov Dogovora. Od prostovoljca se pričakuje spoštovanje Kodeksa etičnih načel v soci-

alnem varstvu. Prostovoljce se bo v tem kontekstu tudi usposabljal in jim nudilo podporo in pomoč.

Z vsakim prostovoljcem se bo posebej opredelilo kje bo sodeloval, na kakšen način v kakšen časovnem in količinskem obdobju. Prostovoljci bodo imeli mentorja.

Prostovoljce bomo iskali s pomočjo organizacij, institucij in preko socialnih mrež.

III.1.2.4. STROKOVNO DELO Z ZAPOSLENIMI

TIMSKO DELO S STROKOVNIMI SODELAVCI V ENOTI

Udeleženci tima so: vodja enote INCE ZU, delovni inštruktorici, varuhinja s specialnimi znanji in varuh.

V letu 2013 bo prišlo do začasne menjave kadra zaradi porodniške odsotnosti varuhinje specialnih znanj. V procesu je sprejemanje nadomestnega kadra. V slikarski delavnici želimo ohraniti kvaliteto strokovnega dela, zato temu ustrezno iščemo primerno kandidatko, kandidata. Smernice, ki so načrtane v načrtu slikarske delavnice ostajajo. Vendar bomo odprtega duha za ustvarjalnost in ideje strokovnega sodelavca, sodelavke, ki bo izvajal delo varuha v slikarski delavnici.

V enoti bomo še naprej izvajali vsakodnevne jutranje sestanke, kjer bomo obravnavali:

- pregled dela v skupinah in dinamiko v skupini,
- pregled in načrtovanje aktivnosti,
- stanja in prevladujočih sprememb pri uporabnikih,
- obveščanje zaposlenih o novostih, spremembah.

Informacije tako vsakodnevno krožijo med vsemi zaposlenimi in pripomorejo k večji obveščenosti, količini in kvaliteti dela.

Ob torkih bo potekal organizacijski sestanek, kjer bo vodja enote vsem zaposlenim posredovala informacije, pridobljene na sestanku Kolegija.

V letu 2013 bodo varuhi oz. delovni inštruktorici nadaljevali z zapisovanjem opažanj uporabnikov. Skupinska habilitatorica se bo enkrat tedensko pogovorila z enim od sodelavcev glede njegovih opažanj posameznega uporabnika v njegovi skupini. Skupinska habilitatorica bo imela tudi možnost poiskati pomoč direktorice v zvezi z dilemami pri izvedbi individualnih opažanj.

Sestanki kjer poteka sprotna izmenjava strokovnih informacij vezanih na uporabnike, dileme in težave pri strokovnem delu zaposlenih že potekajo tedensko.

V tem letu se bodo vzpostavili tudi sestanki enkrat mesečno na katerem bodo prisotni strokovni sodelavci in skupinska habilitatorica, občasno se jih bo udeležila tudi direktorica.

Obravnavali bomo:

- ▲ posameznega uporabnika in njihov odziv na aktualno situacijo ob določenih težavah, ideje za spremembo načrta dela s posameznikom, iskanje strategij in novih

- rešitev pri posameznih uporabnikih, pri čemer upoštevamo celostno obravnavo posameznikov,
- ♣ pregled evalvacij za posamezne uporabnike ter pripravo in sestavo individualnih načrtov,
  - ♣ predloge za uvajanje novih oblik dela z uporabniki,
  - ♣ kako poteka podpora strokovnim sodelavcem pri izvajanju storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji ter socialne oskrbe v obliki intervizije,
  - ♣ novosti na področju zakonodaje in informacije, ki so iz strokovnega vidika pomembne za zaposlene za kvalitetno delo z uporabniki.

Nekateri predlogi se bodo pričeli izvajati takoj, nekateri pa bodo potrebovali obravnavo in potrditev članov Strokovnega sveta. Vsak uporabnik bo na ta način podrobno obravnavan enkrat na dva meseca. Na timskih sestankih bomo preverjali tudi, ali se cilji, predlagani v individualnih načrtih, izvajajo, in ali so potrebne spremembe oz. prilagoditve ciljev.

Izredni timski sestanki bodo sklicani na pobudo kogarkoli od zaposlenih kot odziv na težavnejšo aktualno situacijo. Na sestanku bodo udeleženi vsi strokovni sodelavci, ki so kakorkoli pomembno povezani z uporabnikom oz. skupino. Namen sestanka bo iskanje rešitev in načrtovanje intervencij, ki bi prispevale k bolj kvalitetni vključenosti uporabnikov.

STROKOVNO DELO NA PODROČJU CENTRA

V letu 2013 se bo vodja enote, skupinska habilitatorica udeleževala in aktivno sodelovala na:

- ♣ Rednih in izrednih sestankih Strokovnega sveta, kjer bomo obravnavali aktualne informacije, vezane na posamezne uporabnike, celostno obravnavali uporabnike, obravnavali dolgoročne strokovne cilje izhajajoče iz potreb uporabnikov, oblikovali pomembna stališča in vizije dela z uporabnikom, iskali nove rešitve za posamezne uporabnike oz. skupine uporabnikov.
- ♣ Sestanki Kolegija vsak teden, kjer se bomo vodje enot in direktorica pogovarjali o organizaciji dela v Centru. Obravnavali bomo vse aktualne zahteve, kratkoročno in dolgoročno načrtovali, organizirali delo, ki omogoča kvalitetno strokovno delo z uporabniki, načrtovali delo z delavci, uporabniki, skrbniki in širšo javnostjo, odzivali na aktualne potrebe uporabnikov, odzivali na zahteve s strani MDDSZ in ostalih strokovnih služb, načrtovali in obravnavali pomembne dogodke ter vpetost uporabnikov v dogajanje izven Centra.
- ♣ Sestankih Komisije za sprejem, premestitev in odpust. Obravnavali bomo prišle vloge in aktualne potrebe uporabnikov.
- ♣ Drugih sestankih, ki se bodo sklicali zaradi aktualnih potreb in zahtev na nivoju Centra.

EVALVACIJE IN INDIVIDUALNI NAČRTI

V letu 2013 bomo pripravili evalvacije individualnih načrtov in naredili nove Individualne načrte za vsakega uporabnika.

Preverjali bomo ustreznost ciljev, predlaganih v individualnih načrtih ter na podlagi letnih spremljanih posameznega uporabnika in po potrebi pripravili vsebinske spremembe oz. dopolnitve, ki jih bomo vključili v novo izdelan individualni načrt.

V procesu evalvacij in individualnih načrtov bo strokovna delavka enote INCE ZU sodelovala s strokovnimi sodelavci v enoti in tudi s strokovnim timom bivalne enote kamor so vključeni uporabniki enote INCE ZU.

SPREJEM IN UVAJANJE NOVIH UPORABNIKOV

V primeru sprejema in uvajanja novih uporabnikov bo vodja enote bo izpeljala postopek za vključitev v storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji. Temu postopku bo sledilo uvajanje uporabnika. Ob vključitvi novega uporabnika se pripravi predstavitev našega Centra in enote njemu in njegovim staršem, svojcem ali zakonitim zastopnikom, seznanitev z načinom dela, hišnim redom, itd. Uporabniku in zakonitim zastopnikom je potrebno nuditi vse, da se bo lažje in čim hitreje prilagodil novemu načinu življenja in dela.

Ob novi vključitvi uporabnika je naloga vodje enote, da o vseh pomembnih in ključnih zadevah, ki bi lahko kakorkoli pripomogle k lažji vključitvi v skupino, vedenje, delo in življenje uporabnika, obvešča člane Strokovnega sveta. Prav tako posreduje podatke o morebitni zdravstveni terapiji in psihofizičnem stanju uporabnika, kar je pomembno pri delitvi nalog, težavnostni stopnji zaposlitve in načinu dela z njim.

SODELOVANJE S STARŠI IN ZAKONITIMI ZASTOPNIKI

V letu 2013 bomo nadaljevali z bolj pogostim in poglobljenim sodelovanjem s starši, svojci in zakonitimi zastopniki uporabnikov. V ta namen bomo organizirali vsaj en individualni sestanek ter več skupinskih sestankov, ki bodo organizacijske narave. Na individualnem sestanku bomo evalvirali napredke, nazadovanja in druge spremembe pri uporabniku ter načrtovali nadaljnje načine in oblike dela. Skupinski sestanki bodo namenjeni bolj obveščanju o novostih, ki se tičejo vseh uporabnikov in njihovih zakonitih zastopnikov in izmenjavi mnenj ter predlogov o novostih. Pogostejše sodelovanje s svojci in zakonitimi zastopniki bo potekalo tudi po potrebi, glede na aktualno dogajanje z uporabnikom. Medsebojno obveščanje, posvetovanje in dogovarjanje za ukrepanje bo večinoma potekalo preko telefonskih pogovorov.

SUPPORTIVNA SKUPINA ZA STARŠE

Predvidena je suportivna skupina za svojce in zakonite zastopnike uporabnikov. Želja po tovrstni obliki sodelovanja se je že večkrat izrazila pri svojcih. V suportivnih skupinah bi se usmerjali v lastna vedenja in na to v kolikšni meri lahko sami vplivamo na vedenja otrok, na izboljševanje kvalitete odnosov z najbližjimi in v odnosu do samega sebe. V

skupni bi svojce usmerili v razmišljanje o njihovih težavah, pogovor bi vodja usmerjal na njihova močna področja. Svojce bi opremili z lastnimi viri moči, ki jih nosijo v sebi, jih krepili, jim dali vrednost za njihova pretekla in prihodnja ravnanja, potrditev, da delajo prav, da imajo pravico čutiti in izraziti nemoč in da v sebi skrivajo vir izkušenj in znanj, ki jim lajšajo pot.

Svojcem bi nudili odprt prostor kjer bi si te izkušnje izmenjevali se bodrili in suportirali. Vsebina bi bila usmerjena v potrebe staršev. Strokovni vodja skupine bi »držal« rdečo nit pogovora. bil usmerjevalec pogovora, ščitil interese skupine, da ne bi zabredli v negativno.

Sestanki bi potekali enkrat mesečno.

III.1.2.5. PREDLOGI ZA PRODAJO UMETNIŠKIH IZDELKOV

Za prodajo in promocijo izdelkov iz programa zaposlitve pod posebnimi pogoji je izdelan predlog načrta prodaje. Poleg načrta, ki je v pripravi bomo v letu 2013 še naprej usmerjeni k uresničevanju naslednjih ciljev:

- ▲ udeležba na sejnih, prireditvah,
- ▲ obveščanje medijev o prodaji izdelkov,
- ▲ prirejanje umetniških razstav,
- ▲ internetna prodaja,
- ▲ izdelava novoletnih, velikonočnih in rojstno-dnevnih daril,
- ▲ izposoja izdelkov/slik podjetjem, organizacijam za določeno obdobje.

VII. 1.2.6. PREDLOGI ZA NABAVO IN PREUREDITEV PROSTOROV V ENOTI

Zaposleni v enoti INCE ZU predlagamo naslednje materiale za nabavo:

- ▲ nakup diatonične harmonike, katero si sedaj trenutno občasno sposodimo. Za potrebe glasbene dejavnosti bi lahko izbrali tudi nakup rabljene harmonike, ki bi bila cenovno ugodnejša,
- ▲ estetska ureditev odtokov fekalne kanalizacije po stropu in zunanji steni glasbene delavnice,
- ▲ didaktične igre za prosti čas,
- ▲ nakup mini pečice za peko kolačkov in piškotov, ki bi dodatno obogatila zaposlitveno dejavnost enote INCE ZU. Namenjena bi bila tudi peki slaščic ob različnih dogodkih v VDC INCE Mengeš,
- ▲ nakup analognega ali digitalnega fotoaparata za uresničitev ideje foto krožka in dokumentiranja dogodkov in življenja VDC INCE Mengeš.

IV. 2. INSTITUCIONALNO VARSTVO

IV. 2. 1. BIVALNA ENOTA NAŠA HIŠA

Storitev institucionalnega varstva se izvaja v bivalni enoti Naša Hiša, ki v osnovnih kapacitetah lahko nudi dom dvaintridesetim odraslim osebam z lažjo, zmerno in težjo motnjo v duševnem razvoju, z morebitnimi kombinacijami nekaterih drugih telesnih in duševnih bolezni. Trenutno v Naši hiši prebiva 32 uporabnic in uporabnikov, torej Naša hiša zapolnjuje vse kapacitete. Vse uporabnice in uporabniki, ki bivajo v Naši hiši so ravno tako uporabniki storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji v VDC INCE, v enoti Mengeš in enoti INCE - ZU. V primeru slabega zdravstvenega stanja uporabnikov izvajamo v Naši hiši dopoldansko varstvo. V bivalni enoti poskušamo posameznikom zagotoviti in nadomestiti funkcijo doma, zato se še posebej trudimo ustvariti življenjske pogoje, ki nudijo domačnost, toplino, prijaznost, torej okolje, kjer se posameznik počuti varnega in sprejetega. Poskušamo zagotoviti okolje, ki nudi posamezniku toplino in domačnost, hkrati pa skupaj z uporabniki ustvarjamo življenjski prostor, kot je življenje v skupnosti.

Bivalna enota Naša hiša bo odprta vse dni v letu. Ob delavnikih bo zagotovljeno 16 urno varstvo, ob vikendih, praznikih in dela prostih dni ter v času zaprtja enot v Mengšu in Mostah, pa bo bivalna enota odprta 24 ur na dan. Bivalna enota je za uporabnike odprta tudi v času, ko se na lokaciji Naše hiše izvajata programa za starostnike (od 7.00 do 9.00 ure) in skrbi za bivalno enoto (dvakrat tedensko skozi celo dopoldne). Za uporabnike Naše hiše bomo v dopoldanskem času poskrbeli tudi, ko so bolni oziroma se zanje izvajajo potrebni zdravniški pregledi v splošni ali specialističnih ambulantah. Vse omenjeno nakazuje na skoraj vsakodnevno dopoldansko skrb za stanovalce Naše hiše.

IV. 2.1.1. IZVAJANJE STORITVE INSTITUCIONALNEGA VARSTVA

V letu 2013 bomo izvajali storitev institucionalnega varstva, ki v splošnem nadomešča in dopolnjuje funkcijo doma. Obsegala bo osnovno oskrbo in socialno oskrbo v skladu s predpisi s področja socialnega varstva ter zdravstveno varstvo po predpisih s področja zdravstvenega varstva.

Osnovna oskrba bo zajemala bivanje, organiziranje prehrane, tehnično oskrbo in prevoz. Socialna oskrba je strokovno vodena dejavnost, ki zajame izvajanje vsebin socialne preventive, psihološke obravnave in svetovanja ter vodenje. Varstvo se bo izvajalo kot nudenje pomoči pri vzdrževanju osebne higiene in izvajanju dnevnih aktivnosti (vstajanju, oblačenju, komunikacija, orientacija,..). Posebne oblike varstva so namenjene ohranjanju in razvoju samostojnosti, delovnih aktivnosti (okupacija) in aktivnemu preživljanju prostega časa, razvoju socialnih odnosov, reševanju osebnih in socialnih stisk ter terapiji motenj.

Splošni cilji našega dela bodo organizacija dobre službe, ki bo podpirala uporabnice in uporabnike, in izvedba takih storitev, v katerih bo zasebnost uporabnika visoko upoštevana in v katerih bodo možnosti za razvoj spoštovanja in dostojanstva vsakega posameznika. Upoštevali bomo principe vsakdanjega življenja, kljub temu, da gre za umetno, organizirano, skupinsko obliko življenja. Upoštevali bomo potrebo po pristnem

odnosu, upoštevali bomo individualne potrebe posameznic in posameznikov v čim večji možni meri ter varovali pravice uporabnic in uporabnikov.

Temeljno bo individualno delo z uporabniki, saj je nepogrešljivo pri posameznikih, ki se znajdejo v stiskah, pri krepitvi pozitivne samopodobe, pri obvladovanju jeze – agresivnih impulzov, pri osebnih konfliktnih, pri ohranjanju in izgradnji lastne vrednosti – samozavesti, pri učenju socialnih veščin, pri učenju asertivnosti, pri učenju samopohvale, dajanju pohvale, razreševanju osebnih dilem, in kar je najpomembnejše, pri suportivnem terapevtskem delu, ki je zajeto v strokovno delo.

Ljudje z motnjo v duševnem razvoju imajo zmanjšane intelektualne sposobnosti, njihove socialne spretnosti so občasno ovirane, zato težje realizirajo možnosti za enakovredno udeležbo v socialnih in drugih dejavnostih. Potrebujemo strukturirano in organizirano strokovno podporo pri tem, da lahko živijo svoje življenje na način, ki je čim bližje načinu življenja, kot ga živijo ljudje, ki teh ovir nimajo.

Pozorni bomo na to, da je podpora, ki jo jim nudimo, organizirana v takem smislu, da jim omogoča čim več priložnosti za ohranjanje njihovih sposobnosti in spretnosti in za razvoj novih sposobnosti in spretnosti, ki izhajajo iz njihovih interesov in spreminjajočih se potreb. Pri svojem delu bomo upoštevali koncepte običajnega življenja in iz tega izhajajoča načela normalizacije in opolnomočenja. Trudili se bomo, da bodo omogočene možnosti izbire povsod tam, kjer je to le mogoče. Uporabnice in uporabniki bodo imeli možnost, da bodo izražali svoje pobude in sodelovali pri oblikovanju življenja v Naši hiši in priložnost, da podajajo pritožbe. Z bivanjem v naši bivalni enoti odrasli z motnjo v duševnem razvoju dobijo priložnost, da ob ustreznem strokovnem vodenju zaživijo čim bolj kvalitetno in samostojno življenje.

S procesom individualizacije uporabnikov, ki poteka ves čas, bomo vsem uporabnicam in uporabnikom poskušali omogočiti takšno življenje, kot naj bi ga imel vsak posameznik doma. Pri tem se srečujemo z dejstvom, da gre za organizirano, skupinsko obliko bivanja, kjer je še posebej pomembno, da ima vsak posameznik priložnost, da izrazi sebe in hkrati najde svoje mesto v skupini. Individualizacijo bomo ohranjali preko realizacije usmeritev in smernic individualiziranih načrtov. Za leto 2012 je predvideno evalviranje in posodabljanje individualnih načrtov.

Pomembna smernica našega dela je zagotoviti posameznikom, da v vsakdanjem življenju živijo s čim večjo stopnjo intime in se čutijo spoštovane in ohranjajo osebno dostojanstvo. Pri vključevanju v skupino nekateri uporabniki potrebujejo podporo, da najdejo svoj prostor v dinamiki celotne skupine na primeren in spoštljiv način v oziru do drugih. Tako, kot je pomembno vključevanje v okviru bivalne enote, je pomembno tudi vključevanje v širši socialni prostor. Posebna pozornost bo namenjena ohranjanju stikov s svojci, kamor se bomo vključevali tudi z organiziranjem in izvajanjem obiskov na domu, v primeru ostarelosti svojcev. Vsem uporabnikom bo omogočeno, da sprejemajo obiske in v čim večji meri ohranjajo svoje primarne socialne mreže, katere so razvili pred vstopom v bivalno enoto oziroma v času bivanja v bivalni enoti.

VI. 2.1.2. UPORABNICE IN UPORABNIKI NAŠE HIŠE

V Naši hiši ima svoj dom 32 uporabnic in uporabnikov. Bivajo v enoposteljnih in dvoposteljnih sobah, nekaterim parom je omogočeno skupno bivanje. V letošnjem letu bomo nadaljevali s tem, da podpiramo uporabnike in uporabnice pri oblikovanju njihovih prostorov na način, da se v njih čim bolje počutijo.

Začasni sprejemi v Našo hišo

V letošnjem letu načrtujemo institucionalno varstvo ponuditi tudi našim uporabnikom storitev dnevnega varstva in sicer v primeru odsotnosti svojcev. Zaradi zasedenosti kapacitet lahko začasno sprejmemo le enega uporabnika naenkrat. V preteklosti se je ta način izkazal kot zelo dobra praksa, saj uporabnikom in svojcem začasni sprejem, za nekaj dni spremeni in obogati življenje.

Predvideva se tudi stalen sprejem uporabnice v institucionalno varstvo, saj je od julija 2012 sprejeta začasno, zaradi razmer v domačem okolju, zakonita zastopnica pa je že oddala vlogo za stalen sprejem uporabnice v institucionalno varstvo. Sklenitev Dogovora o opravljanju storitev institucionalnega varstva za omenjeno uporabnico se predvideva v začetku januarja 2013.

Skupina uporabnikov je zelo heterogena, tako po osebnih zgodovinah, po starosti, po obsegu intelektualnega primanjkljaja, v zdravstvenem stanju, v obsegu socialnih mrež in stikih s svojci in podobno. Med njimi je 15 moških in 17 žensk. Prihajajo iz različnih občin po Sloveniji (večina iz bližnjih: Domžale, Mengeš, Lukovica, Kamnik, Moravče, Ljubljana; in oddaljenih Sežana, Ribnica, Grosuplje, Koper).

SKUPINE UPORABNIKOV

V Naši hiši je zaradi kvalitetnejšega dela in skrbi za uporabnika delo organizirano na način sistema ključnega delavca, ki je sedaj že dobro vpeljan in sprejet tako pri delavcih, kot pri uporabnikih.

Uporabnice in uporabniki so v bivalni enoti razdeljeni v tri skupine, ki jih vodita po dva delavca (varuh/inja, zdravstveni tehnik/ca).

Varuh/inja in zdravstveni tehnik/ca predstavljata uporabniku pomembno osebo, na katero se obrača in ji nudi oporo v vsakdanjih težavah, s katerimi se uporabniki srečujejo, oziroma jih motivira in skrbi za različna področja uporabnikovega življenja. Ključna oseba za uporabnika imata dostop do potrebnih informacij o uporabniku, sodeluje pri timskih obravnavah in pri individualnem načrtovanju. Pomembna oseba nudi podporo uporabniku pri organizaciji njegovega denarja, pri urejanju bivalnih prostorov in iz tega izhajajočih potreb, pri skrbi za osebne predmete in garderobo, spremlja uporabnikovo zdravstveno stanje, spremlja uporabnikovo splošno dobro počutje, spremlja in skrbi za izvajanje individualnega načrta. Opazi in sporoča morebitne posebnosti v zvezi z uporabnikom in njegove morebitne potrebe, predlaga spremembe, ki bodo v korist uporabniku. Spremlja in spodbuja osebni napredek pri uporabniku. Pri tem delu tesno sodeluje z vodjo enote in po potrebi z drugimi strokovnimi službami znotraj in izven VDC INCE.

V letu 2013 bomo nadaljevali z dobro vpeljanim sistemom pomembne osebe za uporabnika.

Varuh/inja in zdravstvena tehnica bosta vodila opažanja na predpisanih obrazcih, kjer se dnevno beležijo posebnosti v uporabnikovem življenju, hkrati se beležijo posebnosti v posameznikovem funkcioniranju, prostočasnih aktivnosti, skratka, vse pomembne situacije, ki so ali bodo vplivale na posameznika.

Beleženja se bodo, tako kot v preteklem letu, tudi v letu 2013 enkrat tedensko obravnavala na timskih sestankih z vodjo bivalne enote, kjer bomo povzeli za posameznika pomembne situacije, ki vplivajo na njegovo življenje in spremembe v funkcioniranju ter hkrati evalviramo doseganje ciljev, ki so sestavni del individualnega načrta uporabnika ter zastavljamo nove smernice za delo z uporabnikom in s tem strmimo k uresničevanju uporabnikovih želja, hotenj ter ohranjanjem njegovih spretnosti in razvijanju novih spretnosti. Namen je zagotoviti uporabniku čim boljše življenje v bivalni enoti in spodbujati njegov osebni razvoj ter krepiti osebnostno rast. Za uporabnika pomembna oseba je zadolžena za prenos le teh v življenje uporabnika s sodelovanjem celotnega tima in vodjo bivalne enote.

V prvi skupini sta ključna delavca varuhinja in medicinska sestra. Vključenih je 11 uporabnikov. V drugi skupini sta ključna delavca varuh in medicinska sestra, vključenih je 10 uporabnikov. V tretji skupini sta ključna delavca varuhinja in medicinska sestra, vključenih je 11 uporabnikov.

PROGRAM ZA SKUPINO STAROSTNIKOV

Prilagojen program storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji za starejše, ki se izvaja v bivalni enoti in se veže na storitev institucionalnega varstva, se je izkazal kot zelo učinkovit in strokoven pristop k delu s starostniki, zato ga bomo izvajali tudi celotno obdobje v letu 2013. Gre za prilagojeno izvajanje programa za skupino starostnikov v okviru storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Prvotno so bili v program vključeni 3 uporabniki, v predpreteklem in preteklem letu pa so se priključili še 3 uporabniki. Gre za prilagoditev potrebam starostnikov, ki so v storitvah institucionalnega varstva. Program poteka od ponedeljka do petka, ko se institucionalno varstvo kombinira s storitvijo vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Program poteka od 7.00 do 9.00 ure na lokaciji bivalne enote. Starejšim uporabnikom je tako omogočen bolj umirjeno preživeto jutro in krajši delovni čas.

Pričakujemo tudi, da bo potrebno razširiti in razmišljati v smeri, da najstarejši uporabniki kmalu ne bodo več zmogli vsakodnevnega vključevanja v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Staranje stanovalcev v Naši hiši nas opozarja, da bo v prihodnje potrebno misliti na vse obširnejše prilagoditve storitve starejši populaciji. V letu 2012 smo že aktivno razmišljali o možnostih prilagajanja programa, v letu 2013 pa bo naša naloga, da poiščemo možnosti in načine prilagoditve programa vse starejši populaciji v Naši hiši.

Ustanavljanje drugih oblik institucionalnega varstva

Skupina uporabnikov v bivalni enoti je zelo heterogena, tako po osebnih zgodovinah, po starosti, po obsegu intelektualnega primanjkljaja, v zdravstvenem stanju, v obsegu socialnih mrež in podobno. Zato smo začeli razmišljati v smeri ustanavljanja manjše stanovanjske enote, kjer bi bil program prilagojen sposobnejšim uporabnikom z razvijanjem samostojnosti na eni strani in krepitvi odgovornosti na drugi.

Drugo pomembno dejstvo pa je, da se starši oz. svojci in zakoniti zastopniki uporabnikov, ki so vključeni v storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji, starajo in iščejo »nadomestni dom« svojim otrokom/varovancem/rejencem. Glede na stanje na čakalni listi za sprejem v storitev institucionalnega varstva, je razvidno, da bo v prihodnje potrebno več kapacitet za sprejem le teh uporabnikov.

PROGRAM VKLJUČEVANJA UPORABNIKOV V SKRB ZA BIVALNO OKOLJE

Tudi v letu 2013 bomo nadaljevali z dobro vpeljanim programom, ki bogati storitev vodenja in varstva ter zaposlitev pod posebnimi pogoji za nekaj uporabnikov. V bivalni enoti bo 2 dni v tednu potekal program »Skrb za bivalno okolje«, kot storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Trije uporabniki v ponedeljkih, v tem programu, sodelujejo s socialno oskrbovalko, v torkih pa z glavnim vzdrževalcem. Uporabniki se menjajo glede na cilje individualnih načrtov, glede na njihove želje oziroma potrebe, ki izhajajo iz njihovih težav, želja motivacije in nenazadnje zdravstvenega stanja. S tem programom bomo nadaljevali in ga izpopolnjevali.

IV. 2.1.3. AKTIVNOSTI V NAŠI HIŠI

Zaposleni v bivalni enoti se bomo v letu 2013 dnevno trudili oblikovati program, ki bo zajemal dnevne aktivnosti uporabnic in uporabnikov. Na ta način bodo imele uporabnice in uporabniki možnost, da preživljajo svoj prosti čas organizirano ali samostojno. V organizirane aktivnosti se bomo trudili vnašati elemente vseživljenjskega učenja in pri načrtovanju upoštevati njihove želje in interese. Pomembna je tudi informiranost uporabnic in uporabnikov v Naši hiši in na podlagi tega možnost izbire. Z informiranje o aktivnostih uporabljamo oglasno desko Naše hiše, na kateri se nahajajo aktualne informacije, za katere menimo, da še posebej zanimajo uporabnice in uporabnike.

V letu 2013 bomo poskušali slišati interese tudi manj aktivnih uporabnikov in izvajati sprehode v naravo, sproščanje, barvanje, poslušanje glasbe, pa tudi interese tistih, ki imajo le te že jasno izoblikovane (kulturne, športne, izleti in podobno). Za nas zaposlene je zelo pomembno, da uporabniki, ki težje izrazijo svoje želje in interese, ne ostanejo »prezrti«.

Zaposleni bodo aktivnosti pripravljali tudi glede na svoje interese in znanja. Aktivnosti bodo tekle, kot je že utečeno. Posebej izpostavljamo naslednje aktivnosti:

POLETNI TABOR NA SLOVENSKE OBALI (SEČA)

V letošnjem letu bodo uporabnice in uporabniki ponovno letovali skupaj. Glede na

njihove želje po morskih doživetjih, smo za letošnje leto rezervirali 42 kapacitet (32 uporabnikov 10 in zaposlenih) v Seči – Burja. Na slovenski obali načrtujemo preživeti 5 dni in sicer od 1. 7. 2012 do 5. 7. 2012. Letovanje je namenjeno vsem uporabnikom Naše hiše. Čeprav bo letovanje skupno, pa bo hkrati potekalo več aktivnosti za različne potrebe in interese uporabnikov. Program bomo izvedli skupaj s Centrom šolskih in občolskih dejavnosti. Program, ki ga bomo izvajali v času letovanja bomo zaposleni predhodno skrbno pripravili in pri tem upoštevali različne potrebe uporabnikov, njihove želje, hotenja. Velik poudarek pa bomo namenili kopanju.

POHODNIŠKI PROGRAM »SVIZČEVI POHODI«

Tako kot vsako leto, tudi v letu 2013 načrtujemo dvodnevni pohodniški tabor »Svizčevi pohodi«, ki ima med uporabnicami in uporabniki velik odziv. Program je namenjen uporabnikom, ki imajo veselje do hoje v naravi, do pohodov, ki občudujejo naravo in uživajo v hribovskem okolju. Program bo dvodnevni z eno nočitvijo. Uporabniki, ki se teh pohodov udeležijo so visoko motivirani za hribarjenje in pohode, saj običajno delno prispevajo tudi finančni prispevek, kar jim še dodatno povečuje vrednost tovrstnega preživljanja prostega časa.

SEPTEMBERSKO TRODNEVNO LETOVANJE NA SLOVENSKEM PODEŽELJU

Za uporabnice/ke, ki letos v poletnem obdobju ne bodo odšli k svojcem oziroma ne bodo letovali z Društvom Sožitje (ni dovolj prostih kapacitet), oziroma bodo nekako potrebovali odmik v naravo, itd., bomo pripravili krajše letovanje na Slovensko podeželje v bližino (term, toplic, bazenov,..). Program, ki predvideva tovrstno aktivnost bomo izdelali po zaključku prijav na letovanja preko društva Sožitje oziroma ko dobimo informacije, kako bodo uporabnice/ki obiskovali svojce in glede na njihove potrebe oziroma interese. Tovrstnega programa se bo udeležilo od 6 – 8 uporabnikov in 2 spremljevalca. Glede na potrebe se program lahko ponovi še v istem ali naslednjem mesecu. Letošnje izkušnje so, da najem skupnega apartmaja in prehrana v drugi socialnovarstveni ustanovi finančno ni prevelika obremenitev, vsekakor pa delno finančno prispevajo tudi uporabniki sami.

TRIDNEVNO SREČANJE »MI SMO BRATJE« V CELOVCU, (INKLUZIJA)

Tudi v letu 2013 se bomo prijavili na tridnevno srečanje v Celovcu z naslovom »Mi smo bratje in sestre«, kjer se vsako leto udeleži 6 uporabnic/kov Naše hiše in dva spremljevalca. Gre za srečanje, kjer uporabniki Naše hiše nastopijo kot glasbena skupina »Hišni band« in se na ta način predstavijo tudi v tujini. Program poteka dnevno, z vsakodnevnim odhajanjem v Celovec. Programa se uporabniki veselijo, saj so na ta način »stkali« že kar nekaj prijateljstev izven naših meja.

SODELOVANJE Z DRUŠTVOM SOŽITJE

V Naši hiši bomo tudi v letošnjem letu sodelovali z Društvom Sožitje Mengeš, katerega naloga je skrbeti za aktivno in polno preživetje prostega časa oseb z motnjo v duševnem

razvoju. Društvu Sožitje bomo, tako kot že vrsto let, pomagali pri organizaciji večdnevni doživljajskih taborov na različnih koncih Slovenije ter Hrvaškem, ki se jih bodo udeležili tudi naši uporabniki, večinoma v času zaprtja enote Mengeš in INCE - ZU Moste. Želimo si, da bi nam ponudili čim več prostih kapacitet, saj predstavljajo tovrstni tabori pomemben del socialnega vključevanja uporabnic in uporabnikov Naše hiše in kvalitetno preživljanje njihovega prostega časa in pomemben del vseživljenjskega učenja. Prav posebno pa je tovrstni način pomemben za uporabnice/ke, ki nimajo svojcev, da bi v poletnem času zahajali na dnevne ali večdnevne obiske. Uporabniki se bodo udeležili tudi prazničnih prireditev, ki jih prireja društvo (pustovanje, dedek Mrz, piknik).

Naši stanovalci so bili in bodo še naprej vključeni v njihove aktivnosti, kot so:

- ♣ glasbena skupina Strune,
- ♣ plesne vaje,
- ♣ telovadba,
- ♣ literarne urice,
- ♣ bralne urice,
- ♣ novinarski krožek,
- ♣ mesečni pohodi v hribe in naravo.

Uporabnice in uporabniki Naše hiše so vključeni tudi v gibanje **VERA IN LUČ**, iz Moravč, Jarš in Mengša. Tudi tu bo sodelovanje še naprej potekalo utečeno, dogovorili pa se bomo za možnosti vključevanja novih članov iz Naše hiše.

PROGRAM ORGANIZIRANIH AKTIVNOSTI IN DEJAVNOSTI ZA LETO 2013

POMLAD 2013

- ♣ ogled pustne povorke v Šenčurju »Godlarji«,
- ♣ udeležba plesa v maskah (diskoteka Šporn),
- ♣ praznovanje »Gregorjevega«, pisanje pisem prijateljstva za Valentinovo – izdelava ljubezenskega poštnege nabiralnika,
- ♣ priprave na praznik Velike noči (barvanje pirhov, priprava velikonočnih jedi, ustvarjalne delavnice na temo »Velika noč« z različnimi mediji
- ♣ pohodi v nizkogorje, obisk nižjih planin,
- ♣ izvedba dvodnevnega pohoda v sredogorje »Svizčevi pohodi« (Stari vrh ali Kranjska gora) v organizaciji Naše hiše,
- ♣ sprehodi v naravo po bližnji okolici (Mengeška koča, okolica Mengša in Domžal),
- ♣ priprava koles in otvoritev kolesarske sezone ter kolesarjenje,
- ♣ ogled tulipanov v Arboretumu,
- ♣ obisk Mozirskega gaja,
- ♣ priprava in urejanje zunanje okolice in hišna opravila,
- ♣ spomladanska priprava in urejanje zelenjavnega vrta in zasaditev zelenjavnih sadik in semen,
- ♣ sajenje rož,
- ♣ sodelovanje pri zasaditvi zeliščnega vrta,

- ♣ spomladansko čiščenje notranjosti bivalne enote,
- ♣ izdelovanje mozaikov, glinenih izdelkov,
- ♣ ogledi košarkaških in nogometnih tekem,
- ♣ igranje badmintona in drugih družabnih iger (odbojka, košarka, med dvema ognjema),
- ♣ vzpostavljanje aktivnosti kegljanja in bowlinga,
- ♣ slikarske delavnice (na določeno temo),
- ♣ kopanje v termah in pokritih kopališčih,
- ♣ obisk kinopredstav in gledališča,
- ♣ ogled Postojnske jame,
- ♣ celodnevni izleti na primorsko in ogledi institucij kot je VDC, ter druženje z njihovimi uporabniki,
- ♣ glasbene delavnice, literarni krožek, nastopi doma in v tujini.

POLETJE 2013

- ♣ Petdnevni »poletni tabor« v izvedbi Naše hiše,
- ♣ večdnevni tabori v izvedbi Društva Sožitje,
- ♣ Ogled narodnih noš v Kamniku,
- ♣ Udeležba na prireditvi »Na Limbarsko goro po nagelj«
- ♣ večkratno obiskovanje Velike Planine s kulinarčnim doživetjem, okušanjem stare kmečke hrane,
- ♣ kopalni izleti na morju, blejskem in bohinjskem jezeru,
- ♣ obisk letnega bazena v Domžalah ali Kranju,
- ♣ ogledi prireditev v okviru »Tedna mladih v Kranju«,
- ♣ sprehodi ob naravnih in umetnih jezerih (jezero Črnava v Preddvoru, Zbiljsko jezero, Mengeško jezero,...),
- ♣ slikarska delavnica - (radosti poletja)
- ♣ dekoracija hiše na temo poletje,
- ♣ pohodi v sredogorje,
- ♣ nabiranje gozdnih sadežev (borovnice, robide, gozdne jagode),
- ♣ gobarjenje,
- ♣ kolesarjenje,
- ♣ obisk pouličnega teatra »Ana desetnica«,
- ♣ obisk »Stare Ljubljane«,
- ♣ obiskovanje Slovenskih mest in spoznavanje njihovih znamenitosti,
- ♣ ustvarjalne delavnice na temo poletja,
- ♣ ogledi slovenskih jam in drugih naravnih znamenitosti,
- ♣ hortikultura: vrt, sadovnjak, travnik Naše hiše,
- ♣ obisk kinopredstav in gledališča na prostem,
- ♣ organiziranje priljubljenih piknikov na domačem vrtu,
- ♣ igranje tenisa in badmintona,
- ♣ obiskovanje prijateljev v drugih bivalnih enotah (CUDV Radovljica, CUDV Dobrna, CUDV – enota Ribnica, VDC Kranj,...),
- ♣ prireditev vrtno zabave s svojci;

JESEN 2013

- ▲ Tridnevno letovanje na Slovenskem podežlju v organizaciji in izvedbi Naše hiše,
- ▲ obiski sejmov in razstavljanje izdelkov iz ustvarjalnih delavnic v Naši hiši (Mihaelov sejem),
- ▲ ogledi sejmov v Domžalah in Komendi,
- ▲ ustvarjalne delavnice na temo jeseni,
- ▲ glasbene delavnice in razvijanje literarnih večerov,
- ▲ izleti v naravo: Bled, Bohinj, Kamniška bistrica,
- ▲ obiski koncertov in »vaških veselic«,
- ▲ nabiranje kostanja in gobarjenje,
- ▲ sodelovanje na prireditvi svojcev »Kostanjev piknik«,
- ▲ nabiranje materiala v gozdu za ustvarjalne delavnice,
- ▲ jahanje,
- ▲ ogled živalskega vrta,
- ▲ slikarska delavnica,
- ▲ hortikultura: vrt, sadovnjak, travnik Naše hiše,
- ▲ pobiranje pridelkov, sušenje zelišč,
- ▲ priprava zemlje in vrta na zimovanje
- ▲ priprava zunanjega pohošstva na prezimovanje,
- ▲ kopanje v zaprtih – bazenih (Kranj),
- ▲ obisk term Snovik,
- ▲ ogledi kinopredstav in gledališča,
- ▲ ogledi košarkaških in nogometnih tekem,
- ▲ obiski domov in pokopališč,
- ▲ izdelovanje strahcev iz buč in praznovanje »Noč čarovnic«,
- ▲ ogledi prireditev na temo »Noč čarovnic«.

ZIMA 2013

- ▲ Veseli december (ustvarjalne delavnice, dekoriranje hiše, ogledi jaslic in okrašenih mest, obiski Božička, srečanje s svojci, praznovanje Novega leta in podobno),
- ▲ obisk Miklavža in spremstvo »parkeljnov« v izvedbi župnijskega karitasa,
- ▲ praznična krasitev hiše in posameznih sob stanovalcev, kateri si želijo v sobi pričarati praznično vzdušje,
- ▲ krašenje novoletne jelke in postavljanje jaslic v bivalnem delu,
- ▲ ogled živih jaslic,
- ▲ izdelava voščilnic in oblikovanje voščil za svojce,
- ▲ skupna priprava božične in silvestrske večerje,
- ▲ peka domačih piškotov in božičnega peciva,
- ▲ učna kuhinja: izdelava »orehove potice«, izdelava pravljичne hiške iz medenega testa in beljaka;
- ▲ izvedba novoletnega koncerta v izvedbi »hišnega banda« v Naši hiši,
- ▲ obisk »hišnega« Dedka Mraza, ki prihaja že tretje leto zapored in vedno prižge iskrico radosti,
- ▲ obisk Karitasa in Rdečega križa, ter obdarovanje uporabnikov,
- ▲ obisk pravljичne dežele v Gorajtah in nastop »hišnega benda«.

- ✧ sankanje in tek na smučeh v okoliških krajih in bolj oddaljenih zimskih centrih (Pokljuka),
- ✧ ogled smučarskih skokov v Planici,
- ✧ čiščenje (kidanje) snega na dvorišču in dovozih Naše hiše,
- ✧ kopanje v zaprtih bazenih,
- ✧ obisk smučarskih skokov v Planici,
- ✧ izleti,
- ✧ ustvarjalne delavnice na temo: novo leto, pustovanje, valentinovo, prihajajoča pomlad,
- ✧ obisk kinopredstav in gledališča,
- ✧ hišna glasbena skupina bo izvajala literarne večere ob glasbeni spremljavi,
- ✧ ogled gledališke ter lutkovne predstave,
- ✧ ogled kulturnih prireditev v Kranju in udeležba na Prešernovem dnevu (8.februarja) v Kranju,
- ✧ internetne urice,
- ✧ poslušanje glasbe na željo uporabnikov iz youtube-a,
- ✧ potopisna predavanja.

IV. 2.1.2. STROKOVNO DELO

V letu 2013 bomo zaposleni v bivalni enoti dali velik poudarek strokovnemu delu. Kot že do sedaj bomo tudi v prihodnje gradili na timskem pristopu strokovnega dela, ki bo segalo na različne ravni in zajelo vsa področja strokovnega delovanja.

V letošnjem letu se bomo, med drugim, posvetili izdelavi evalvacij in izdelavi individualnih načrtov za vse uporabnice/ke bivalne enote. V namen izdelave individualnega načrta bomo k sodelovanju povabili vse uporabnice/ke in njihove zakonite zastopnike. Zaradi zahtevnosti izvedbe individualnega načrtovanja bo Vodja bivalne enote v prvi polovici januarja 2013 pripravila program izdelave evalvacij in individualnih načrtov in program izvajanja le-teh in s tem strukturirala delo individualnega načrtovanja.

Večina strokovnega dela bo torej obsegala področje dela z uporabniki:

- ✧ strokovno individualno delo z uporabniki,
- ✧ strokovno delo z uporabniki v manjših in večjih skupinah,
- ✧ tedenski sestanki z uporabniki.

Nadalje bo obsegalo na področje dela z zaposlenimi:

- ✧ strokovno sodelovanje tima,
- ✧ strokovne diskusije v delovnem timu Naše hiše,
- ✧ sodelovanje v strokovnih timih na nivoju VDC INCE,
- ✧ supervizija,
- ✧ sodelovanje v multidisciplinarnih timih zunaj VDC INCE,

- ✧ sodelovanje z zakonitimi zastopniki in svetovanje.

Velik del pa pokrijeta tudi področje urejanja dokumentacije in arhiviranje ter področje izobraževanja:

- ✧ skrb za dokumentacijo in urejanje evidenc ter arhiviranje,
- ✧ strokovna izobraževanja in izpopolnjevanja v VDC INCE,
- ✧ udeležba na strokovnih izobraževanjih izven zavoda,
- ✧ udeležba na strokovnih posvetih.

IV. 2.1.2.1. PODROČJA DELA Z UPORABNIKI

Glavna področja dela z uporabniki bodo na področju postavljanja smernic in sooblikovanja načrtovanja za individualni razvoj uporabnika in bodo zajela področja skrbi za sebe in bivalno okolje, vključevanje v ožjo in širšo skupnost, razvoj in ohranjanje samostojnosti, razvoj socialnih spretnosti, pridobivanje na samostojnosti in ohranjanje le-te, razvoj in ohranjanje splošnih sposobnosti in bolj specifičnih spretnosti. Strokovno delo z uporabniki bo zajemalo tudi načrtovanje in izvajanje pristočasnih aktivnosti: športne, ustvarjalne, kulturne, sprostitvene, izkustvene ter doživljajske in druge.

INDIVIDUALNO DELO Z UPORABNIKI

Strokovno individualno delo je oblika neposrednega dela z uporabnikom in bo namenjeno predvsem individualizaciji osebnega razvoja posameznika in osebne rasti.

V okviru **evalviranja in individualnega načrtovanja** bomo uporabnike povabili k sooblikovanju individualnega načrta za posameznika. S tem bomo s posameznikom pregledovali in načrtovali možnosti za izvajanje aktivnosti, načrtovanje prostega časa, možnosti za večje zadovoljstvo pri vključevanju v skupino, krepili občutek varnosti, samospoštovanja in koristnosti.

V okviru individualnega načrtovanja bomo zastavili tudi možnosti za prepoznavanje in definiranje posameznikove stiske in iskanje najboljših možnosti za razrešitev stisk. Izvajalo se bo svetovanje in suportivna terapija kot pomemben del strokovnega dela.

Ponovno individualno načrtovanje nam bo omogočalo zastavljanje ciljev za posameznike, ki smo jih čez leto s pregledi opaznanj evalvirali in preoblikovali oziroma zastavili nove cilje. **Pri zastavljanju novih ciljev pa bodo imeli uporabniki s svojim sodelovanjem najpomembnejšo vlogo.**

Trudili se bomo za čim boljšo realizacijo ciljev zastavljenih v individualnih načrtih. Poseben pomen ima sodelovanje varuhov in medicinskih sester pri njihovem nastajanju, ker so s tem bolj motivirani za realizacijo ciljev. Skozi vse leto bodo potekale tudi obdobje evalvacije s pregledi opaznanj, na timskih sestankih zaposlenih.

Začrtane cilje bomo skušali dosegati z različnimi vsebinami in nalogami, ki izhajajo iz znanih življenjskih situacij in življenjskega stila naših stanovalcev. Pri tem bomo upoštevali tudi njihove osebne potrebe in interese, njihove želje in hotenja, njihove

predstave o lastni integriteti in njihovim lastnim smernicam v življenju.

DELO Z UPORABNIKI V SKUPINI

V letu 2013 bo velik poudarek na strokovnem delu z manjšimi in večjimi skupinami uporabnikov. Izvajali se bodo skupni sestanki, kjer bomo preko razprav o določenih temah krepili dobre socialne odnose ter zadovoljstvo s sobivanjem v Naši hiši.

Manjše skupine bodo namenjene majhnemu številu uporabnikov z namenom razreševanja konfliktov med dvema ali več uporabniki, razreševanja nesporazumov, krepitve medsebojnih dobrih odnosov, načrtovanja aktivnosti, priprave na določene aktivnosti, pohvale, itd.

Tedenski sestanki z vsemi uporabniki

Načrtujemo tudi redne sestanke na točno določen dan v tednu, z namenom informiranja uporabnikov, hkrati pa bodo imeli aktivno vlogo tudi uporabniki z namenom diskusije na različne teme povezane z dnevnimi aktivnostmi in življenjem v skupini.

Nameščena bo tudi skrinjica, kamor lahko uporabniki, zaposleni in obiskovalci tudi anonimno podajajo svoje pripombe in predloge. Opažamo, da v preteklosti niso pogosto koristili anonimno oddajo propomb/pohval/predlogov, zato jih bomo s pravilnim pristopom in ustvarjanjem varnega okolja pri pregledu le-teh, spodbujali h kritičnemu pogledu na življenje v Naši hiši.

Hkrati se bomo na sestankih pogovarjali o samoaktivnosti uporabnikov »Kaj jaz lahko storim za boljše počutje v Naši hiši, za realizacijo mojih želja, za razumevanje v skupini, itd.«

Želimo si, da bi v letu 2013 skupinski sestanki z uporabniki v vse večji meri potekali na določemo temo, ki bi jo razvijali skupaj. Pri tem bi iskali odgovore na dileme, vprašanja, izpostavljali načine, ki so bili običajni včasih, v preteklosti in spremembe, ki vplivajo na sodoben način življenja.

Predlagamo naslednje izpostavljene teme:

- ▲ odnosi med ljudmi včasih – odnosi danes,
- ▲ delo včasih – delo danes,
- ▲ pomen prijateljstva,
- ▲ pomen partnerstva in družine,
- ▲ stari kmečki običaji,
- ▲ kulinarično kulturno izročilo,
- ▲ politika in aktualni dogodki v svetu,
- ▲ pomen glasbe in športa za posameznika, skupino, družbo,
- ▲ itd.

IV. 2.1.2.2. PODROČJE DELA Z ZAPOSLENIMI

STROKOVNO SODELOVANJE TIMA IN DISKUSIJA V TIMU

V letu 2013 bo organizacija timskega dela ostala na način, kot je bila organizirana do sedaj, saj se je izkazalo, da ta način spodbuja strokovno rast tima, spodbuja zaupanje in povezovanje tima ter hkrati nudi oporo in krepi poenotenje strokovnih dilem in izhodišč pri delu z uporabniki na večih nivojih.

Dnevno bodo potekali v enoti kratki timski sestanki, ki bodo namenjeni takojšnji obravnavi aktualne problematike in usklajevanju dela. Na sestankih se bodo predale zaposlenim informacije glede delovanja zavoda in informacije.

Enkrat tedensko bo organiziran daljši sestanek, na katerem bodo potekale poglobljene evalvacije izvajanja ciljev uporabnikov iz individualnih načrtov in pregled opažanj za določenega uporabnika.

Redno enkrat tedensko bo organiziran TIMSKI DELOVNI SESTANEK, kjer bo potekala diskusija na določeno temo. V letu 2012 bomo:

- ✦ izdelava evalvacij in individualnega načrta,
- ✦ ponovno obnovili kodeks etičnih načel v socialnem varstvu,
- ✦ nadaljevali z obnavljanjem »protokola o nasilju«
- ✦ se pogovarjali o razliki med motnjo v duševnem razvoju in duševno boleznijo. Poskušali bomo podrobneje spoznati psihoze in življenje posameznika s to boleznijo,
- ✦ diskusija na temo » Spolnost oseb z motnjo v duševnem razvoju«.

STROKOVNI SVETI VDC INCE bodo potekali na 14 dni. Redno bova na njih sodelovali vodja bivalne enote in medicinska sestra – vodja tima, prav tako sta obe članici Komisije za sprejem, premestitev in odpust v VDC INCE, kjer bosta redno sodelovali. Vodja bivalne enote in medicinska sestra – vodja tima bosta redno obveščali sodelavce o sklepih Strokovnega sveta in o strokovnih izhodiščih Strokovnega sveta

KOLEGIJI kot posvetovalni organ na nivoju celotnega zavoda bodo obiskovali vsi vodje enot in vodja upravno računovodske službe. V Bivalni enoti se bo kolegija udeleževala vodja bivalne enote, kolegijske informacije pa bo vodja na zaposlene prenesla na timskem sestanku, kjer je možnost tudi obratnega informiranja. Vodja zbere informacije od zaposlenih in jih preda na kolegij z namenom posvetovanja o le teh. Organizacijski vidik dela kot sklep kolegija bo predan enkrat tedensko na timskih sestankih.

SUPERVIZIJA

V letu 2013 bo organizirana supervizija za vse strokovne delavce in vodje enot. Posebej bo organizirana supervizija za vse zaposlene v Naši hiši. Vodja enote in medicinska sestra – vodja tima, se bosta udeleževali supervizije za strokovne delavce, ostali bodo obiskovali supervizijo za varuhe/zdravstvene tehnike in ostale sodelavce Naše hiše.

Na pobudo sodelavcev Naše hiše bomo v letošnjem letu poskušali povabiti k

sodelovanju drugega supervizorja, saj jih dosednji spremlja že več kot 7 let in si zaposleni želijo spremembe in dodatnega strokovnega izpopolnjevanja.

IV. 2.1.2.3. SODELOVANJE V MULTIDISCIPLINARNIH TIMIH ZUNAJ VDC INCE

V letu 2013 bomo krepili sodelovanje v multidisciplinarnih timih v drugih institucijah. Predvidevamo redno sodelovanje s Centri za socialno delo, s psihiatričnimi ustanovami, zdravstvenimi službami in specialisti, z drugimi VDC-ji in posebno socialnovarstvenimi zavodi, z šolami s prilagojenim programom in z drugimi inštitucijami.

Organizacija in sodelovanje na posvetih za psihologe, zaposlenih v varstveno delovnih centrih

V letu 2013 bo Vodja bivalne enote, ob podpori direktorice zavoda, pripravila program in organizirala posvet za psihologe, ki so zaposleni v varstveno delovnih centrih. Že dolgo časa med psihologi ostaja potreba po rednih, občasnih srečanjih z namenom izmenjave izkušenj, postavljanje smernic za strokovno delo psihologov v varstveno delovnih centrih. Vsekakor bo pomembna nit posveta aktualne strokovne vsebine za delo z uporabniki in strokovna diskusija na določeno temo.

IV. 2.1.2.4. SODELOVANJE S SVOJCI IN ZAKONITIMI ZASTOPNIKI UPORABNIKOV

Sodelovanje s svojci in zakonitimi zastopniki uporabnic in uporabnikov bo potekalo v različnih oblikah:

- ♣ sodelovanje z namenom informiranja, posvetovanja, iskanja privolitev in podobno,
- ♣ sodelovanje pri evalviranju in izvajanju in spremljanju individualiziranih načrtov,
- ♣ formalni sestanki
- ♣ in družabna srečanja,
- ♣ spomladanski sestanek s piknikom na vrtu Naše hiše,
- ♣ jesenski sestanek z družabnim programom in peko kostanja ali čajanka v predprazničnem decembrskim času.

Spomladanski sestanek s piknikom na vrtu Naše hiše

Kot že leta do sedaj tudi v letošnjem letu načrtujemo sestanek z zakonitimi zastopniki v spomladanskem času, ki se običajno nadaljuje z družabnim piknikom na vrtu Naše hiše. Ob tem imajo najpomembnejšo vlogo uporabnice/ki, ki pripravijo program, kuhinja s pripravo pogostitve in zaposleni, ki skrbijo za dobro počutje uporabnic/kov. Na omenjenem družabnem srečanju Vodja bivalne enote z zakonitimi zastopniki ureja tudi morebitna vprašanja glede uporabnic/kov.

Jesenski sestanek in kostanjev piknik

Za svojce in zakonite zastopnike bomo v jeseni pripravili kostanjev piknik s skromno pogostitvijo in peko sladkega kostanja. Tudi na tem pikniku bomo zaposleni na voljo za

morebitna vprašanja ali dileme svojcev oz. zakonitih zastopnikov glede uporabnic/kov Naše hiše. Vsekakor pa je glavni namen piknika organizirano srečanje svojcev in zakonitih zastopnikov z uporabniki in prijetno druženje vseh.

Supportivna skupina za svojce in zakonite zastopnike

V letu 2013 se predvideva ustanovitev suportivne skupine za svojce in zakonite zastopnike uporabnikov na nivoju vseh treh enot v VDC INCE, zato bomo k sodelovanju povabili tudi svojce in zakonite zastopnike uporabnic/kov Naše hiše. Vsekakor je potreba po tovrstnih srečanjih strani svojcev zaznana že daljše obdobje, zato je pomembno, da jo realiziramo v tem letu. Skupino bosta vodili dve strokovni delavki.

IV. 2.1.2.5. SKRB ZA DOKUMENTACIJO IN UREJANJE EVIDENC

V skladu z zakonodajo in ustaljeno dobro prakso se bo redno in ažurno izvajalo dokumentiranje, urejanje evidenc in arhiviranje. Dokumentiranje neposrednega dela z uporabniki bo potekalo dnevno v obliki raporta, beležili se bodo zapisi o opažanjih o uporabnicah in uporabnikih, vodila se bo zdravstvena dokumentacija, izdelujejo in evalvirajo se bodo individualni načrti, ob koncu leta bomo pripravili skrbniška letna poročila. V skladu z zakonodajo bomo ažurirali in skrbeli za osebne mape uporabnikov. Na nivoju delovanja bivalne enote se bodo vodile še vse ostale zahtevane evidence: o kuhinji (HACCAP sistem), o dobaviteljih, prisotnosti zaposlenih in uporabnikov in druge.

IV. 2.1.2.6. STROKOVNA IZOBRAŽEVANJA IN IZPOPOLNJEVANJA

V letu 2013 bomo v okviru VDC INCE tudi zaposleni bivalne enote sodelovali na izobraževanjih oziroma team buildingih. V Naši hiši želimo z zaposlenimi ohranjati in izgrajevati močno delovno ekipo, ki bo kvalitetno opravljala storitve institucionalnega varstva, zato je še posebej pomembno, da so odnosi med zaposlenimi dobri in kvalitetni ter hkrati na profesionalnem nivoju. V preteklosti so tovrstni tem buildingi pripomogli k boljšemu odnosu med zaposlenimi, zato se bomo trudili tudi v prihodnje.

Želimo si tudi izobraževanja na temo »psihoze in življenje oseb, ki živijo s to duševno boleznijo«. Predavanje sodi v okvir nadaljevanja seta izobraževanj, s katerimi smo pričeli v letu 2010. K sodelovanju bomo povabili izkušenega strokovnjaka s tega področja iz Psihiatrične klinike.

V okviru zdravstvenih storitev bomo ponovno organizirali izobraževanje prve pomoči, ki se ga bomo udeležili vsi sodelavci v Naši hiši. Ravno tako predvidevamo izobraževanje na temo shranjevanja in priprave zdravil ter razdeljevanja le te, ki ga enkrat letno organizira medicinska sestra – vodja tima. K poslušanju bomo povabili tudi študente, ki v Naši hiši opravljajo študentsko delo.

V preteklem letu se je močneje izrazila potreba o izobraževanju »Spolnost pri osebah z motnjo v duševnem razvoju«, zato si zaposleni želimo slišati, kakšna so strokovna

izhodišča in strokovni pristopi k omenjeni temi, kako ravnati v prav posebnih konkretnih občutljivih situacijah.

Individualna izobraževanja se bodo izvedla v skladu s potrebami in oddajo prošenj vsakega zaposlenega direktorici ter na podlagi napotitve na izobraževanje.

Predlagamo naslednja izobraževanja:

- ▲ tečaj pedikure za varuhe in zdravstvene tehnike,
- ▲ izobraževanje o komunikaciji, timskem delu, ravnanju s konflikti, kjer bi vključili več zaposlenih Naše hiše,
- ▲ seminar za glasbeno izobraževanje za varuha,
- ▲ strokovne ekskurzije in ogledi podobnih institucij v Sloveniji za vse zaposlene v Naši hiši.

Predvidena izobraževanja S PODROČJA ZDRAVSTVA :

- ▲ temeljni postopki oživljanja,
- ▲ informacije zaposlenim o dajanju zdravil uporabnikom (izvajalec medicinska sestra – vodja tima v VDC INCE Naša hiša),
- ▲ redno (zakonsko določeno in po programu VDC INCE) izobraževanje iz varnosti pri delu za vse zaposlene.

Ostala izobraževanja bomo v skladu s potrebami, kvalitetno ponudbo in možnostmi razvijali tekom leta.

IV. 2.1.3. PODROČJE ZDRAVSTVENE OSKRBE

V letu 2013 bo na področju zdravstvenega varstva izvedeno:

- ▲ izvajanje osebne higiene pri uporabnikih, ki potrebujejo pomoč in nadzor, pri ostalih uporabnikih konstanten nadzor nad higieno, urejenostjo samega sebe in bivalnega okolja,
- ▲ zagotavljanje varnega okolja za preprečevanje nalezljivih bolezni in okužb,
- ▲ izvajanje razkuževanja kljuk in delovnih površin z namenom preprečevanja širjenja okužbe,
- ▲ opazovanje, nadzor in dokumentiranje somatskega in psihičnega stanja uporabnikov,
- ▲ spremljanje zdravstvenega stanja uporabnikov in po potrebi usmerjanje uporabnika v zdravstveno obravnavo pri osebnem zdravniku, če je potrebno tudi v urgentno službo, po presoji osebnega zdravnika tudi spremstvo in pomoč pri specialističnih pregledih,
- ▲ priprava uporabnikov na zdravstvene preglede,
- ▲ spremljanje in pomoč uporabnikov na specialistične preglede, sodelovanje pri specialistični obravnavi,
- ▲ dokumentiranje rezultatov splošnih in specialističnih pregledov,

- ⤴ sprotno obveščanje sodelavcem o zdravstvenem stanju uporabnikov, o izvidih specialističnih preiskav, o spremembah terapije in uvedenih novih terapijah in terapevtskih postopkih,
- ⤴ izvajanje dietne prehrane in podpora uporabnikom pri upoštevanju smernic posamezne diete in po potrebi sodelovanje z zunanjo inštitucijo (Cindy),
- ⤴ svetovanje in suport v zvezi s spremenjenim načinom življenja zaradi bolezni,
- ⤴ vodenje zdravstvene dokumentacije.

Vzpostavitev evidence zaloge zdravil v ustanovi, ki se jo mesečno kontrolira na osnovi evidence vnesenih in porabljenih zdravil.

PODROČJE OSNOVNE IN ZDRAVSTVENE NEGE

Na področju zdravstvene nege bo v letu 2013, vzpostavljeno in se bo nadaljevalo delo zdravstveno negovalnega tima, ki ga bodo sestavljale tri tehničnice zdravstvene nege in medicinska sestra – vodja tima, ki izvajajo aktivnosti zdravstvene nege. Kot zunanji sodelavci zdravstvenega tima bodo sodelovali izbrani osebni zdravniki in zobozdravniki uporabnikov in psihiatrinja.

Cilj zdravstveno negovalnega tima bo celostna in kakovostna obravnava posameznega uporabnika in skupine ob upoštevanju njihovih potreb po zdravstveni negi.

Tudi v prihodnje bodo uporabniki s strani zdravstveno negovalnega tima v primeru zdravstvenih težav redno napoteni v obravnavo k osebemu zdravniku in zobozdravniku ter psihiatrično obravnavani. Po presoji osebnega zdravnika in zaradi časovno že opredeljenih rednih specialističnih pregledov, bomo uporabnike vodili v obravnavo k različnim specialistom: kardiolog, dermatolog, dermatoonkolog, urolog, okulist, onkolog, endokrinolog, gastroenterolog, ortoped, angiolog, flebolog, proktolog, diabetolog, specialist snemalne protetike, pulmolog, ginekolog... Osebna zdravnica je pri nekaterih uporabnikih diagnosticirala nekaj novih kroničnih presnovnih obolenj, ki jih in jih bomo obvladovali z uvedeno dietno prehrano. Uporabniki potrebujejo zdravniško pomoč tudi zaradi prehladnih obolenj in manjših poškodb. Skupaj z osebno zdravnico bomo organizirali cepljenje proti sezonski gripi, v sodelovanju in soglasjem zakonitih zastopnikov uporabnikov. Centri za socialno delo, ki so skrbniki določenim uporabnikom, za presojo o potrebi po cepljenju in morebitnih posledicah zaprosijo osebnega zdravnika uporabnika.

V letu 2013 bomo nadaljevali z izvajanjem načrta ravnanja z odpadki in izvajali redno razkuževanje kljuk in delovnih površin z namenom preprečevanja okužbe.

Za področje zdravstvene nege uporabnikov se bodo vodile predpisane evidence in zdravstvena dokumentacija. Skrbeli bomo za ustrezno hrambo zdravil, opravljen bo tudi inventurni popis zdravil v bivalni enoti in določeno mesto shranjevanja teh zdravil ter popis vseh zdravil, ki so uporabnikom predpisana po potrebi.

Pri zdravstveno vzgojnem delu z uporabniki bo poudarek predvsem pri higieni uporabnikov, urejenosti uporabnikov in njihovega bivalnega okolja. Veliko časa bo namenjeno pomoči uporabnikom pri upoštevanju predpisanih diet. Trije uporabniki potrebujejo podporo in pomoč v individualni obravnavi pri strokovnjakinji za zdravo prehranjevanje (Cindy program), zato bodo za te tri uporabnike organizirane mesečne

obravnave v ZD Domžale.

PODROČJE UVAJANJA NOVIH MERIL ZDRAVSTVENE NEGE IN VZPOSTAVITEV TESTNEGA SISTEMA MERIL ZDRAVSTVENE NEGE

Kot Varstveno delovni center moramo tako kot ostale socialnovarstvene ustanove, uporabnikom storitev zagotoviti celovito zdravstveno oskrbo in s tem kakovostno zdravstveno nego in rehabilitacijo.

V letu 2013 bomo na podlagi odločitve vlade Republike Slovenije, uvajali nova merila za razvrščanje uporabnikov v kategorije zahtevnosti zdravstvene nege in rehabilitacije, ki smo jih zastavili že v letu 2012 in tudi poskusno sodelovali v 4 mesečnem obdobju. Uporabnike bomo dnevno in mesečno razvrščali v kategorije zahtevnosti zdravstvene nege in rehabilitacije (zdravstvena nega I, zdravstvena nega II, zdravstvena nega III, zdravstvena nega IV), glede na ugotovitve kliničnega stanja in glede na načrtovane in izvedene storitve zdravstvene nege.

Za vse zdravstvene storitve uporabnikov, torej zdravstvena nega in rehabilitacija, bomo vodili predpisane evidence. Za vodenje evidenc je odgovorna medicinska sestra – vodja tima, ob podpori zdravstvenih delavcev, ki so zaposleni v VDC INCE Naša hiša in skupinske habilitatorke – delovne terapevtke, ki delo pretežno opravlja v VDC INCE enota Mengeš.

Podlaga za načrtovanje celovite oskrbe je ocena sposobnosti uporabnika po sistemu Lestvice ocene samooskrbe (LOSS).

Podlaga za ugotavljanje potreb po storitvah zdravstvene nege in rehabilitacije je opis kliničnega zdravstvenega stanja v zdravstvenem kartonu in storitve zdravstvene nege in rehabilitacije, ki so zapisane v individualnem načrtu interdisciplinarnega tima v zavodu, v kateri sodeluje tudi osebni zdravnik, ki mora za opredeljene zavarovane osebe zagotavljati storitve ambulate primarnega nivoja v skladu s Pravili OOZ.

Projekt bo časovno in organizacijsko zahteven, saj je potrebno vzpostaviti ustrezno dokumentacijo in računalniško podprto evidenco, ter sodelovanje z osebnimi zdravniki uporabnikov.

Vodja bivalne enote in medicinska sestra – vodja tima se bosta redno udeleževali zdravstvenih posvetov, na temo novih meril zdravstvenih storitev v socialno varstvenih ustanovah.

Medicinska sestra – vodja tima bo v namen podajanja informacij plačniku storitev sodelovala tudi z računovodsko službo v VDC INCE Mengeš.

Dijaška praksa dijakov Srednje zdravstvene šole Ljubljana

V letu 2013 bodo dijaško prakso v bivalni enoti opravljali dijaki Srednje zdravstvene šole Ljubljana. Vsak posamezni dijak bo dijaško prakso v VDC INCE opravljal 4 tedne, od tega dva tedna v bivalni enoti. V januarju 2013 bosta dijaško prakso opravljala dva dijaka, za ostale mesece pa po programu, ki ga določi direktorica v sodelovanju z mentorji

dijaške prakse na Srednji zdravstveni šoli Ljubljana. Dijaško prakso spremlja medicinska sestra – vodja tima. Dijaki o poteku dijaške prakse vodijo dnevnik, ki ga potrdita mentorica medicinska sestra – vodja tima in direktorica zavoda.

IV. 2.1.4. ZAPOSLENI V NAŠI HIŠI

Za zaposlene v Naši hiši je pripravljen letni urnik dela za leto 2013, ki se nahaja v prilogi. Načrte porabe letnega dopusta za leto 2013 bodo pripravili do marca 2013, ki bo vseboval porabo starega dopusta in novega dopusta.

Delo v bivalni enoti, ki ga izvajajo zaposleni drugih enot

V času zaprtja, enote Mengeš in enote INCE ZU, med kolektivnim dopustom, bomo ponudili možnost opravljanje dela zaposlenih enot dnevnega varstva, zaradi odhoda zaposlenih Naše hiše na letni dopust. Tovrstna oblika sodelovanja med enotami je dobrodošla, saj v času poletnih dopustov lahko nemoteno izvajamo načrtovani program za uporabnike Naše hiše. Opažamo, da je vsako leto program zaposlenih drugih enot v VDC INCE bolj pester in kvalitetno pripomore k preživetju prostega časa uporabnikov v času zaprtja enot INCE ZU in enote INCE Mengeš.

V januarju 2013 bo zaposleni na delovnem mestu dietne kuharice, potekla poskusna doba po 1 mesecu zaposlitve. Zaposlenemu na delovnem mestu glavnega vzdrževalca bo potekla konec februarja 2013 potekla pogodba za določen čas. Želimo si nadaljevanje zaposlitve na tem delovnem mestu. V sredini meseca marca 2013 in junija 2013 bo pogodba za določen čas potekla zaposlenima na delovnem mestu medicinske sestre, konec leta pa poteče pogodba za določen čas zaposleni na delovnem mestu dietne kuharice. V bivalni enoti si želimo nadaljevanje dela omenjenih zaposlenih. Poleg nalog, ki so v opisu delovnega mesta in nalog, ki jih razdeli direktorica ter vodja bivalne enote, bomo še naprej novim zaposlenim nudili informacije, ki so pomembne za nemoteno delo, hkrati bomo nudili pomoč in oporo za čim hitrejšo in stabilno vključitev v naš kolektiv – tim.

V letošnjem letu bomo v spomladanskih mesecih organizirali strokovno ekskurzijo za vse sodelavce Naše hiše. K udeležbi na ekskurziji bomo povabili tudi zaposlene drugih enot. Izlet bo enodnevni, predvideva pa se obisk posebno socialno varstvenega zavoda Hrastovec.

KUHINJA

Dietna kuharica pripravlja stanovalcem dnevno tri obroke hrane. Vsi stanovalci Naše hiše se prehranjujejo v jedilnici bivalne enote. Poleg rednih obrokov dietna kuharica pripravlja tudi dodatne obroke (malice), hrano za izlete in sladke priboljške, organiziranje prehrane na piknikih in družabnih srečanjih. Pri organizaciji, razdeljevanju hrane bodo sodelovali tudi ostali zaposleni.

Dietna prehrana uporabnikov

Zaradi obolenj nekateri stanovalci potrebujejo dietno prehrano, zato dietni kuhar pripravlja tudi dietno prehrano za več stanovalcev. Za sestavo jedilnikov dietne prehrane dietna kuharica sodeluje z medicinsko sestro – vodja tima, ki dietni kuharici ažurno predaja informacije zdravnikov specialistov glede dietne prehrane uporabnikov in vnos dovoljenih in nedovoljenih živil pri posameznih obolenjih.

V letu 2013 bo velik poudarek na vpeljevanju zdrave prehrane za uporabnike. V ta namen bomo dodatno nabavljali živila, ki spadajo v ta krog, (gvinojo, kus kus, razne kaše, leče, durum testenine, polnozrnatih pšenični izdelki, itd.) Za zdravo sestavo jedilnikov skrbi dietna kuharica v sodelovanju z medicinsko sestro – vodjo tima in vodjo enote. Z namenom ekonomičnega in pravilnega nakupa hrane sodeluje z ekonomom – glavnim vzdrževalcem.

Za upoštevanje zdravega načina življenja bomo poskušali osveščati uporabnike in jim nove jedi predstaviti ter jih motivirati za internalizacijo principov zdravega prehranjevanja. V preteklem letu smo na ta način uspeli osveščati glede zdravih prigrizkov, v letošnjem letu pa bomo zajeli tudi jedi na jedilniku. Posvetili se bomo živilom, ki so bili že v starih časih na slovenskih jedilnikih (ajda, ajdova kaša, prosena kaša, jedi iz črne moke in pirine moke, polnozrnatih testenine, pinjenec, kefir, itd,...).

V letošnjem letu si želimo k sodelovanju povabiti zunanje strokovnjake z namenom analize in sestave jedilnikov in pridobiti znanja za pravilno in zdravo in uravnoteženo prehranjevanje. V ta namen bomo pripravili interna predavanja za zaposlene, ki ravno tako sodelujejo pri kuhanju.

Dietna kuharica je tudi vodja kuhinje in je odgovorna za pripravo hrane, shranjevanje vzorcev posameznih obrokov in za vzdrževanje higienskega režima v kuhinji. Izvajali bomo HACCAP sistem. Dietna kuharica se tudi vključuje v skrb za vrt in rože, pri čemer usmerja tudi uporabnice in uporabnike.

UČNA KUHINJA

V letu 2013 si želimo 1 krat tedensko ustvariti pogoje za učno kuhinjo. V učni kuhinji bi dietni kuhar skupaj z uporabniki pripravljali jedi, ki bi jih kasneje postregli ostalim uporabnikom. Gre za učenje uporabnikov priprave enostavnih jedi, ki bi vključevala tudi ročna dela in spretnosti (priprava testa za njoke, piškote, testenine, itd.).

Z dobro izdelanim programom in izvajanjem učne kuhinje bi pri uporabnicah/kih dosegali učne in terapevtske učinke, saj se nekateri uporabniki želijo tovrstnega učenja, z izvajanjem kuharskih veščin pa dosegamo sprostitveni in terapevtski učinek. Posameznik pridobiva na samopodobi, se počuti koristnega in izničuje napetost.

Za izvajanje učne kuhinje, bomo v spomladanskih mesecih, skupaj z dietno kuharico in vodjo enote izdelali program.

Posebno pozornost bo namenjena v času praznikov, saj se v tem času pripravljajo posebne domače jedi, ki uporabnikom v bivalni enoti pričara domačnost in prijaznost biva-

nja. V kuhinji so redno sodelovali tudi uporabniki v smislu priprave hrane in čiščenja. Ob tem so doživljali posebno zadovoljstvo in se samopotrjevali.

Tako smo zaključek leta obeležili z manjšo božično in novoletno večerjo. Pri sami pripravi in postavitvi inventarja so sodelovali tudi uporabniki. Kot omenjeno, so uporabniki tovrsten način sodelovanja zelo dobro sprejeli, saj radi sodelujejo pri pripravi hrane, jo spoznavajo in so del tega.

Dietna kuharica bo zaradi veliko dietnih in ostalih obrokov, ki se kuhajo, in obrabe obstoječega inventarja, potrebovala nekaj novega kuhinjskega inventarja in pripomočkov: ponvice za palčinke, pekači, kozice in lonci za količine od 1 – 5 oseb, razne posodice (okrogle za vmešavanje in porcioniranje, cedila, prijemalke, noži).

PRALNICA

Vodja pralnice bo skrbela za vzdrževanje obleke stanovalcev, za oštevilčenje le te, likanje in po potrebi tudi šivanje obleke. Skrbela bo za pravilen sprejem in oddajo perila stanovalcem, za točen pregled tekstila. Poskrbeti mora, da sta perilo in obleka skrbno vzdrževana. Poleg tega bo vestno in odgovorno ravnala z vsemi osnovnimi sredstvi, saj bomo v letu 2013 vzpostavili pranje perila na novem pralnem stroju.

Skupaj z uporabniki bo načrtovala popravila obleke, pomagala pri ugotavljanju potreb posameznih uporabnikov in označevanje ter razdeljevanje doniranih oblačil.

Delovni čas vodje pralnice bo še naprej en dan v tednu v popoldanskem času od 13.00 do 21.00 z namenom sodelovanja z uporabniki pri vzdrževanju njihovih oblačil.

Kot socialna oskrbovanka v sodelovanju z vodjo enote vodi program vključevanja uporabnikov v skrb za bivalno okolje (2 dni v tednu) in nadomešča kadrovske izpade pri programu za starejše uporabnice in uporabnike.

GLAVNI VZDRŽEVALEC

Glavni vzdrževalec vzdržuje in skrbi za tehnično brezhibno delovanje bivalne enote, ureja in vzdržuje vrt, bazen in ostale površine ob bivalni enoti Naša hiša. Skrbi za dnevne prevoze stanovalcev iz enote Mengeš in druge prevoze. Skrbi tudi za nakup prehranskih izdelkov, jih naroča in sprejema.

Delo glavnega vzdrževalca zajema tudi vodenje dokumentacije. Arhiviranje dokumentov glede naročil hrane in drugega drobnega materiala po sistemu javnega naročanja. Vodi in arhivira dokumente v zvezi z dobavo hrane. Usklajuje morebitna neskladja z naročili in dobavo hrane z dobavitelji ter opozarja na morebitna odstopanja.

Skrb za objekt prevzema odgovorno, z vsakdanjimi obhodi in vsakršne napake na objektu, odstopanja, nedelovanja naprav takoj sporoči vodji bivalne enote.

Glavni vzdrževalec je v letu 2013 predvidel še:

- ✧ zasaditev vrta na zahodnem delu parcele (oreh,...),
- ✧ zasaditev zelenjavnega vrta,
- ✧ zasaditev zeliščnega vrta,
- ✧ prezimovanje rož in presajanje cvetja v spomladanskih mesecih,
- ✧ namestitev stenskih nosilcev za kolesa v skladišču opreme Naše hiše,
- ✧ ureditev delavnice,
- ✧ servis kombija, bazenske tehnike, klimatskih naprav, centralne peči, kosilnice in snežne freze,
- ✧ obnova pergole na vrtu Naše hiše in lesenih vrtnih garnitur z naravnimi premazi za les,
- ✧ obrez sadnega drevja in zaščita le-tega z naravnimi sredstvi proti boleznim in zajedavcem,
- ✧ čiščenje zunanjih kamnitih stenskih oblog,
- ✧ čiščenje zunanjih parapetov,
- ✧ čiščenje ventilatorja za kuhinjsko mapo, čiščenje lovilca maščobe,
- ✧ vzdrževanje strojne in kuhinjske tehnike,
- ✧ sanacija WC kotličkov zaradi nabiranja vodnega kamna,
- ✧ namestitev folije za preprečevanje vdora svetlobe v sobe stanovalcev.

Glavni vzdrževalec bo po celotnem objektu pregledal zasilno razsvetljavo in zamenjal dotrajane žarnice in baterije. Vzpostavil bo brezhibno delovanje zasilne razsvetljave in tako omogočil varno premikanje oseb v primeru nesreč, iz objekta.

IV. 2.1.5. PREDLOGI ZA NABAVE, ADAPTACIJE - VZDRŽEVANJE IN INVESTICIJE V LETU 2013 (za bivalno enoto Naša hiša)

POTREBNE, ZAŽELJENE NABAVE:

- ✧ Nakup baterij in žarnic za obnovo zasilne razsvetljave,
- ✧ nakup folij za preprečevanje vdora svetlobe na nadvratnih oknih za vse sobe,
- ✧ uničevalec papirja za razrez zaupnih dokumentov,
- ✧ računalnik v pisarni glavnega vzdrževalca,
- ✧ nakup gumijastega tepiha za pralnico (pred likalno mizo),
- ✧ brisače, servieti in druge tekstilije,
- ✧ šiviljski material: (igle za stroj, sukance, škarje, flomasti za označevanje obleke,...),
- ✧ navadna metla, gumijaste rokavice,
- ✧ prevleke za likalnik in likalno površino,
- ✧ plastične škatle za shranjevanje obleke in perila,
- ✧ manjša aluminijasta lestev,
- ✧ nakup vrtno garniture in zunanjega pohištva za teraso bivalne enote,
- ✧ dopolnitev orodja, nabava drobnih rezervnih delov in materiala za popravila,
- ✧ material za vzdrževanje zelenice in sadovnjaka ter materiala za ločnice in balkonsko cvetje,
- ✧ material za likovne in ustvarjalne delavnice (platna, akrilne barve, svinčniki, papir, spreji, filc, lepilo,...),

- ✧ nakup podlag za izdelovanje miz iz mozaikov, nakup loncev za mozaično okraševanje
- ✧ krpje,
- ✧ loparji za tenis in 10 žogic,
- ✧ glasbena delavnica: nakup drobnih glasbil za manj zahtevno igranje na inštrumente,
- ✧ ponvice za palačinke,
- ✧ pekači,
- ✧ kozice in lonci za količine od 1 – 5 oseb,
- ✧ razne posodice (okrogle za vmešavanje in porcioniranje),
- ✧ cedila,
- ✧ prijemalke , noži.

ADAPTACIJE :

- ✧ Nakup lovilcev trših in večjih delcev v sifonu umivalnikov in tušev,
- ✧ razkuževanje in čiščenje žimnic za celo hišo.

INVESTICIJE:

- ✧ Preučitev možnosti uporabe podstrešnega prostora.

Poslovni načrt VDC INCE za leto 2013 so pripravili:

Jernej Tome, Samo Gabrilo,
Irena Hladnik, Jasna Podstudenšek, Mojca Šraj,
Sabina Kremžar Pančur, Primož Kosec,
Melita Žerjav, Jovana Davinič in Carmen Pirc,
Simona Tičar, Darinka Šegatin in Vladka Pacek.

Mengeš, 20.2.2012

Vladka Pacek
Direktorica VDC INCE